
Kirke- og undervisningsdepartementet.

St. meld. nr. 86
(1973—74)

NORSK KULTURFOND — ÅRSMELDING 1973.

Norsk kulturfond — Årsmelding 1973

INNHold

	Side
Kap. I. Organisasjon og virksomhet	5
Rådets sammensetning 1973—76	5
Vedtekter for Norsk kulturfond	5
Retningslinjer for bruken av fondets midler	5
Reglement for Norsk kulturråd	6
Møter i Arbeidsutvalget	6
Møter i Rådet	7
Utvalg og utredninger	7
Utredninger avgitt til Norsk kulturråd i 1973	9
Innstillinger og uttalelser fra Norsk kulturråd til Kirke- og under- visningsdepartementet	9
Uttalelse fra Norsk kulturråd til Miljøverndepartementet	9
Samarbeid med andre institusjoner	9
Reiser og representasjon	10
Norsk kulturråds ærespris 1973	11
 Kap. II. Koordinering med statsbudsjettet	 11
 Kap. III. Tilskott	 13
Innledning	13
Søknadsoversikt pr. 31. desember 1973	13
Litteratur	14
Musikk	19
Bildende kunst og brukskunst	23
Kulturvern	27
Kulturbygg	34
Tidsskrift og periodiske publikasjoner	36
Samisk kultur	37
Utvalg og utredninger	38
Andre formål	40
 Kap. IV. Administrasjon	 42
 Kap. V. Økonomisk sammendrag	 43
Landsdelsoversikt	44
 Vedlegg nr. 1—12	 52

St.meld. nr. 86

(1973—74)

Norsk kulturfond — Årsmelding 1973

*Tilråding fra Kyrkje- og undervisningsdepartementet av 3. mai 1974,
godkjend ved kongeleg resolusjon same dag.*

(Målboren av statsråd Bjartmar Gjerde.)

I St.prp. nr. 130 for 1964—65, Om vedtekter for Norsk kulturfond og retningslinjer for bruk av fondets midler, heiter det i punkt 1, Vedtekter for Norsk kulturfond, § 5, at «Kyrkje- og undervisningsdepartementet skal hvert år gi melding til Stortinget om Norsk kulturfonds virksomhet i foregående budsjettår».

Norsk kulturråd har sendt årsmelding, vedteken i møte 26. februar 1974, til Kyrkje- og undervisningsdepartementet. Meldinga har fem kapittel. Rådet gjer greie for dei retningslinjene som ligg til grunn for arbeidet i Rådet, dei røykslene som er gjorde og om korleis midlane frå fondet i 1973 er fordelte.

Hovudfordelinga av fondsmidlane blir fastsett ved kongeleg resolusjon etter tilråding frå rådet, medan rådsvedtak om tilskott frå dei avsette rådveldesummane blir sende departementet til godkjenning. Denne ordninga har m.a. kome i stand for å samordne stønadstiltak frå fondet med løyvingane over statsbudsjettet. Meldinga gjer og greie for samarbeidet med andre institusjonar.

På bakgrunn av at administreringa av bygningsfredningslova, fornminnelova og Riksantikvariatet er førte over frå Kyrkje- og undervisningsdepartementet til Miljøverndepartementet, ser Kulturrådet det som ønskeleg at samarbeidet mellom Miljøverndepartementet og Kulturrådet om kulturvernsaker blir styrkt.

Når det gjeld administrasjonen, har det i 1973 vore 11 fast organiserte stillingar (jfr. stortingsvedtak av 30. november 1971). Direktøren er tilsett på åremål.

I samsvar med retningslinjene har Kulturrådet i arbeid fleire faste og mellombels utval. Ymse tilrådingar og fråsegner er lagde fram for Kyrkje- og undervisningsdepartementet.

Utgiftene ved innkjøpsordninga for ny norsk skjønnlitteratur har stige mykje i 1973. Talet på innkjøpte bøker var 187. Det er særleg talet på lyrikksamlingar som har auka sterkt.

Dei midlar som er brukte ut over avsetjinga til innkjøpsordninga i 1973, vil bli dekte over budsjettet for 1974. Etter drøftingar med dei interesserte partane har ein for 1974 funne fram til ei ordning som skal halde innkjøpsordninga innanfor ei fastsett ramme.

Etter St.prp. nr. 124 for 1971—72 skal overskottet ved sal av minnemedaljar for 1100-årsjubileet for rikssamlinga brukast til kulturvernformål og forvalta av Kulturrådet. Kyrkje- og undervisningsdepartementet har sagt seg samd i at Kulturrådet bruker midlane til brannsikring av stavkyrkjer. Det er skipa eit særleg utval som skal utarbeide ein prioriteringsplan for dette arbeidet.

Sekretariatet for registrering av faste kulturminne hadde sitt første arbeidsår i 1973.

Departementet viser elles til St.meld. nr. 8 for 1973—74, Om organisering og finansiering av kulturarbeid, og til St.meld. nr. 52 for 1973—74, Ny kulturpolitikk, der Norsk kulturråd er særskilt omtalt i punkt 5.2.2.

For 1973 vart det løyvt 25 mill. kroner til Norsk kulturfond. Løyvinga vart ved kongeleg resolusjon 9. mars 1973 fordelt til desse formåla:

Litteratur	6 300 000
Musikk	1 800 000
Biletkunst og brukskunst	3 550 000
Kulturvern	3 350 000
Kulturbygg	7 000 000
Tidsskrift	300 000
Samisk kultur	350 000
Utgreiingar og utval	400 000
Generell disposisjon	1 050 000
Administrasjon	1 050 000
I alt	<u>25 150 000</u>

Tidlegare avsetjing i 1972, kr. 150 000, til registrering av faste kulturminne blei innspart og er nytta til same formålet i 1973.

Kyrkje- og undervisningsdepartementet

tilrår:

Avtrykk av tilråding frå Kyrkje- og undervisningsdepartementet frå 3. mai 1974, Norsk kulturfond — årsmelding 1973, blir sendt Stortinget.

Norsk kulturfond — Årsmelding 1973.

Kap. I. Organisasjon og virksomhet.

Norsk kulturråd legger med dette fram sin niende årsmelding, i samsvar med det som er fastsatt av Kirke- og undervisningsdepartementet (St.prp. nr. 130, III, C, Om anvendelse av Kulturfondets midler):

«Ved begynnelsen av budsjettåret fremmes melding til Stortinget om Kulturfondets virksomhet i det forløpne år.»

Rådets sammensetning 1973—76.

Norsk kulturråd er opprettet ved stortingsvedtak av 11. desember 1964, i samsvar med St.prp. nr. 1, Tillegg nr. 1 for 1964—65.

Rådet har 7 medlemmer oppnevnt ved kongelig resolusjon og 4 medlemmer oppnevnt av Stortinget, alle for 4 år.

Oppnevnt ved kongelig resolusjon for 1973-76:

Programredaktør Hartvig Kiran, Oslo
Varamann: Arkitekt MNAL Sigurd Muri, Hvalstad

Museumslektor Bjørn Aarseth, Karasjok
Varamann: Skolestyrer Olav Beddari, Svanvik i Finnmark

Sangerinnen Karl Frisell, Oslo
Varamann: Rektor Odd Leren, Sandnes
Forfatteren Ivar Grimsmo, Oslo
Varamann: Lektor dr. philos. Per Amdam, Molde

Forfatteren Kåre Holt, Holmestrand
Varamann: Forfatteren Dagfinn Grønset, Elverum

Fylkesskolesjef Gunnar Leiro, Stavanger
Varamann: Maleren og grafikeren Karl Erik Harr, Asker

Stud. polit. Audgunn Oltedal, Bergen
Varamann: Skuespillerinnen Anne Gullestad, Bergen.

Oppnevnt av Stortinget:

Dosent Kjell Bondevik, Oslo
Varamann: Fylkesskolesjef Olaf Kortner, Oslo
Direktør Kjølsv Egeland, Stavanger
Varamann: Skuespilleren Jack Fjeldstad, Oslo
Statsråd Bjartmar Gjerde, Oslo
Varamann: Husmor Marie Lovise Widnes Johansen, Hareid
Rektor Håkon Stenstadvold, Bærum
Varamann: Husmor Solfrid Gjelsten, Fiksdal.

Formann oppnevnt ved kongelig resolusjon:

Programredaktør Hartvig Kiran

Viseformann oppnevnt ved kongelig resolusjon:

Museumslektor Bjørn Aarseth.

Marie Lovise Widnes Johansen har møtt som fast medlem siden november 1973, da Bjartmar Gjerde ble statsråd. Jack Fjeldstad fungerte som fast medlem i tiden 1. januar — 1. juni 1973, da Kjølsv Egeland ikke kunne møte.

Vedtekter for Norsk kulturfond, fastsatt av Stortinget 19. juni 1965.

§ 1.*)

*) Endret ved stortingsvedtak av 30. november 1967.

Norsk kulturfond som er opprettet i samsvar med stortingsvedtak av 11. desember 1964, har som sitt formål fremme av kunst og kulturvern. Midlene til fondet bevilges årlig av Stortinget.

§ 2.

Norsk kulturfond har som formål å stimulere skapende åndsliv i litteratur og kunst, verne vår norske kulturarv og virke for at flest mulig skal få del i kulturgodene.

§ 3.

Norsk kulturfonds midler forvaltes av Finansdepartementet, og disponeres ved kongelig resolusjon etter tilråding fra Kirke- og undervisningsdepartementet, og i samsvar med retningslinjer som Stortinget har fastsatt.

§ 4.

Norsk kulturråd gir tilråding om fordeling av fondets midler og har ansvaret for de beløp som ved fordelingen blir stilt til Rådets disposisjon.

§ 5.

Kirke- og undervisningsdepartementet skal hvert år gi melding til Stortinget om Norsk kulturfonds virksomhet i foregående budsjettår.

Retningslinjer for bruken av Norsk kulturfonds midler,

fastsatt av Stortinget 19. juni 1965.

Rammen for fondets virksomhet er kunst og kulturvern. Rådets tiltak bør ha den dobbelte

hensikt å stimulere kunsten og kulturvernet, og samtidig å gjøre kunst- og kulturverdiene tilgjengelige for flest mulig. Innenfor denne rammen vil Rådet til enhver tid måtte vurdere hvilke oppgaver som bør prioriteres. Det er forutsetningen at Rådet skal legge særlig vekt på:

- a. Tiltak til fremme av norsk litteratur. For bruk av midler til slike tiltak er det utarbeidet særlige regler.
- b. Tiltak til fremme av norsk musikkliv.
- c. Tiltak til fremme av norsk bildende kunst, innkjøp av bildende kunst til offentlige kunstsamlinger og til offentlig utsmykking.
- d. Tiltak til fremme av norsk filmkunst.
- e. Tiltak til bedring av kunstnernes utdanningsvilkår i Norge, herunder videreutdanning av kunstnere.
- f. Kulturverntiltak, herunder vern av samisk kultur.
- g. Støtte til finansiering av kulturbygg.
- h. Tiltak som bidrar til å skape et rikere kulturelt miljø i bygd og by, og bedre estetisk utforming av våre omgivelser.
- i. Tiltak som kan lette adgangen til god kunst og skape økt forståelse for dens verdier.
- j. Initiativ og støtte til større kulturelle engangstiltak, som f.eks. kunstneriske innslag i nasjonale jubileer og minnehøgtider, og større engangsturnéer fra kunstinstitusjoner.

Reglement for Norsk kulturråd
fastsatt ved kongelig resolusjon
27. august 1965.

§ 1.

Norsk kulturråd er opprettet i samsvar med stortingsvedtak av 11. desember 1964.

§ 2.

Rådet skal ha 11 medlemmer med personlige varamenn, hvorav 4 medlemmer med varamenn oppnevnes av Stortinget og 7 medlemmer med varamenn av Kongen etter tilråding fra Kirke- og undervisningsdepartementet, alle for 4 år om gangen. Kongen oppnevner Rådets formann og nestformann.

§ 3.

Rådet kan oppnevne et arbeidsutvalg på inntil 5 medlemmer der formannen og nestformannen er med.

Rådet kan også nedsette utvalg til å arbeide med særskilte saker eller saksområder. Dersom utvalgene omfatter personer som ikke er medlemmer av Rådet, må oppnevningen godkjennes av departementet.

§ 4.

Rådet har til oppgave å arbeide for kunst og kulturvern i samsvar med de vedtekter for Norsk kulturfond og de retningslinjer som Stortinget fastsetter. Det er Kirke- og undervisningsdepartementets rådgivende organ i saker som gjelder Norsk kulturfond og skal gi uttalelser i andre spørsmål som departementet legger fram for det, eller som Rådet selv ønsker å ta opp.

Rådet skal hvert år gi tilråding til Kirke- og undervisningsdepartementet om fordeling av midler som bevilges til Kulturfondet. Det har ansvaret for bruken av de midler som ved fordelingen blir stilt til Rådets disposisjon.

Rådet skal innen 15. februar gi melding til Kirke- og undervisningsdepartementet om fondets virksomhet i det foregående år.

§ 5.

Rådet holder møte minst 2 ganger om året. Ellers kan Rådet innkalles til møte når formannen, 2 medlemmer eller departementet mener det er ønskelig.

Arbeidsutvalget har møte så ofte det er nødvendig eller når formannen eller to medlemmer ber om det.

Rådet og arbeidsutvalget er vedtaksføre når minst halvparten av medlemmene er til stede. Ved avstemning blir sakene avgjort ved vanlig flertall. Står stemmene likt, avgjør formannens stemme utfallet. Rådet og arbeidsutvalget skal føre møtebok. Utskrift av møtebøkene skal sendes medlemmene av Rådet og varamennene etter hvert møte.

§ 6.

Rådet drøfter og avgjør alle viktige saker, eventuelt etter at de er forberedt av arbeidsutvalget, og bestemmer hva slags saker som kan overlates arbeidsutvalget til avgjørelse eller uttalelse.

Alle tilrådinger skal være grunngitt. Vedtak i arbeidsutvalget skal legges fram for Rådet i neste møte.

§ 7.

Utgifter til Rådets møter, administrasjon og sekretariat dekkes av fondet.

Møter i Arbeidsutvalget.

Arbeidsutvalget er i 1973—76 disse 5:

Hartvig Kiran, Bjørn Aarseth, Kjell Bondevik, Kåre Holt, Håkon Stenstadvold.

Varamenn: Bjartmar Gjerde, Kari Frisell, Ivar Grimsmo. Etter at Bjartmar Gjerde ble statsråd, er Grimsmo valgt som første varamann, Kari Frisell som andre varamann og Audgunn Oltedal tredje varamann.

Arbeidsutvalget har hatt 4 møter: 13. februar, 13. mars, 13. juni og 29. november.

Arbeidsutvalget har på møtene behandlet bevilgningssaker opp til kr. 25 000 og har ellers forberedt saker for Rådet.

De enkelte medlemmer av Arbeidsutvalget har på samme måte som tidligere år påtatt seg å forberede saker i samarbeid med administrasjonen, og gi innstilling til Rådet om bevilgninger.

Møter i Rådet.

Rådet har i alt hatt 11 møter: 26. januar, 27. februar, 29. og 30. mars, 15. mai, 23. og 24. august, 9. oktober, 12. og 13. november og 12. desember.

Til møtene 29. og 30. mars var varamennene innbudt, og var med på drøftingene om flere uttalelser til departementet og om utredningen av norsk-finske kulturforhold. Til behandling av sistnevnte spørsmål var også professorene Asbjørn Nesheim og Knut Bergsland og vit.ass. Venke Olsen invitert. Også på møtet 9. oktober var varamennene med til drøfting av tidsskrift-innstillingen.

Møtene 23.—24. august ble holdt i Skien og Porsgrunn, i forbindelse med Rådets befaringer i Telemark dette år.

Ekspedisjonssjefen i Kulturavdelingen i Kirke- og undervisningsdepartementet er alltid innbudt til å være til stede på rådsmøtene.

Utvalg og utredninger.

A. Faste utvalg:

1. *Det faglige utvalg for litteratur:*

Hartvig Kiran, formann, bibliotekdirektør
Else Granheim, administrerende direktør
Erling Fjellbirkeland.

2. *Utvalget for utgivelse av eldre norsk litteratur (Klassikerkomitéen):*

Professor Edvard Beyer (Universitetet i Oslo), formann, professor Bjarte Berke-land (Universitetet i Bergen), universitetsbibliotekar John Dahl (Statens bibliotektilsyn), produksjonssjef Walter E. Augrimsen.

3. *Barnebokutvalget:*

Programsekr. Solveig Bøhle, formann, førstebibliotekar Emmy Reventberg Halvorsen, grafikerer Chrix Dahl.

4. *Utvalget for tilskott til verdifulle oversettelser av moderne litteratur:*

Dosent Arne Hannevik (formann), forlagsdirektør Barthold A. Butenschøn, programsekretær Yngvar Ustvedt.

5. *Appell-utvalget for innkjøpsordningen:*

(Appeller om bøker som ikke blir tatt med på listen fra Bibliotektilsynets rådgivende komité for folkebibliotekene).

Redaktør Finn Jor, formann, magister Otlu Alsvik, journalist Jo Ørjasæter.

6. *Ankenemnda for innkjøpsordningen:*

(Anker om klassifiseringsregler o.a.)
Professor Leif Mæhle (Den norske Forfatterforenings litterære råd), forlagsdirektør Barthold A. Butenschøn (Den norske Forleggerforening), lektor Arne Prøis (Norsk Forleggersamband), universitetslektor Kristoffer Haave (Institutt for nordisk språk og litteratur, Universitetet i Oslo). Etter universitetslektor Kristoffer Haaves død er dosent Rolf Nyboe Nettum trådt inn i nemnda.

7. *Utvalget for norsk litteratur i utlandet:*

Kåre Holt, formann, byråsjef Helene Andersen (Utenriksdepartementets Kulturkontor), forfatterne Carl Hambro og Ebba Haslund.

8. *Musikkutvalget:*

Kari Frisell, formann, Odd Leren (fra Norsk kulturråd), komponistene Arne Nordheim og Egil Hovland, direktør Egil Monn-Iversen.

9. *Sakkyndig komité for Materialfondet:*

Gunnar Leiro, formann, grafikerer Chrix Dahl, maleren Jardar Lunde, billedhoggeren Joseph Grimeland.

10. *Utvalg for kunstnerisk utsmykking av offentlige bygg:*

Håkon Stenstadvold, formann, tekstilkunstneren Brit H. Fugleavaag Warsinski, professor Halvdan Ljøsne, billedhoggeren Skule Waksvik, arkitekt Leif Olav Moen. En representant for Statens bygge- og eiendomsdirektorat møter i utvalget som konsulent.

11. *Utvalg for innkjøp av norsk samtidskunst:*

Maleren Per Rom, formann (oppnevnt av Norsk kulturråd), malerinnen Gro Folkan, grafikerer Britta Skaar og billedhoggeren Berit Soot Kløvig (utpekt av Bildende Kunstneres styre).

Distriktsrepresentanter:

Sørlandet: Maleren Karsten Jakobsen, Kristiansand S

Sør-Vestlandet: Maleren Oskar Sørreime, Randaberg

Bergen: Maleren Ole Johan Tørud

Nord-Vestlandet: H.r.advokat Rolf Kr. Engelsen, Ålesund

Trøndelag: Maleren John Anton Risan, Trondheim

Nordland: Tekstilkunstnerinnen Bjørg Heggstad Jakhelln, Bodø

- Troms/Finnmark: Tegneren Ulf Dreyer, Tromsø.
- Maleren Per Rom bad seg fritatt for vervet fra 1. juli. Konsulent Hans Stokland påtok seg etter avgjørelse i Arbeidsutvalget å administrere utvalget og føre protokoll og regnskap for resten av 1973.
12. *Det sakkyndige utvalg for samisk kunst og brukskunst:*
Håkon Stenstadvold, formann, Marit Stuenng (varamann Kristine Nedrejord), Sverre Fjellheim (varamann Ragnar Myrland), Lauri Keskitalo (varamann Hans Ner-gård).
 13. *Utvalget for sikring av høyt prioriterte fornminne:*
Professor Anders Hagen, Bergen, formann, professor Sverre Marstrander, Oslo, første-konservator Odmund Møllerop, Stavanger, førstekonservator Kristen R. Møllenhus, Trondheim, professor Povl Simonsen, Tromsø. Førstekonservator Arne Skjølsvold er sekretær for utvalget.
 14. *Utvalget for lokalhistorisk arbeid:*
Kjell Bondevik, formann, instituttsjef Rolf Fladby, professor Knut Mykland.
 15. *Utvalget for byggesaker:*
Museumsdirektør Fartein Valen-Sendstad, formann, arkitekt Ulf Colbiørnsen (begge oppnevnt av Norsk kulturråd), arkitekt Gaute Baalsrud (Statens bygge- og eien-domsdirektorat).
 16. *Styret for registrering av faste kultur-minner i Norge:*
Førstekonservator Arne Berg, formann, dosent Erik Langdalen (landbruksorgani-sasjonene), arkitekt Ola Hektoen Øverås (Riksentikvaren), fylkeskonservator Nils Georg Brekke (NKKM), dosent Kerstin Gjesdahl Noach (universitetene), sjefsar-kitekt Børre Skaslien (Miljøverndeparte-mentet), arkitekt Roar L. Tollnes (Fore-ningen til norske Fortidsminnesmerkers Bevaring) og Kjell Bondevik (Norsk kul-turråd).
- B. Midlertidige utvalg:
1. *Redaksjonsutvalget for utgivelse av klas-sisk norsk musikk:*
Direktør Egil Monn-Iversen, formann, før-stebibliotekar Øystein Gauksstad, kom-ponisten Johan Kvandal og amanuensis Gunnar Rugstad.
 2. *Arbeidsgruppe for utredning om elektro-nisk lydstudio:*
Komponisten Arne Nordheim, formann, rektor Odd Leren (Norsk kulturråd), sjefs-sekretær Sverre Smeland (Norsk Riks-kringkasting), direktør Egil Monn-Iversen (Norsk Musikerforbund), professor Finn Mortensen (Musikkhøgskolen), komponis-ten Olav Anton Thommessen (Norsk Kom-ponistforening).
 3. *Utvalget for utredning av spørsmålet om periodiske publikasjoner trykt på samisk eller som vender seg til samiske lesere:*
Veterinær Paul Fjellheim, formann, lærer Ella Holm Bull, lektor Nils Jernsletten, tannlege Aslak Loso, redaktør Asmund Rørslett. Utvalget er nedsatt i samråd med Norsk Sameråd.
 4. *Utvalget for utredning om frivillige mu-sikkaktiviteter for barn og ungdom:*
Skolekonsertsjef Leif Braseth, formann, adjunkt Hans Kolstad, skolestyrer Asvald Solheim, advokat Mette Nesset, skolesjef Asbjørn Mediås. Sekretær: Lektor Arne Kildal. Mandatet følger som vedlegg nr. 1.
 5. *Utvalget for registrering og vern av gamle fotografier:*
Fotograf Jac. Brun, formann, bibliotekar Grete Østgaard Lund, fylkeskonservator Kjeld Magnussen, fotograf Bergljot Sin-ding, fylkeskonservator Jonannes Sive-sind, konservator Else Boye, arkivar Sofie Rogstad.
 6. *Utvalget for utredning om tiltak for norsk folkekunst:*
Ass. direktør Magne Lerheim, formann, museumsdirektør Fartein Valen-Sendstad, fylkeskonservator Halvor Lands-verk, tekstilkunstneren Brit H. Fuglevaag Warsinski, interiørarkitekt Anne Lise Aas, folkehøgskolelektor Halvard Grude For-fang, brukskunstner og lærer Arne Lindaas.
 7. *Utvalget for tiltak for amatørteater:*
Ungdomssekretær Torleif Kaasalia, for-mann, skolestyrer Ottar Vandvik, lærer Mette Tomasgård (utpekt av Samnemnda for amatørteaterarbeid), Anne Gullestad (utpekt av Vestlandske Teaterlag), Ingar Selstad (utpekt av Hålogaland Amatør-teaterselskap), Kjetil Bang-Hansen, Jack Fjeldstad (oppnevnt av Norsk kulturråd). Sekretær (oppnevnt av SAT): generalsek-retær Victor Krüger. Mandatet følger som vedlegg nr. 2.
 8. *Utvalget for utredning av norsk-finske kulturforhold:*
Lektor Einar Niemi, formann, redaktør Sverre Nilsen, skolestyrer Olav Beddari. Referansegruppe:
Redaksjonssekretær Erling Arvola, Vadsø, ekspeditør Ida Tuomainen, Vadsø, skole-styrer og forfatter Hans Kr. Eriksen, Stonglandseidet, sokneprest Asbj. Flokk-mann, Lyngseidet, lærer Eimi Vorren,

Vadsø, fylkesrevisor Bernhard Marki, Vadsø, bispedømmerådssekr. Georg Hildonen, Tromsø, konservator Håvard Dahl Brattrein, Tromsø, handelsfullmektig Anton Sommerseth, Skibotn.

Mandatet følger som vedlegg nr. 3.

9. *Utvalget for brannsikring av stavkirkene:* Kjell Bondevik, formann, riksantikvar Roar Hauglid og antikvar, arkitekt Håkon Christie (begge utpekt av Riksantikvaren), arkitektene Gunnar Bugge og Hans Jacob Hansteen (begge utpekt av Foreningen til norske Fortidsminnesmerkers Bevaring).
Mandatet følger som vedlegg nr. 4 — Jfr. også Bruk av «Minnemedaljefondet», se s. 33.

10. *Komitéen til fremme av samisk litteratur:* Administreres av Karasjok bibliotek, og finansieres av avsetningen til samisk litteratur (se s. 37).

Disse utredninger og rapporter er avgitt til Norsk kulturråd i 1973:

1. *Utredning om studio for elektronisk musikk.*
2. *Innstilling om ballett og ballettutdanning i Norge.*
Innstillingen er trykt og blir sendt Stortinget.

Innstillinger og uttalelser fra Norsk kulturråd til Kirke- og undervisningsdepartementet.

1. Årsmelding 1972 (St. meld. nr. 92 for 1972—73).
2. Innstilling om fordeling av midler fra Norsk kulturfond for 1973.
3. Forslag om bevilgning til Norsk kulturfond 1974. (Brevet følger som vedlegg nr. 5).
4. Forslag til stillingsbudsjett i Norsk kulturråd for 1974.
5. Innstilling om Norsk Forfattersentrum.
6. Innstilling om overføring av Sekretariatet for faste kulturminner fra Norsk kulturråd til Miljøverndepartementet.
7. Uttalelse om innstillingen «Könnsroller och utbildning», avgitt av et nordisk utvalg oppnevnt av Nordisk Kulturkomisjon.
8. Uttalelse om innstilling om studieretning i kunstformidling og kulturarbeid v/ Telemark Distriktshøgskole.
9. Uttalelse om resolusjon fra Norges Fotografforbund om ivaretagelse av gamle fotografier av historisk og kulturell verdi.
10. Uttalelse om Innstilling fra Lovkomitéen for voksenopplæring.
11. Uttalelse om komité til utredning av norsk-finske kulturforhold.

12. Innstilling om fordeling av overskottet ved salg av minnemedaljen for 1100 års jubileet.

13. Uttalelse om statstilskott til Haldensfestivalen.

14. Tilråding om Innstilling om ballett og ballettutdanning i Norge.

Uttalelse fra Norsk kulturråd til Miljøverndepartementet.

Uttalelse om Konvensjon om vern av verdens kultur- og naturarv.

Samarbeid med andre institusjoner.

Rådet vil som tidligere år først og fremst få si seg glad for det gode samarbeidet med Kirke- og undervisningsdepartementet, som er en forutsetning for en planmessig koordinering med statsbudsjettet. Rådet vil også uttrykke håp om at det skal bygges opp samarbeid og kontakt med Miljøverndepartementet vedrørende de saksområdene som er overført fra Kirke- og undervisningsdepartementet, og som også er Norsk kulturråds arbeidsområde: Bevaring av hus, anlegg og miljøer, registrering av faste kulturminne, fornminne. Om dette viser vi ellers til eget avsnitt nedenfor.

Press- og kulturavdelingen i Utenriksdepartementet.

Norsk kulturråd samarbeider med Presse- og kulturavdelingen i Utenriksdepartementet i alle saker som gjelder tiltak for norsk litteratur og kunst i andre land. For bildende kunst og musikk er retningslinjene gjengitt i årsmeldingene for henholdsvis 1967 og 1968. I hovedsaken går retningslinjene ut på at Norsk kulturråd kan gi tilskott til større engangstiltak, som ikke kan forventes å rummes innenfor Presse- og kulturavdelingens normale årsbudsjett. Byråsjefen i Kulturkontoret er medlem av Rådets Utvalg for norsk litteratur i utlandet.

Også i 1973 har Norsk kulturfond bidratt med midler til norske bøker til norske sendelektorer i utlandet. Vi viser ellers til de enkelte kapitler.

Miljøverndepartementet.

Etter at Riksantikvarens arbeidsområde, Bygningsfredningsloven og Fornminneloven er ført over fra Kirke- og undervisningsdepartementet til Miljøverndepartementet, er det naturlig og ønskelig at kontakten mellom dette departement og Kulturrådet bygges ut. Det har vært holdt et par møter mellom representanter fra Rådet og de to departementer, til drøfting av enkelte konkrete saker (Registrering av faste kulturminner, Lysøen). Et større generelt drøftingsmøte var planlagt i november, men måtte utsettes til

januar 1974. Kulturrådet har gjennom Kirke- og undervisningsdepartementet tatt opp spørsmålet om overføring av den langsiktige oppgaven: Registreringen av faste kulturminner i Norge, til Miljøverndepartementet. *)

Norges almenlivetsenskapelige forskningsråd.

Vi viser til tidligere årsmeldinger. Det er stadig kontakt mellom administrasjonene i de to råd i saker som ligger i grenseområdene, det kan gjelde lokalhistorisk arbeid, utgivning av essayistikk og forskning på estetiske eller sosio-kulturelle områder. Rådet har kontakt med NAVF's utvalg for miljøvernforskning, og representanter for dette utvalg er innkalt til det møte som er omtalt i forrige avsnitt.

Rådet har oppnevnt ekspedisjonssjef Leif J. Wilhelmsen som Kulturrådets representant til Bedømmelseskommiteén for NAVF's nyopprettede pris for populærvitenskapelig innsats, med Kjell Bondevik som varamann.

Riksantikvaren.

Gjennom året har Rådet stadig kontakt med Riksantikvaren om saker som gjelder kultur- og miljøvern. Riksantikvaren er medlem av styret for Registreringen av faste kulturminner (Se Kap. III, Kulturvern), og av det nyoppnevnte Utvalget for sikring av stavkirkenene. Alle søknader som gjelder tilskott til restaurering av fredede hus eller miljø, og bevaring av andre kulturminner innenfor Riksantikvarens arbeidsområde, blir forelagt til uttalelse før Rådet tar endelig avgjørelse. Når det gjelder det framtidige forhold, avventer Rådet Miljøverndepartementets arbeid med den nye lov om bygningsfredning.

Norske Kunst- og Kulturhistoriske Museer og fylkeskonservatorene.

Alle saker som gjelder museumsbygg eller særlige tiltak ved museene blir sendt Norske Kunst- og Kulturhistoriske Museer til uttalelse. Vi viser til Kap. III, Kulturvern. Rådet har også samarbeid med fylkeskonservatorene når det gjelder tiltak i de enkelte fylkene, både tiltak ved museene og tiltak for å sikre verdifulle hus og kulturmiljøer. På den måten får Kulturrådet både sentral og regional vurdering av sakene før det tar endelig avgjørelse.

Statens bibliotektilsyn.

Bibliotekdirektøren er fast medlem av Det faglige utvalg for litteratur og er med i alle forhandlinger med forlag og forfattere om innkjøpsordningen. Tidligere år gav Bibliotektilsynet tilråding til Norsk Forfattersent-

etter forslag fra bibliotekdirektøren har sentret fra 1973 selv overtatt hele arbeidet med disse besøkene, slik at reiser og turnéer kan bli lagt opp så rasjonelt som mulig, og koordineres med besøk i skoler o.a. institusjoner.

A/L Biblioteksentralen.

Rådet samarbeider med Biblioteksentralen i alle praktiske spørsmål vedrørende innkjøpsordningen, innbinding, ekspedisjon o.a. Om priser se kap. III, Litteratur.

Sentralen har også det praktiske arbeid med å sende ut de 500 eksemplarer av barne- og ungdomsbøker som kommer på listen fra Den rådgivende komité for barne- og skolebibliotek, til barnehjem o.a. institusjoner for barn. (Listene omfatter ca. 30—40 bøker hvert år, slik at det i alt dreier seg om fra 15 000 til 20 000 bøker hvert år.)

Statens bygge- og eiendomsdirektorat.

Direktoratet sender forslag om utsmykking av nye statsbygg, og det har sin faste observatør og rådgiver i Rådets utvalg for kunstnerisk utsmykking av offentlige bygg.

Rikskonsertene.

Rikskonsertene administrerer Kulturrådets forsøksordning med tilskott til debutkonserter for unge norske musikere (Se kap. III, Musikk). Rådet har også nært samarbeid med Rikskonsertene når det gjelder tilskott til instrumenter, og i saker om konserter eller andre musikktiltak rundt i landet.

Ellers samarbeider Rådet med de andre riksinstitusjonene Riksteatret og Riksgalleriet om turnéer eller tiltak i distriktene, med andre offentlige råd som Statens Musikkråd og Norsk Filmråd, og med forleggerorganisasjonene og kunstnerorganisasjonene.

Rådet vil også understreke betydningen av kontakten og samarbeidet med de regionale rådene Nordnorsk kulturråd og Nordnorsk musikkråd, med fylkeskommunale kulturstyrrer eller kulturutvalg, og med kommunale kulturutvalg. Rådet håper å kunne utvikle og utbygge samarbeidet med disse regionale og kommunale kulturinstanser i kommende år.

Reiser og representasjon.

Formannen, Hartvig Kiran, representerte Rådet ved åpningen av Festspillene i Bergen, ved Stiklestadspillet, og ved åpningen av Ibsenhuset 18. oktober. Han representerte Rådet ved 50 års jubileet for Ringerikes museum og årsmøte i Norske Kunst- og Kulturhistoriske Museer 8. september sammen med direktøren. Han er Rådets representant i Utvalget for kulturplanlegging i Mongstad, med Audgunn Oltedal som varamann, og i

*) Kulturrådet har oppnevnt Kjell Bondevik som Rådets representant i Hovedkommiteén for Norges deltakelse i Det europeiske Naturvernår, som er nedsatt av Miljøverndepartementet.
rum om forfatterbesøk i bibliotekene, men

Risørutvalget. Formannen i Norsk kulturråd er ex officio medlem av representantskapet for Sonja Henies og Niels Onstads Stiftelser.

Viseformannen, Bjørn Aarseth, og konsulent Hans Stokland fra administrasjonen representerte Kulturrådet ved kulturkonferansen i Mo i Rana 3.—5. mai. Viseformannen representerte Norsk kulturråd og Nordnorsk kulturråd og var foredragsholder ved Nord-Norgeforeningen Midnattsols jubileum i Skien. Han har representert Rådet ved møter i Komitéen til fremme av samisk litteratur.

Kari Frisell representerte Rådet ved premieren på «Den Glade Enke» i Kristiansund N.

Kjølvg Egeland representerte Rådet ved åpningen av den nyinnredede arkeologiske og tekniske avdeling ved «Frue Meieri» i Stavanger Museum 28. juni.

Kåre Holt sammen med førstesekretær Torkild Alsvik representerte Rådet under Kulturrådets konferanse for utenlandske oversettere på Voksenåsen 9.—13. mai.

Per Amdam representerte Rådet ved avdukingen av monumentet over Andreas Haukeland i Mosjøen.

Ingeborg Lyche deltok i Foreningene Nordens Forbunds konferanse om «Hvem betaler kulturen?» i Pargas, Åbo i Finland, 14.—16. mai. Hun representerte Rådet ved åpningen av den nyrestaurerte Storhamarlåven ved Hedmarksmuseet på Domkirkeodden 25. mai, og ved åpningen av Ibsenhuset (Reimanapoteket) i Grimstad 1. juni. Hun åpnet den permanente samisk-etnologiske utstillingen ved Museet i Tromsø 15. juni. Hun representerte Rådet ved nordisk konferanse arrangert av Nordisk Kultursekretariat om nordisk forskningsprosjekt om kultursentra 16. september, og ved avdukingen av utsmykkingen av Grimstad gymnas 7. november. Hun deltok i Telemark fylkeskulturstyres konferanse i Ibsenhuset 19. oktober, og i Statens Ungdoms-

råds konferanse på Hadeland Turisthotell 23.—24. november.

Sekretariatsleder Erik Aas jr. (Registreringen av faste kulturminner) representerte Rådet på seminar arrangert av Foreningen til norske Fortidsminnesmerkers Bevaring på Urnes 24.—27. mai.

Førstesekretær Torkild Alsvik representerte Rådet på Norsk Bibliotekforenings landsmøte på Lillehammer 3.—5. juni og på Den norske Forfatterforenings seminar på Sundvollen 31. august — 4. september.

Norsk kulturråds ærespris 1973.

Æresprisen for 1973 ble gitt Hans Heiberg etter enstemmig vedtak på rådsmøtet 12. november. I sin begrunnelse viser Rådet særlig til hans arbeid for norske forfattere, for Radioteatret, for Riksteatret, og som forfatter av dikterbiografiene om Ibsen og Wergeland. Heiberg ledet Den norske Forfatterforening i den vanskelige oppbyggingsperioden etter krigen. Han var aktivt med i arbeidet for å opprette Norsk Forfatterfond, som kom i stand i samsvar med Bibliotekloven av 1947, med kompensasjon til norske forfattere for bokutlån i bibliotekene. Han gjorde en stor innsats for å få i stand innkjøpsordningen til bibliotekene til beste for ny norsk skjønnlitteratur. Heiberg var Riksteatrets første styreformann, fra teatret ble opprettet i 1948 til 1969. Hans arbeid sammen med teatersjef von der Lippe har i høy grad bidratt til den sterke posisjon teatret har i dag, og hans innsats for teatret gikk ut over det en styreformann til vanlig påtar seg. Hans arbeid som sjef for Radioteatret i mer enn 20 år har hatt grunnleggende betydning for å bringe teaterkunsten og dramatisk litteratur ut over hele landet, også til distrikter som ikke kunne ha kontakt med levende teater. Rådet minner også om hans innsats som medlem av Norsk kulturråd i 8 år. Prisen ble utdelt ved en enkel høytidelighet i Håndverkeren 12. desember.

Kap. II. Koordinering med statsbudsjettet.

Som i tidligere årsmeldinger vil Rådet også i år si seg glad for det gode samarbeidet med Kirke- og undervisningsdepartementet, som er en forutsetning for en koordinert kulturpolitikk og planlegging av kulturutviklingen. Rådet viser forøvrig til det som blir sagt om Norsk kulturråd i St.meld. nr. 8 for 1973—74 Om organisering og finansiering av kulturarbeid (Kap. 5.2.2, Norsk kulturråd).

Den samlede vurdering av forholdet mellom statsbudsjettet og Norsk kulturråd, som Kirke-

og undervisningskomitéen i Stortinget har bedt om i flere innstillinger, ble sendt departementet i 1971 og er tatt inn som vedlegg nr. 2 til St.melding nr. 8. I kap. III i Kulturrådets PM, konklusjoner og vurderinger, peker Kulturrådet på at innen det utpekte området hvor Kulturfondet skulle arbeide: Kunst og kulturvern, skulle midlene fortrinnsvis konsentreres om ekstraordinære tiltak og forsøk. Siktepunktet var at fondet skulle virke offensivt og supplerende til de offentlige bevilgninger som ble gitt

over statsbudsjettet, og som i stor utstrekning går til bundne utgifter ved de store kulturinstitusjonene. Kulturrådet er også Kirke- og undervisningsdepartementets rådgiver i kulturpolitiske spørsmål. I denne egenskap er det naturlig for Rådet ikke bare å uttale seg om spørsmål som faller inn under kunst og kulturvern, men også om nye problemstillinger og oppgaver innenfor en samlet kulturpolitikk. Det heter videre i Rådets PM: «Det følger i det hele tatt av Kulturfondets rolle som et integrert ledd i en samlet kulturpolitikk, at Rådet og myndighetene også i andre forbindelser ofte må vurdere om kulturell utbygging på bestemte områder mest hensiktsmessig kan skje ved å øke fondsbevilgninger, eller ved å gi nye direkte bevilgninger til formål som opprinnelig var forutsatt å være fondets ansvar.»

Rådet gav også uttrykk for sin glede over at statsstøtten til store kulturbygg av nasjonal karakter nå er gjenstand for særskilt behandling og bevilgninger over et eget kapittel i statsbudsjettet.

Rådet har også gjentatte ganger bedt om at kunstnerisk utsmykking av nye statsbygg må bli tatt med som en del av byggekostnadene, og ikke belastes fondet.

Rådet har i 1973 drøftet spørsmålet om hvorvidt innkjøpsordningen, som er blitt et permanent kulturpolitisk virkemiddel for å støtte skjønnlitteraturen i et lite språksamfunn, nå bør administreres og finansieres utenfor fondet, og har vedtatt å rette en henvendelse til Kirke- og undervisningsdepartementet om dette, i forbindelse med Rådets forslag til bevilgning til Kulturfondet i 1975. Kulturfondet kunne dermed få frigjort midler til nye oppgaver.

I St. melding nr. 8 blir det streket under at den kulturelle distriktsutbyggingen står sentralt i den offentlige kulturpolitikken. Norsk kulturråd vil gjerne tjene en kulturell distriktsutbygging, og har m.a. bidradd til en slik politikk ved å være med i planlegging av, og ved å gi tilskott til lokale kulturbygg, på steder der vanlige samfunnshus ikke vil være nok. Rådet vil peke på at arbeidet med å få

til den slags kulturhus eller «all-aktivitetshus» har hatt nær sammenheng med kulturtiltakene generelt, og med arbeidsvilkårene for kulturaktiviteter av alle slag på stedet, slik at Rådet mener det ville være uheldig om arbeidet med lokale eller regionale kulturbygg skulle bli ført ut av fondets virksomhetsområde. Rådet vil også minne om at i all kulturvekst går strømmene begge veger, fra det lokale til det sentrale, og fra det sentrale og nasjonale og ut til distriktene. Sentrale kulturorganer kan aldri si fra seg ansvar for en samlet og koordinert kulturpolitikk. Ikke slik at de skal dirigere eller styre kulturpolitikken i distriktene, men peke på samarbeidsmuligheter, koordinering og alternative løsninger av oppgaver.

I St. melding nr. 8 uttaler departementet at arbeidet i Norsk kulturråd i sterkere grad bør avgrenses til tre hovedoppgaver: 1) engangstiltak, 2) forsøksvirksomhet over kortere perioder og 3) utrednings- og rådgivingsarbeid.

Rådet er enig i at dette er sentrale oppgaver for Norsk kulturråd, og at dette er i samsvar med de retningslinjene Rådet har prøvet å legge til grunn for sitt arbeid. Rådet har også i 1973 prøvet å bygge ut kontakt og rådgivingsarbeid i samarbeid med regionale og lokale instanser. Rådet håper dette arbeid kan utvikles videre, ettersom de organisasjonsmønstre som Kulturmeldinga foreslår blir utbygget.

De engangstiltak som det vil være tale om, vil være slike som koster mer enn fylker og kommuner greier å skaffe alene innenfor den utvidede budsjetttrammen som den nye tilskottsordningen vil gi. Når Rådet skal vurdere støtte til slike tiltak vil det, slik det alltid har gjort, ta hensyn til den økonomiske bæreevnen i distriktet eller kommunen. Dette er også omtalt i St.prp. 130 fra 1964—65 som fastsatte vedtekter for fondet og retningslinjer for bruken av fondsmidler.

Når det gjelder forholdet til Miljøverndepartementet og koordinering med dette departements budsjett, viser vi til den nærmere redegjørelse under Kulturvern.

Kap. III. Tilskott.

Innledning.

Ved kongelig resolusjon av 9. mars 1973 ble det fastsatt følgende hovedfordeling av bevilgningen til Norsk kulturfond, kr. 25 000 000: (De tilsvarende tall for 1972 står i parentes.)

	1973	(1972)
Litteratur	6 300 000	(5 300 000)
Musikk	1 800 000	(1 600 000)
Bildende kunst:		
a. utsmykking	1 750 000	(1 650 000)
b. andre tiltak	1 800 000	(1 650 000)
Film	0	(350 000)
Kulturvern	3 200 000	(3 200 000*)
Kulturbygg	7 000 000	(7 000 000)
Tidsskrift	300 000	(300 000)
Utredninger	400 000	(400 000)
Samisk kultur	350 000	(300 000)
Generell disposisjon ..	1 050 000	(1 050 000)
Administrasjon	1 050 000	(900 000)
	25 000 000	(23 700 000*)

* Kr. 200 000 var overført fra 1971.

I alt kom det i 1973 inn 778 søknader (i 1972: 860). Brev og spørsmål om retningslinjer for tilskott er ikke regnet med. Det er vanskelig å gjøre nøye greie for den totale søknadssummen. Mange søknader nevner ingen sum, eller oppgir subsidiære summer, og i mange søknader heter det at den summen det søkes om kan deles over flere år. Med slike forbehold kan man sette den samlede søknadssummen til vel 47 millioner kroner. I tillegg til dette kommer de sakene som var oversendt fra Riksantikvaren og som til sammen dreide seg om prosjekter for ca. kr. 21 700 000.

Rådet vil gjerne ha et grunnlag å bygge på når det skal forberede fordelingen av fondsmidlene for året. Derfor blir det hvert år lyst ut en søknadsfrist som har vært satt til 1. november for søknader om støtte av fondsmidler for året som kommer. Men utlysningen av denne fristen vil ikke si at Rådet ikke tar hensyn til søknader som kommer inn senere enn denne datoen.

I samsvar med de retningslinjene som Stortinget har fastsatt, avslår Rådet søknader om driftstilskott til institusjoner og organisasjoner der det ikke klart er tale om eksperiment eller prøveår. Tilskott til en rekke tidsskrifter må likevel naturlig nok gis årvisst. (Se avsnittet om Tidsskrift.)

Søknadsoversikt pr. 31. desember 1973.
Tallene for 1972 er ført opp ved siden av.

	Tallet på søknader		Uten søknadssum		Total søknadssum	
	1973	1972	1973	1972	1973	1972
Litteratur	94	95	38	33	1 248 128	3 058 741
Musikk	155	180	29	35	4 614 863	4 487 542
Billedkunst	158 ¹⁾	193	42	54	4 218 840	3 975 730
Film	- ²⁾	48	-	2	-	2 151 710
Kulturvern	198	195	29	30	10 416 906 ³⁾	9 689 225
Kulturbygg	36	35	4	4	22 154 000	30 260 600
Tidsskrift	20	21	4	4	735 635	546 700
Samisk kultur	24	16	1	0	594 410	432 060
Andre formål	93	77	11	7	3 357 926	1 740 020
	778	860	158	169	47 340 708	56 342 328

¹⁾ Søknader om lån av Materialfondet er ikke regnet med.

²⁾ Etter at avsetningen til filmformål er opphevet, blir søknadene om støtte til filmformål registrert under Andre formål.

³⁾ Ikke medregnet oversikt fra Riksantikvaren om prosjekter for til sammen ca. kr. 21 700 000.

LITTERATUR

Ved kongelig resolusjon av 9. mars 1973 ble det satt av kr. 6 300 000 til litteraturformål, fordelt slik:

1. Innkjøpsordningen for ny norsk skjønnlitteratur		kr. 4 300 000
2. Barne- og ungdomslitteratur	»	500 000
3. Nyutgiving av eldre norsk litteratur		» 130 000
4. Essayistikk		» 80 000
5. Verdifulle oversettelser		» 100 000
6. Arbeid for norsk litteratur i utlandet		» 100 000
7. Ny norsk dramatik		» 40 000
8. Litterære priser		» 20 000
9. Norsk Forfattersentrum		» 590 000
10. Nynorsk litteratur		» 300 000
11. Til disposisjon til andre litteraturtiltak		» 140 000
Til sammen		<u>kr. 6 300 000</u>

Bortsett fra post 1, Innkjøpsordningen, går kr. 123 422 tilbake til Fondet.

I alt kom det inn 94 søknader om tilskott til litteraturformål (95 i 1972). Samlet søknadssum var kr. 1 248 128. Mange søknader nevner ikke noen søknadssum. Tallet omfatter ikke bøkene som kommer med på innkjøpsordningen for ny norsk skjønnlitteratur eller «den lille innkjøpsordningen» for barne- og ungdomslitteratur. Søknadstallet gir ikke noe bilde av arbeidet på dette feltet, med alle brev og forespørsler fra og konferanser med forlag, bibliotek, forfattere o.a. i forbindelse med innkjøpsordningen og de andre støttetiltak, og arbeid i forbindelse med de rådgivende utvalg på de ulike områder. (Jfr. Kap. I, Utvalg og utredninger).

Avsnittene følger ovenstående oppstilling.

1. Innkjøpsordningen for ny norsk skjønnlitteratur.

Til dette formålet ble det ved kongelig resolusjon 9. mars 1973 satt av kr. 4 300 000.

I Innstilling om fordeling av fondsmidler ga Rådet uttrykk for håp om at den nye måten å kjøpe inn lyrikk på ville føre til redusert utgiftsøkning til innkjøpsordningen. Fra 1973 skulle diktsamlinger kjøpes inn til fast arkpris på kr. 4,60 og kr. 3,60 for bøker trykt i kontoroffset. Samtidig ble forfatterhonoraret for diktsamlinger økt fra 20 pst. til 22,5 pst. Denne økningen på 2,5 pst. skulle dekkes helt av fondsmidler.

Omfanget av innkjøpsordningen i 1973.

I alt ble det kjøpt inn 189 skjønnlitterære bøker til folkebibliotekene. Liste over bøkene følger som vedlegg nr. 6. Bøkene fordelte seg slik etter genrene (de tilsvarende tallene for årene 1965—72 i parentes):

	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972
Prosa	94 (76	88	74	90	75	85	84	92)
Lyrikk	88 (43	48	48	51	60	65	68	66)
Skuespill	7 (5	12	5	11	5	8	6	5)
Tils.	189	(124	148	127	152	140	158	163)

189 bøker er således langt det største tallet innkjøpte titler siden ordningen kom i gang. Det er særlig tallet på diktsamlinger som har økt fra 1972.

Medlemmer av Den norske Forleggerforening (medregnet de forlag som også er tilsluttet Norsk Forleggersamband) fikk kjøpt inn 185 bøker. Fra forlag som bare er tilsluttet Norsk Forleggersamband kom det ingen bøker i 1973. Fire uorganiserte forlag fikk med en bok hver. Omkring 20 bøker er avvist fra ordningen, enten fordi de ble søkt innkjøpt av ikke-organiserte forlag og fikk negative konsulentuttalelser, eller fordi de ikke kunne godkjennes som skjønnlitteratur, eller av andre formelle grunner. To bøker av forfattere på vurderingsliste ble påmeldt. En av disse ble innkjøpt etter vurdering av Det rådgivende utvalg, den andre ikke. Ankenemnda har hatt tre bøker til behandling. Av disse ble to vedtatt innkjøpt.

På grunn av det store antallet bøker som var med på ordningen, er presentasjons-eksemplarene sendt bibliotekene i fire puljer, mot tre tidligere. Den første sendingen med 32 bøker gikk fra A/L Biblioteksentralen 12. oktober, den andre 21. november og den tredje 6. desember. Den siste puljen vil gå i annen halvdel av februar 1974. Grunnen til at den siste puljen først går i begynnelsen av 1974 er dels sen levering fra forlagene og dels den tiden Biblioteksentralen trenger til innbinding og klargjøring.

Utgiftene ved innkjøpsordningen.

Totalutgiftene til innkjøpsordningen 1973 er:	
Kjøp av 189 000 bøker	 kr. 2 950 775
Innbinding, ekspedisjon m.m.	» 985 898
Frakt	» 77 786
Honorarforskudd 1973	» 845 294
Honorar for salg i 1972 (utbetalt i 1973)	» 195 448
Til sammen	<u>kr. 5 055 201</u>

Overskridelsen er således kr. 755 201 i forhold til avsetningen. Sett i forhold til antallet innkjøpte bøker er summen ikke overraskende. Det Rådet hadde ventet etter at den faste arkprisen på innkjøpet av lyrikk ble innført, var at det ville komme ut om ikke færre, så i hvert fall ikke flere diktsamlinger enn tidligere år. Dette holdt ikke stikk. Både i 1971 og 1972 måtte Rådet dekke over-

skridelsene på innkjøpsordningen av midler spart opp fra tidligere år. Dermed ble disse midlene brukt opp. Overskridelsen fra 1973 må derfor dekkes over budsjettet for 1974.

Rådet er glad for den blomstringen den norske litteraturen nå er inne i. Det viser seg at ordningen har den virkningen man hadde siktet på da den ble innført i 1965. Men den utgiftøkningen som ligger i prisstigning og volumøkning samlet, hindrer Rådet i å sette av de summene som kunne være ønskelig til andre litteraturformål. I 1974 vil Rådet derfor gå til forhandlinger med de to forleggerorganisasjonene og Forfatterforeningen med henblikk på å bringe Rådets utgifter til innkjøpsordningen under kontroll.

En analyse av regningene fra forlagene for bøker som er kjøpt inn i 1973 gir disse gjennomsnittsprisene (Tilsvarende tall for 1970 — 1972 står i parentes):

Prosabøker	kr. 31,58	(27,51	30,56	30,36)
Diktsamlinger	» 23,35*	(19,11	22,84	22,25)
Skuespill	» 27,29	(11,75	23,91	30,30)

Prisen på diktsamlinger er merket med* fordi dette er gjennomsnittet av bokhandlerprisen og ikke den prisen Kulturfondet har betalt for dem. Fondets pris på diktsamlingene er som nevnt regnet ut etter omfang ved at det betales kr. 4,60 pr. trykkark. Gjennomsnittet av prisene overfor Fondet er kr. 23,29 pr. diktsamling. Ved forhandlingene med avtalepartene omkring årsskiftet 1973—74 ble det bl.a. bestemt at den faste arkprisen skal holdes uendret for 1974.

Innkjøpsordningen og bibliotekene.

I Kulturfondets årsmelding for 1972 (s. 19) ble det opplyst at alle kommuner i landet mottar minst ett sett presentasjonseksemplarer. En riktigere formulering ville vært: alle de kommuner i landet som har søkt, mottar minst ett sett presentasjonseksemplarer. I brev fra Statens bibliotektilsyn er det opplyst at to kommuner ikke mottar presentasjonseksemplarer. Søknadene fra disse kommunene kom inn tidlig i 1973. Arbeidet med å organisere landets folkebibliotek slik at hver kommune får et hovedbibliotek og eventuelt flere filialbibliotek er enda ikke avsluttet. Når dette er gjort, vil presentasjonseksemplarene fordeles etter de retningslinjer som er nevnt i årsmeldingen for 1972. Da vil også disse to siste kommunene som har søkt i 1973, få til delt presentasjonseksemplarer.

En del bibliotek har fra 1965 fått utstyrt sine presentasjonseksemplarer med mere bibliotekutstyr enn andre bibliotek. Dette ekstraintstyret har de siste årene kostet Kul-

turfondet 80—90 000 kroner. Fra 1973 er dette ekstraintstyret falt bort. I stedet tilbød Kulturrådet mottakerbibliotekene å utstyre bøkene med det standardutstyr Biblioteksentralen har utarbeidet: Datotavle, lomme og lånekort med påtrykt katalogiseringsnummer og boksittel, og to kartotekskort. Kulturrådet skulle betale det minimumsutstyret som bøkene tidligere hadde fått: datotavle, lomme og lånekort uten tekst, og ett katalogiseringskort. Resten skulle de enkelte mottakerbibliotek betale av den summen til innkjøp som hvert år overføres til Biblioteksentralen. De enkelte bibliotek er tilbudt å kjøpe flere kartotekskort om de skulle ha behov for det.

Ved en avstemning blant alle mottakerbibliotekene ble dette tilbudet mottatt med et stort flertall. Presentasjonseksemplarene er nå klar til å settes i hyllene i det øyeblikket de kommer til bibliotekene, uten ekstraarbeid for bibliotekarene.

Samtidig vedtok Rådet at den lille lappen som de senere årene har vært klebet på innsiden av forpermen for å opplyse at boka var kjøpt inn for kulturfondsmidler, skulle fjernes. Økonomisk betyr dette liten innsparing for Fondet, men lappen har vært kilde til misforståelser av ulik art blant lånerne. Presentasjonseksemplarene skiller seg nå ikke ut fra andre biblioteks bøker innkjøpt gjennom Biblioteksentralen.

2. Støtte til barne- og ungdomslitteratur.

Til denne posten ble det i 1973 satt av kr. 500 000 fordelt slik:

a. Innkjøp av barnebøker til institusjoner for barn	kr. 210 000
b. Honorarbonus til forfattere (à kr. 3 500)	» 115 000
c. Forhåndsstøtte til billedbøker	» 75 000
d. Til barnebøker til Bokbåten på Vestlandet	» 25 000
e. Til disposisjon	» 75 000
Til sammen	kr. 500 000

I alt er det brukt kr. 415 683. Post a og b gjelder «den lille innkjøpsordningen». Kulturrådet kjøper inn 500 eksemplarer av hver bok som kommer med på listen fra Statens bibliotektilsyns rådgivende komité for skolebiblioteker. Disse sendes ut gjennom A/L Biblioteksentralen til 365 barnevernsinstitusjoner og 24 lærerskoler og barnevernsakademier. Noen institusjoner får mer enn ett sett. I 1973 var det 26 bøker utkommet i 1972 som kom med på ordningen. Årets sending gikk ut i august. Kulturrådet mottok også i 1973 en rekke takkebrev for disse gavepakke- ne. Liste over de innkjøpte bøkene følger som vedlegg nr. 7.

Innkjøp (minus rabatt), ekspedisjon og frakt kostet i alt kr. 169 183. Honorarbonusen til forfatterne ble i 1973 hevet fra kr. 3 000 til kr. 3 500. Det ble utbetalt kr. 87 500 til de 25 forfattere som fikk bøker med på ordningen. (En forfatter hadde med to bøker.)

Etter innstilling fra Barnebokutvalget (se kap. I Utvalg og utredninger) har Rådet gitt tilskott til fem kunstnerisk illustrerte billedbøker:

J. W. Eides Forlag til Zinken Hopp/Reidar Johan Berle: «Boblene» ..	kr. 10 000
J. W. Eides Forlag til Jo Tenfjord/Reidar Johan Berle: «Jørgen Fra Helgeland» ..	» 10 000
Noregs Boklag til Jan Magnus Bruheim/Eva Storsveen: «Då dyra samlast til dyreting» ..	» 10 000
Gyldendal Norsk Forlag til Tor Åge Bringsværd/Thore Hansen: «Jørgen Moes vei nr. 13» ..	» 6 000
Det Norske Samlaget til Einar Økland/Kari Bøge: «Du er så rar» ..	» 20 000
Det kom i alt inn sju søknader om støtte til kunstnerisk illustrerte barnebøker.	
Av midler avsatt til disposisjon barnelitteratur kr. 75 000 ble gitt disse tilskottene:	
Noregs Boklag til Haakon Lie: «Nord i elvelendet» ..	kr. 6 000
Barnebladet Magne ..	» 22 000
Norsk Barneblad ..	» 10 000
Barnebladet Maurtua, til oppstart	» 40 000*

* Kr. 3 000 av dette tilskottet ble tatt av avsetningen til billedbøker.

Av avsetninger til barne- og ungdomslitteratur går kr. 84 317 tilbake til Fondet.

3. Nyutgiving av eldre norsk litteratur.

Til dette formålet var satt av kr. 130 000.

Klassikerkomitéen (se kap. I Utvalg og utredninger) har vurdert en rekke søknader om produksjonstilskott til nye utgaver av eldre norsk litteratur som enten er gått ut av handelen, eller bare har vært tilgjengelig i gamle, mangelfulle utgaver eller som del av kostbare samleverk som en ikke kan få kjøpt i enkelte bind.

Etter forslag fra komitéen har Kulturrådet gitt disse tilskottene i 1973:

H. Aschehoug & Co. til:	
Nini Roll Anker: «Huset i Søgaten» ..	kr. 9 000
Hans E. Kinck: «Huldren» og «Ungt folk» (i ett bind) ..	» 24 000
Hans E. Kinck: «Herman Ek» ..	» 22 000
J. W. Eides Forlag til:	
Jonas Lie: «Naar jernteppet falder» ..	» 8 000

Bjørnstjerne Bjørnson: «Taler i utvalg» ..	» 5 000
Ludvig Holberg: «Nils Klims underjordiske reise» ..	» 14 000
Lutherstiftelsens Forlag A/S til:	
Edin Holme: «Dikt i utvalg»	» 6 000
Noregs Boklag til:	
Olav Nygaard: «Dikt i utvalg»	» 9 000
Tor Jonsson: «Prosa i samling» ..	» 12 000
Pax Forlag til:	
Nils Johan Rud: «Så stjeler vi et fattighus» ..	» 6 000
Amalie Skram: «Constance Ring» ..	» 7 500
kr. 124 500	

Dessuten ble det av denne avsetningen gitt et tilskott på kr. 2 000 til Helge Stenersen til hans egen visesamling «Pass deg sjøl sa'n Halvor tell grisen», fordi avsetningen til disposisjon litteratur var brukt opp. Tilbake til Fondet: kr. 3 500. I alt er det i årene 1965 — 1973 gitt støtte til 98 nye utgaver av eldre norsk litteratur.

4. Essayistikk.

Til dette formålet var satt av kr. 80 000.

Klassikerkomitéen skal også gi innstillinger om tilskott til utgivelse av norsk essaylitteratur, til litterære eller kulturhistorisk verdifulle biografier, memoarer eller brev-samlinger. I samsvar med innstilling fra komitéen har Rådet gitt disse tilskottene:

Gyldendal Norsk Forlag til:	
Arne Hannevik: «Norsk litteraturkritikk 1890—1914» ..	kr. 3 000
Noregs Boklag til:	
Eirik Vandvik: «Frå Garborg til Homer» ..	» 10 000
Johs. A. Dale: «Menn i motstraum» ..	» 4 500
Det Norske Samlaget til:	
Norsk Litterær Arbok 1973 ..	» 30 000
Tiden Norsk Forlag til:	
Olav Dalgard: «Samtid» ..	» 12 500
Kjell Bækkelund (red.): «Fra Bach til Beatles» ..	» 5 000
Til sammen ..	kr. 65 000

Tilbake til Fondet: kr. 15 000.

5. Tilskott til verdifulle oversettelser.

For 1973 var det satt av kr. 100 000 til dette formålet. Etter innstilling fra de to utvalgene (Klassikerkomitéen og Oversettelseskomitéen, se kap. I, Utvalg og utredninger) bevilget Rådet kr. 102 500 til oversettelser. Kr. 2 500 ble tatt av post 11, avsetningen til disposisjon litteratur. En bevilgning til Gyldendal på

kr. 3 000 er senere returnert til Fondet da boka ikke vil komme ut.

Oversettelseskomitéen gir innstilling om tilskott til bøker som er kommet ut etter 1920, og Klassikerkomitéen behandler søknadene om støtte til oversettelse av eldre utenlandsk litteratur. Disse bøkene har fått tilskott:

a. Klassikere.

Augustin: Selvsamtaler (Dreyer) ..	kr. 2 500
Bakunin, Mikhail: Statlighet og anarki (Pax)	» 5 000
Bernstein, Eduard: Sosialismens forutsetninger (Pax)	» 5 000
Butler, Samuel: All kjødets gang (Cappelen)	» 5 000
Dostojevskij, Fjodor: Kjellermennesket (Cappelen)	» 2 000
Engels, Friedrich: Verker i utvalg (Pax)	» 5 000
Joyce, James: Dubliners (Gyldendal)	» 3 500
Luxemburg, Rosa: Verker i utvalg I—II (Pax)	» 5 000
Poe, Edgar Allan: Utvalgte noveller (Cappelen)	» 3 000
Til sammen	kr. 36 000

b. Moderne forfattere.

Brecht, Bertolt: Skuespill (Gyldendal)	kr. 4 000
Cardenal, Ernesto: Utvalgte dikt (Gyldendal)	» 3 500
Cohen, Leonard: Skjønne tapere (Tiden)	» 3 500
Gardiner, Muriel: Ulvemannen (Pax)	» 6 000
Grass, Günter: Av en snegls dagbok (Gyldendal)	» 4 000
Handke, Peter: Fra kort brev til lang avskjed (Gyldendal)	» 3 000
Heidegger, Martin: Oikos og Techné (Tanum)	» 3 000
Hesse, Hermann: Demian (Gyldendal)	» 3 000
Husayn, Taha: Dagene som var (Aschehoug)	» 3 500
Naipaul, V. S.: I en fri stat (Gyldendal)	» 4 000
Pflenzdorf, Ulrich: Die neuen Leiden des jungen W. (Gyldendal) ..	» 2 500
Potok, Chaim: Jeg heter Asher Lev (Aschehoug)	» 4 500
Proust, Marcel: På sporet av den tapte tid (Helge Erichsens Forlag)	» 2 500
Reich, Wilhelm: Orgasmens funksjon (Pax)	» 4 500
Tolkien, J. R. R.: De sorte rytterne (Tiden)	» 5 000

Traven, B.: De hengtes opprør (Tiden)	» 3 500
Wiesel, Elie: Dagene som var (Aschehoug)	» 3 500
Til sammen	kr. 63 500
I alt til 26 oversettelser	kr. 99 500

6. Arbeid for norsk litteratur i utlandet.

I 1972 ble det satt av kr. 100 000. Etter tilråding fra det sakkyndige utvalget på området (se kap. I, Utvalg og utredninger) har Rådet gitt disse tilskottene:

Den norske Forfatterforening til sekretær i halvdagsstilling og til brosjyren «New Norwegian Novels»	kr. 40 500
Til bokkjøp for norske sendelektorer i utlandet, fordelt av Presse- og kulturavdelingen i Utenriksdepartementet	» 20 000
Elna Seteskleiv til reise til møte i Zürich i International Board on Books for Young People	» 2 500
Embla Litterært Agentur til reise til bokmessen i Frankfurt	» 2 400
Justo Jorge Padron til oversettelse av norsk lyrikk til spansk	» 7 000
Til konferansen for utenlandske formidlere av norsk litteratur på Voksenåsen	» 9 329
Konsulenthonorarer	» 964
Til sammen	kr. 82 693

Tilbake til Fondet: kr. 17 307.

I dagene 9.—13. mai arrangerte Kulturrådet assistert av Embla Litterært Agentur og Den norske Forfatterforening den lenge planlagte konferansen for utenlandske formidlere og oversettere av norsk litteratur på Voksenåsen utenfor Oslo. Det ble holdt foredrag om moderne norsk litteratur og om formidling av norsk litteratur gjennom forskjellige kanaler. Det største utbyttet deltakerne hadde av konferansen var den direkte kontakten de fikk med forholdene i Norge gjennom både foredragene og oppholdet.

Senere på året utkom brosjyren «New Norwegian Novels». Den inneholder korte presentasjoner av ti nye norske romaner på engelsk og tysk. Den blir distribuert gjennom utenlandsstasjoner og blir sendt til utenlandske konsulenter som blir bedt om å uttale seg om noen av de omtalte bøkene bør satses på i vedkommende land.

7. Støtte til ny norsk dramatikk.

For 1973 var det satt av kr. 40 000 til dette formålet, og disse honorarrefusjonene er utbetalt:

Helge Hagerup: «Hvorfor er alt så lenge siden» (Den Nationale Scene)	kr. 10 000
Tormod Skagestad: «Det stig av hav» (Det Norske Teatret)	» 10 000
Hallvard Lydvo og Håkon Quiller: «Satans kvinnfolk» (Trøndelag teater)	» 10 000
Knut Horvei: «Hjallarbrui» (Den Nationale Scene)	» 5 000
Klaus Hagerup: «Det e her æ høre tell» (Hålogaland teater)	» 5 000
Til sammen	kr. 40 000

Dessuten er det utbetalt til samme formål kr. 5 000 av post 11, avsetning til disposisjon for andre litteraturtiltak, og kr. 25 000 av Andre formål, fordelt slik:

Klaus Hagerup: «Det e her æ høre tell» (Hålogaland teater) se ovenfor	kr. 5 000
Bjørn Nilsen: «Svartkatten» (Nationaltheatret)	» 10 000
Arnljot Eggen «Pendlerne» (Nationaltheatret)	» 10 000
Terje Mærli: «Middagsgjesten» (Oslo Nye Teater)	» 5 000

Honorarrefusjonen til Knut Horveis og Terje Mærli's stykker vil bli avsluttet i 1974. Første halvdel av honoraret utbetales når stykket er antatt til oppførelse og annen halvdel etter premieren.

I budsjettinnstillingen for 1973 varslet Rådet at det ville få i stand en utredning om problemene i forbindelse med denne refusjonsordningen. Den økonomiske situasjonen for de offentlige teatrene er forandret siden 1965, bl.a. fordi tilskottene fra det offentlige er økt så kraftig. Teatersjef Eivind Hjelmteit og ekspedisjonssjef Leif J. Wilhelmsen har påtatt seg å utarbeide et PM om dette spørsmål. Det vil foreligge tidlig i 1974.

8. Litterære priser.

Det ble satt av kr. 20 000 til dette formålet. Kr. 15 000 ble brukt til Kulturrådets oversetterpris, som i 1973 ble tildelt oversetteren Trygve Greiff. Juryen besto av Barthold A. Butenschøn, Kulturrådets oversettelseskomite, formann, Knut Ødegård, Norsk Litteraturkritikerlag, og årets Bastianjury: Åse Marie Nesse, Louise Bohr Nilsen og Eilif Straume. Prisen ble delt ut ved en tilstelning i Håndverkeren i forbindelse med Rådets møte 12. desember.

Til Norsk Litteraturkritikerlag er det gitt bevilgninger til Litteraturkritikerprisene for 1973 og 1974. Til den første ble det brukt kr. 652,— og for 1974 er det bevilget kr. 1.000.

Kr. 3 348 av denne avsetningen går tilbake til Fondet.

9. Norsk Forfattersentrum.

På budsjettet for 1973 ble det satt av kr. 590 000 til Forfattersentret. Dette var samme bevilgning som i 1972 med de nødvendige tillegg til dekning av underskottet fra 1971 og til lønnsjusteringer pr. 1. mai 1972. Det ble senere på året gitt en tilleggsbevilgning på kr. 21 500 til dekning av lønnsjusteringen pr. 1. mai 1973 og for lavt beregnet arbeidsgiverandel til folketrygden. (Kr. 9 000 ble tatt av avsetningen til disposisjon for andre litteraturtiltak og kr. 12 500 av Andre formål).

På rådsmøtet 27. februar behandlet Rådet Vurderingsutvalgets innstilling om Forfattersentret. Med sju mot en stemme sluttet Rådet seg til mindretallet i utvalget som mener at sentrets framtidige styre bør ha fem medlemmer, tre valgt av sentrets årsmøte og to oppnevnt av departementet. Rådets mindretall sluttet seg til forslaget fra flertallet i utvalget som foreslo at alle fem styremedlemmene velges av sentrets årsmøte. Rådet vedtok enstemmig å foreslå et råd for Forfattersentret på åtte medlemmer oppnevnt av åtte organisasjoner som representerer brukerne. Dette vedtaket var ulikt begge forslagene fra Vurderingsutvalget.

Virksomheten i Forfattersentret i 1973 går fram av sentrets årsmelding som følger som vedlegg nr. 8.

10. Støtte til nynorsk litteratur.

Rådet viser til det som er sagt i St.prp. nr. 130 for 1964—65 om at nynorsk litteratur bør støttes gjennom særlige tiltak og om styrking av virksomheten til Det Norske Samlaget. Det ble satt av kr. 300 000 til dette formålet i 1973. Hele summen ble bevilget til Det Norske Samlaget. Det ble dessuten bevilget kr. 33 000 av Andre formål. Samlagets søknad ble bevilget fullt ut, unntatt punktet Nyere utenlandsk litteratur, fordi Rådet antar at en oversatt diktsamling ikke selger dårligere om den er på nynorsk enn om den er på bokmål. Bevilgningen ble delt på disse postene:

Klassiske og norrøne bokverk		kr. 40 000
Nyere utenlandsk litteratur		» 9 000
Norsk Kulturarv		» 35 000
I manns minne		» 70 000
Kvalitetsbilligbøker		» 75 000
Barne- og ungdomsbøker		» 104 000
Til sammen		kr 333 000

Det Norske Samlaget har dessuten fått bevilgninger til bøker av avsetningene til es-sayistikk og barne- og ungdomsbøker foruten den støtten som ligger i innkjøpene under innkjøpsordningen og «den lille innkjøpsord-

ningen». Melding fra Det Norske Samlaget om hvorledes støtten er brukt, følger som vedlegg nr. 9.

11. Andre tilskott til litteratur.

Det ble satt av kr. 140 000 til disposisjon til andre litteraturtiltak i 1973. Det er gitt disse tilskottene:

Den norske Forfatterforening til vederlag for opphevet lesesirkelavgift	kr. 35 000
Voss Mållag til seminar om Per Sivle	» 8 000
Norsk teater- og musikk-kritikerlag til priser	» 1 300
Den norske Forfatterforening til forfatterseminar	» 40 000
Noregs Boklag til antologien «Hesten i norsk folketru og diktning»..	» 25 000
Nordnorsk Forfatterlag til antologien «Nord-Norge i prosa og lyrikk»	» 10 000
Norsk Forfattersentrum til lønnsjusteringer	» 9 000
(Hertil kr 12 500 av Andre formål)	
Supplering av post 5 Verdifulle oversettelser	» 2 500
Supplering av post 7 Ny Norsk dramatikk	» 5 000
Diverse honorarer	» 4 177
Overført til Andre formål	» 23
Til sammen	<u>kr. 140 000</u>

I 1973 ble det ikke gjort noen egen avsetning til videreutdanning av forfattere. Bevilgningen til forfatterseminaret ble gitt av disposisjonsmidlene med kr. 40 000. Seminaret ble holdt på Sundvollen 31. august — 4. september. Emnet for seminaret var «Forfatteren og publikum», og seminarledere var Arild Kolstad og Magne Thorsen. Det var 34 deltakere på hele seminaret og ca. 20 som deltok enkelte dager. Foredragsholderne var hentet fra Norges Handelshøyskole, forlag, bokhandlere, gymnas, bibliotek og opplysningsorganisasjoner. Rapporten fra seminaret vil bli stensilert.

Etter at avsetningen var brukt opp ble det gitt en bevilgning på kr. 2 000 til Helge Stenersens visesamling «Pass deg sjøl sa'n Halvor tell grisen». Bevilgningen ble tatt av post 3. Nyutgiving av eldre norsk litteratur.

MUSIKK

I 1973 kom inn til sammen 155 søknader med søknadssum til sammen kr. 4 614 863 (I 1972: 180 søknader med søknadssum til sammen kr. 4 487 542).

I 29 søknader var ikke søknadssum nevnt. Ved kongelig resolusjon 9. mars 1973 ble avsatt i alt kr. 1 800 000 med denne fordelingen:

Spesifiserte tiltak.

Kritisk vitenskapelig utgave av Griegs verker	kr. 37 000
Musikkpris 1973	» 15 000
Rikskonsertene til tilskott til debutkonserter	» 30 000
Norsk Komponistforening til innspilling av verker av nålevende norske komponister	» 275 000
Norsk kulturråds plateserier med klassisk norsk musikk	» 350 000
Trykningstilskott til Kjerulfs romaner som noter	» 40 000
Tilskott til instrumenter til Musikkhøgskolen	» 100 000
Noregs Høgskulelærarlag til utgiving av Sparre-Olsen-sanger til komponistens 70 års dag 15. april 1973	» 30 000
Opera-ukene i Kristiansund til framføring av «Den Glade Enke» i februar 1973	» 25 000
Det Norske Solistkor, USA-turné 1973	» 25 000
Festspillene i Nord-Norge, konsert med Finnmark Symfoniorkester/Alta Motettkor	» 20 000
	<u>kr. 947 000</u>

Avsetninger:

1. Tilskott til instrumenter	» 150 000
2. Tiltak for norsk folkemusikk og folkedans	» 135 000
3. Til disposisjon til andre musikktiltak	» 568 000
	<u>kr. 1 800 000</u>

Merknader:

Kritisk vitenskapelig utgave av Griegs verker

Arbeidet med innsamling og registrering av Griegs verker er nå avsluttet, og den 20-binds utgave er trykningsklar. Peters Verlag, Frankfurt, Griegs hovedutgiver, har påtatt seg trykningen mot garanti i form av minimum 366 abonnenter. Komiteen i samarbeid med Utenriksdepartementets Presse- og kulturavdeling arbeider nå for å oppnå dette abonnestallet.

Musikkpris 1973

Norsk kulturråds musikkpris ble utdelt første gang 1970. Prisen blir utdelt på grunnlag av forslag fra musikerorganisasjonene. For-

slagene blir vurdert av Musikkutvalget som gir innstilling til Rådet. Prisen for 1973 ble gitt til Kjell Bækkelund.

Tilskott til debutkonserter

Som en prøveordning over 3 år har Norsk kulturråd satt av kr. 30 000 årlig som støtte til debutkonserter. Ordningen administreres av Rikskonsertene. Støtten gis til et begrenset antall debutanter etter innstilling fra en jury utpekt av musikerorganisasjonene. Støtten omfatter 4-5 presentasjonskonserter som Rikskonsertene arrangerer utover landet, og som avslutning en større offentlig debutkonsert. Støtte til debutkonsert ble i 1973 gitt til pianistene Jorun Bratlie, Johannes Dysthe og Marianne Oulie Wiik, sopranen Bente Flinsrud, fiolinisten Ivar Kjetil Hauge og klarnettisten Håkon Stødle.

Norsk Komponistforening

Komponistforeningen har i 1973 latt innspille disse verker av nålevende norske komponister:

Med Filharmonisk Selskaps Orkester:
Bjarne Brustad: Strykekvartett nr. 3
Ketil Sæverud: Flauto solo
David Monrad Johansen: «2 portretter fra Middelalderen» og «Nordlandsbilder»
David Monrad Johansen: Symfoniske variasjoner og fuge
David Monrad Johansen: Sigvat Skald
Olav Kjelrand: Villarkorn
Edvard Fliflet Bræin: Utdrag fra Anne Pedersdotter
Fartein Valen: Trio.

Følgende verker er innspilt med Harmoniens Orkester:

Øistein Sommerfeldt: Liten ouverture
Sverre Bergh: Småbyskisser
Eyvind Hesselberg: Allegro giocoso
Pauline Hall: Verlaine-suite
Pauline Hall: De svarte fuglene
Egil Hovland: Fanfare og koral
Edvard Fliflet Bræin: Konsert-ouverture
Edvard Fliflet Bræin: Capricci for klaver/orkester.

Komponistforeningen ser på grammofonplater som et vesentlig hjelpemiddel i arbeidet for å gjøre norsk musikk kjent hjemme og ute.

Norsk kulturråds plateserier

Redaksjonsutvalget for utgiving av klassisk norsk musikk har foretatt følgende innspillinger i 1973:

- 1 LP-plate Johan Svendsen: Symfoni nr. 2, B-dur
- 1 LP-plate Johan Svendsen: Symfoni nr. 1, D-dur

1 LP-plate Johan Svendsen: Konsert i D-dur for cello og orkester — Fiolinkonsert

1 LP-plate Johan Svendsen: Norsk Rapsodi nr. 1 — nr. 2 — nr. 3 — nr. 4

1 LP-plate Johan Svendsen: Norsk Kunstnerkarneval — Festpolonese — Romeo og Julie — Zorohayda

1 LP-plate Johan Svendsen: Kvartett — Kvintett

2 LP-plater Halfdan Kjerulf: Romanser

1 LP-plate Halfdan Kjerulf: Klaverstykker.

De første LP-platene vil komme ut våren 1974. Platene vil bli solgt til særdeles gunstige priser og vil bli gitt ut i serier på 3. Plateseriene vil bli tilbudt norske læreinstitusjoner til en spesiell abonnementspris. Polydor A/S står for den tekniske produksjonen, utgivelse og salgsarbeid i Norge og utlandet, etter et opplegg utarbeidet i samarbeid med redaksjonsutvalget.

Trykningstilskott til Kjerulfs romanser

Magister Nils Grinde har nå trykningsklart en kritisk vitenskapelig utgave av Kjerulfs romanser i 2 bind. Musikkhuset A/S har påtatt seg utgivelsen. Romansene vil bli utgitt samtidig med LP-platene forsommeren 1974.

Tilskott til Musikkhøgskolen

Norsk kulturråd sa seg villig til å hjelpe til med engangstilskott slik at Musikkhøgskolen kunne komme igang. Tilskottet kr. 250 000 for 1972 og kr. 100 000 for 1973, til sammen kr. 350 000 ble gitt til kjøp av instrumenter.

Trykningstilskott til sanger av Sparre Olsen

Noregs Høgskulelærerlag søkte om trykningstilskott til en samling av 141 Sparre Olsen-sanger, som ble utgitt til komponistens 70 års dag i april 1973.

Operauken i Kristiansund

«Den glade enke» ble oppført 6 ganger i februar 1973 i samarbeid med Den Norske Opera. Operalaget i Kristiansund har kor og orkester, teknisk og administrativt personell.

Det Norske Solistkor

Koret avvirket sin turné i USA våren 1973 med 24 konserter.

Festspillene i Nord-Norge

Finnmark Symfoniorkester og Alta Motettkor hadde for første gang egen konsert under Festspillene. Med de lange avstandene kunne Festspillene ikke få til en slik konsert uten ekstra tilskott. Dessuten er gitt kr. 10 000 av

Andre formål til distriktsarrangementer. (Se side 40).

1. Tilskott til instrumenter.

Tilskott blir i første rekke gitt til amatør-symfoniorkestre som gir offentlige konserter og til flygel eller piano i konsertforeninger og/eller i samfunnshus hvor et godt instrument er nødvendig for at Rikskonsertene kan besøke stedet. Rikskonsertene og NASOL er med ved vurderingen av søknadene.

Disse tilskottene ble gitt i 1973:

Flygler, pianoer:

Brummunddal Orkesterforening,	
flygel	kr. 10 000
Lødingen Folkeakademi, piano ..	» 5 000
Straume Mannskor, flygel	» 10 000
Ballangen Kulturnemnd, konsert-	
piano	» 8 000
Bjarkøy kulturnemnd, flygel	» 8 000
Toneheim Folkehøgskole, flygel..	» 8 000
Tromsø kommune, flygel	» 10 000
Skien kommune, flygel	» 10 000
Vega kulturnemnd, piano	» 8 000
Domorganist Rolf Karlsen/Riks-	
konsertene, Continuo-positiv	» 10 000
Musikkens Venner, Ytre Rendal,	
flygel	» 8 000
Vågå kulturutvalg, flygel	» 8 000

Andre instrumenter:

Alesund Symfoniorkester, obo..	» 4 000
Groruddalen Orkesterforening,	
2 klarinetter	» 4 000
Toneheim Folkehøgskole, pauker	» 2 000
Musikkselskapet «Fossegrimen»,	
Sør-Trøndelag, fagott	» 4 000
Midt-Trøndelag Orkesterforening,	
waldhorn	» 4 000
Hareid og Ullstein Fellesorkester,	
kontrabass	» 4 000
Østfold Ungdomsorkester, kontra-	
bass	» 4 000
Drammens Byorkester, obo	» 4 000
Frol orkester, horn	» 3 000
Kristiansand Byorkester, bratsj,	
kontrabass	» 3 000
Bodø Orkesterforening, pauker ..	» 4 000
Til sammen	kr. 143 000

Av midler avsatt til Andre formål er bevilget kr. 30 000 til Musikkselskapet «Harmonien» til harpe.

Dessuten er gitt som tilsagn for 1974:

Hasvik kulturråd, flygel	kr. 10 000
--------------------------------	------------

2. Tiltak for norsk folkemusikk og folkedans.

Rådet for folkemusikk og folkedans ble opp-

rettet 1972 (jfr. årsmelding 1972). Sekretariatet som er plassert i Trondheim ble etablert 1. august 1973 med Egil Bakka som sekretariatsleder. Sekretariatslederen har spesiell kompetanse på folkedans. Han har siden starten konsentrert seg om å bygge opp en samling av folkedansmateriale og folkedanslitteratur ved sekretariatet. Sekretariatet har blant annet fått overlevert en samling folkedansmateriale samlet for tilskott fra Norsk kulturfond 1967/73. Ordning og registrering av dette materiale er igang. Noregs Ungdomslag har fått overlevert en stor samling papirbøker o.a. etter Klara Semb, og har overlatt alt materiale som angår musikk og dans til sekretariatet. Ordning og registrering av dette materiale pågår.

I samsvar med innstilling fra Rådet for folkemusikk og folkedans ble gitt disse tilskott til tiltak for folkemusikk og folkedans:

Laget for folkemusikk, Oslo, ned-	
tegning av folkedans	kr. 5 000
Laget for folkemusikk, Oslo, jubileumskonsert ved 75-års feiring ..	» 5 000
Sverre Halbakken, Oslo, innsamling av bygdedans i Østerdalen	» 3 000
Landslaget for Spelemenn, folkemusikkseminar	» 15 000
Noregs Ungdomslag, repetisjonskurs for leiklærere	» 10 000
Landslaget for Spelemenn, festmøte ved 50-års jubileum	» 17 000
Rådet for folkemusikk og folkedans, kopieringsrett til Lars Gunhildsbergs samlinger	» 5 000
Til sammen	kr. 60 000

Dessuten er bevilget til Landslaget for Spelemenn til utgiving av 50-års søge kr. 20 000, som er tatt av midler avsatt til Andre formål.

3. Til disposisjon til andre musikktiltak.

Ved kongelig resolusjon 9. mars 1973 ble avsatt kr. 568 000. I tillegg er brukt kr. 100 000 som i 1972 ble avsatt til Filharmonisk Selskaps Orkester til turné i Nord-Norge 1973. Turnéen lot seg ikke realisere og bevilgningen ble trukket tilbake.

Musikkutvalget har vurdert søknader om tilskott til bestillingsverk, komponistkonkurranser, innspilling av norsk musikk på LP-plater og trykningstilskott til noter.

Rådet har gitt disse tilskott:

Bestillingsverk, komponistkonkurranser:

Filharmonisk Selskap, bestillings-	
verk av Arne Nordheim	kr. 20 000
Norges Kirkesangforbund, bestillings-	
verker	» 15 000

Norsk Komponistforening, bestillingsverk til Forsvarets Stabsmusikk av Sverre Bergh og Olav Anton Thommessen	kr. 10 000
Norges Organistforbund, bestillingsverk	» 9 000
De Unges Kammerorkester, bestillingsverk av Antonio Bibalo	» 10 000
Ny Musikk, bestillingsverk av Olav Anton Thommessen til ISCM-festen på Island 1973	» 10 000
Norges Landssangerforbunds 2. Barne- og Ungdomskorfestival, komponistkonkurranse	» 7 000
Mariakirkens Menighetsråd, komponistkonkurranse	» 15 000

Trykningstilskott til noter:

Rådet har gitt disse tilskott:

Norsk Musikforlag A/S, Egil Hovland: Concerto for trombone	kr. 7 000
Norsk Musikforlag A/S, Knut Nystedt: Brennofferet	» 7 800
Norsk Musikforlag A/S, Finn Mortensen: Symphony op. 5	» 13 200
Norsk Musikforlag A/S, Egil Hovland: Missa Vigilante	» 3 800
Norsk Musikforlag A/S, Egil Hovland: Allehelgensmesse	» 4 600
Harald Lyche & Co., Klaus Egge: Symfoni nr. 4	» 7 900
Musikk-huset A/S, komposisjoner for amatørorkestre av Sigurd Berge, Kåre Kolberg, Finn Mortensen, Ragnar Søderlind og Olav Anton Thommessen	» 6 300
Wilhelm Hansen Musik-Forlag, Arne Nordheim: Colorazione	» 2 800

Innspilling av LP-plater:

Wilhelm Hansen Musik-Forlag, innspilling av verk av Nordheim/Ellegaard	» 3 500
Det Norske Solistkor, innspilling av USA-turné program på LP-plate	» 8 000
NOPA, LP-plate, i Light Music-serien	» 30 000

Kurs, seminar, og konferanser:

Landslaget Musikk i Skolen, konferanse mellom musikkskoleledere og lærerrepresentanter	kr. 10 000
Harry Kvebæk, tilleggsutgifter for blåserkurs 1972	» 1 855
Harry Kvebæk, Karsten Andersen og Leif Jørgensen, orkesterkurs	» 29 280
Norges Organistforbund, tilleggsbevilgning til orgelbyggkonferanse	» 1 870

Metodistkirkens Sangerforbund, kurs	kr. 8 000
Musikkonservatoriet i Oslo, kurs for strykere	» 19 000
Kongsberg Jazzfestival, workshop/seminar Jazzfestivalen 1973	» 10 000

Andre tiltak:

Norges Musikkhandlerforbund, til jury for konkurransen «Ungdommens Pianomester»	» 5 000
Henie-Onstads Stiftelser, konsert med Morton Subotnik	» 4 000
Hamar Tourist Service, garanti ved janitsjarfestival	» 5 000
John Griegs Forlag, trykningstilskott til Sverre Jordans erindringer	» 12 000
Studio for elektronisk musikk, etableringsutgifter	» 250 000
Filharmonisk Selskaps Orkester, til USA-turné 1974	» 40 000
Nord-norsk Viseforum, til etablering og viseverksted 1973	» 10 000
Ny Musikk, deltakelse i ISCM-festen i Island	» 25 000
Arne Dørumsgaard, innsamlingsarbeid og utgiving av LP-plater med Ellen Gulbranson, Cally Monrad, Astrid Lous og Borghild Langgaard	» 16 400
Ålesund kirkekor, kirkemusikk-uka 73 (kr. 305 av Andre formål — til sammen kr. 5 000)	» 4 695
Ålesund kommune, oppførelse av Den Glade Enke	» 25 000
Til sammen	kr. 668 000

Vi viser også til Andre formål, s. 40—41.

Dessuten har Rådet gitt disse tilsagnene av midler som vil bli avsatt til disp. musikk for 1974:

Operauken i Kristiansund til oppførelse av La Traviata, garanti..	kr. 25 000
Kristiansand Operakor til operaoppsetting	» 7 000
Sonja Henies og Niels Onstads Kunstsenter, konsert Steve Reich ..	» 5 000
Til sammen	kr. 37 000

Musikkutvalget, musikkforleggerne og styret i Norsk Komponistforening har drøftet regler for trykningstilskott til noter og utarbeidet retningslinjer for en prøveordning som forutsetter nært samarbeid mellom Komponistforeningen og Kulturrådet (Musikkutvalget). Trykningstilskott gis til: Orkesterverk (symfoniske verk og kammerorkesterverk),

kammermusikk og større kirkemusikalske verk.

Alle søknader fra musikkforleggerne blir forelagt Norsk Komponistforenings sakkyndige råd som vurderer søknadene ut fra en fleksibel tilskottsprosent og setter opp prioriteringsliste. Norsk Komponistforening gir opp til 40 pst. av egne midler, og sender prioriteringslisten videre til Norsk kulturråd som foretar sin vurdering innenfor rammen av disponible midler.

Norsk kulturråd oppnevnte 1973 en arbeidsgruppe til å utrede spørsmålet om et studio for elektronisk musikk i Norge. Arbeidsgruppen leverte sin utredning i desember 1973. Norsk kulturråd vedtok i desember 1973 sammen med Norsk Rikskringkasting og Norsk Komponistforening å dekke investeringskostnadene til et studio for elektronisk musikk. I en tre-års periode tar Musikkhøgskolen, Henie-Onstad Kunstsenter, Norsk Komponistforening og Norsk Rikskringkasting på seg ansvaret for driften av studioet. Ved utløpet av tre-års perioden som betraktes som en prøveperiode, søkes utgiftene overført til Musikkhøgskolens budsjett. Rådet har godkjent at studioet i prøveperioden legges til Høvikodden.

I forbindelse med at driftsutgiftene eventuelt blir overført til statsbudsjettet (Musikkhøgskolen) bør plasseringen av det elektroniske studio vurderes på nytt.

Rådet har gitt tilsagn om kr. 250 000 for 1974.

BILDENDE KUNST OG BRUKSKUNST

I 1973 kom inn 158 søknader (i 1972. 193) med en samlet søknadssum på 4,2 mill. kroner. 42 av disse nevner ikke noen søknadssum. Søknader om større tilskott til innredninger og ombyggingsarbeider ved kunstgalleri eller nybygg for kunstforeninger er tatt med under Kulturbygg. Søknader om lån fra Materialfondet er heller ikke tatt med i disse tall.

Ved kongelig resolusjon 9. mars 1973 ble gjort vedtak om å avsette i alt kr. 3 550 000, fordelt slik:

Spesifiserte tiltak:

Rolf Stenersen-samlingen i Bergen. Avsetning til innkjøp av kunstsamling	kr. 500 000
Norske Grafikere. Forsøksvirksomhet med «Grafikernes Utstillingsservice»	» 100 000
Norsk Billedhoggerforening, Forsøksvirksomhet med «Skulpturkontor»	» 100 000

Norsk Billedhoggerforening.

Etablering av bronsestøperi	kr. 60 000
Nasjonalgalleriet. Innkjøp av maleriet «Fra Borgøy» av Lars Hertervig	» 80 000
Norsk Brukskunst. Brukskunstutstilling i London høsten 1973	» 48 000

Avsetninger:

1. Kunstnerisk utsmykking av offentlige bygg og anlegg ..	kr. 1 750 000
2. Innkjøp av norsk samtidskunst ..	» 250 000
3. Støtte til debuterende kunstnere	» 120 000
4. Til disposisjon for andre tiltak for bildende kunst og brukskunst	» 372 000
5. Nye midler til Materialfondet ..	» 170 000
Til sammen	kr. 3 550 000

Merknader:

Rolf Stenersen-samlingen i Bergen. I 1971 vedtok Rådet å gi tilsagn om i alt 1,5 mill. kroner til innkjøp av Rolf Stenersens samling av norsk og internasjonal kunst. Samlingen omfatter omkring 200 kunstverk og er verdsatt til mellom 20 og 30 mill. kroner. Kjøpesummen lød på 3 mill. kroner, hvorav 1,5 mill. kroner var skaffet til veie lokalt. Rådet vedtok å fordele utbetalingen over årene 1972—74, med kr. 500 000 pr. år.

Norske Grafikere «Utstillingsservice». Til finansiering av forsøksvirksomhet med Grafikernes Utstillingsservice har Rådet bevilget kr. 100 000 både i 1972 og 1973. Formålet med Grafikernes Utstillingsservice er å drive opplysningsvirksomhet om norske grafikere og fremme omsetningen av norsk grafikk. Rådet ser dette tiltaket som et første skritt i retning av å etablere en permanent ordning som kan bli selvfinansierende ved hjelp av økte provisjonsinntekter ved salg av grafikk.

Norsk Billedhoggerforening fikk i likhet med Norske Grafikere kr. 100 000 både i 1972 og 1973 til finansiering av forsøksvirksomhet med et skulpturkontor. Også her er formålet å drive opplysningsvirksomhet og fremme salg av skulptur. Hittil har skulpturkontorets arbeid stort sett gått med til innsamling av opplysninger om norske billedhoggere, fotografering av skulpturer og annet forberedende salgsarbeid. Resultatet av dette arbeid regner Norsk Billedhoggerforening med først vil vise seg i 1974 og 1975 gjennom økt salg av skulptur.

Norsk Billedhoggerforening fikk i 1973 også bevilget kr. 60 000 til innkjøp av støpeovn og annet utstyr til etablering av et bronsestøperi i bygget til A/L Steinskulptur. Billedhogger-

foreningen har fått tilbud om en god del utstyr fra Oslo Yrkesskoles nedlagte støpeklasse. Etableringskostnadene vil således bli ganske rimelige. Billedhoggerforeningen understreker hvor viktig det er at billedhoggerne selv kan være med under hele arbeidsprosessen fram til det ferdige kunstverk. Dette at de selv tar del i støpearbeidet, vil også føre til at støperiet kan levere bronsearbeider billigere enn hva som i dag er tilfelle.

Nasjonalgalleriet. Bevilgningen er brukt til innkjøp av Lars Hertervigs maleri «Fra Borgøy» — 1867. Maleriet blir regnet som ett av Lars Hertervigs hovedverk. Nasjonalgalleriet har flere ganger fått låne kunstverket til store utstillinger osm f.eks. Jubileumsutstillingen i 1964 og «Hødpunkter i norsk kunst» i Stockholm i 1968.

Norsk Brukskunst. Bevilgningen er brukt til delvis dekning av arrangementsutgifter i forbindelse med en større kunsthåndverksutstilling i London høsten 1973. Utstillingen som gav en bred mønstring av norsk kunsthåndverk med arbeid i keramikk, glass, tre, dekorative tekstiler o.a., ble holdt i Royal College of Art. Utstillingens budsjett var på kr. 108 000, hvorav Utenriksdepartementet og Norsk Brukskunst dekket kr. 60 000.

1. Kunstnerisk utsmykking av offentlige bygg og anlegg.

Rådets avsetninger til kunstnerisk utsmykking har siden 1966 gått med til å finansiere utsmykkingsoppgaver ved alle eldre og nye statlige, fylkeskommunale, kommunale og andre offentlige bygg og anlegg.

I 1973 har Rådet gitt 24 bevilgninger på til sammen kr. 781 000 til kunstnerisk utsmykking av kommunale og fylkeskommunale bygg. Statlige bygg og anlegg har fått 17 bevilgninger på til sammen kr. 969 000.

Ved utsmykkingen av statsbygg faller utgiftene i sin helhet på Kulturfondet, mens det ved andre offentlige bygg og anlegg blir krevet en betydelig egenfinansiering. I årene 1966—73 har Rådet gitt 125 bevilgninger på til sammen 6,9 mill. kroner til finansiering av utsmykkingsoppgaver ved statlige bygg, mens andre offentlige bygg har fått 139 bevilgninger på til sammen 3,4 mill. kroner.

Rådet har i alle år fra 1966 understreket betydningen av å få en annen finansieringsmåte for utsmykking av nye statlige bygg ved at utgiftene til kunstnerisk utsmykking blir finansiert direkte over byggebudsjettet. En slik finansieringsordning for utsmykking av nye statlige bygg ville kunne frigjøre midler som kunne brukes til kunstnerisk utsmykking av andre offentlige bygg ute i distriktene.

Stortingets Kirke- og undervisningskomité

har i alle sine innstillinger siden 1969—70 om Norsk kulturråds årsmeldinger bedt Kirke- og undervisningsdepartementet om å finne en løsning slik at utsmykkingen av statlige bygninger i større monn enn nå kommer med i den vanlige finansieringen av nybygg, hvorved bevilgningene til kunstnerisk utsmykking fra Kulturfondet mer kan komme andre offentlige bygg til gode. I Innstillingen S. nr. 147 for 1973—74 om årsmeldingen for 1972 understreker komitéen på nytt at det bør finnes en slik løsning, og viser til merkningene i Innstilling S. nr. 80 for 1971—72.

I Stortingsmelding nr. 8 for 1973—74 «Om organisering og finansiering av kulturarbeid» heter det at Kirke- og undervisningsdepartementet vil be en arbeidsgruppe (som skal vurdere kulturbyggspørsmål) om også å gi en utredning om de problem som knytter seg til spørsmålet om kunstnerisk utsmykking av nye statsbygg. Rådet håper dette betyr at departementet nå vil finne en løsning på spørsmålet om ny finansieringsordning for kunstnerisk utsmykking av nye statsbygg. Rådet viser ellers til den oversikten som ble gitt i årsmeldingen for 1972 om fordelingen av de årlige avsetningene i årene 1966—72 til landsdelene.

Disse tilskott er gitt i 1973:

Kommunale og fylkeskommunale skoler:

Sula ungdomsskole i Langevåg.		
Tilleggsbevilgning til utsmykkingsoppgaver utført av Odd Nerdrum og Nina Sundby	kr.	15 000
Eidsbøen ungdomsskole i Austevoll. Innkjøp av fri kunst	»	10 000
Bærum Yrkesskole. Kunstnerisk konsulent	»	25 000
Loddefjord skole i Langevåg. Kunstnerisk utsmykking utført av Olav Herman Hansen	»	25 000
Kristiansund gymnas. Billedtepper av Sidsel Berglöff og Sidsel Colbjørnsen	»	24 500
Høyanger ungdomsskole. Tilleggsbevilgning til en skulptur av Tore Bjørn Skjølsvik	»	15 000
Hasvik ungdomsskole/samfunns-hus. Billedveg av Ellen Rittun	»	15 000
Ålesund Gymnas. Utkast til veggdekorasjon av Kåre Haram	»	10 000
Ålesund Maskinistskole. Tilleggsbevilgning til utsmykkingsoppgaver utført av Erling Saatvedt og Eli Silseth	»	20 000
Selje og Stadlandet ungdomsskoler. Kunstverk utført av Sivert Donali, Knut Rumohr, Jørgen Skaare, Berit Soot Kløvig og Torstein Rittun	»	70 000

Grimstad gymnas. Billedteppe av Else Marie Jacobsen kr. 30 000
 Skoleanlegget Slåtthaug i Fana. Kunstnerisk konsulent. Tilsagn gitt i 1972 om kr. 125 000, hvorav av kr. 75 000 ble avsatt i 1972 .. » 50 000

Andre lokale offentlige bygg.

Kristiansand Teater. Veggdekorasjon utført av Henrik Finne.... » 150 000
 Valen Sjukehus. Innkjøp av fri kunst » 7 500
 Sentralsykehuset i Akershus. Innkjøp av fri kunst » 15 000
 Fylkessjukehuset i Ålesund. Tilleggsbevilgning til tidligere vedtatte utsmykkingsplan » 16 000
 Båtsfjord kirke. Tilleggsbevilgning til glassmaleri av Jardar Lunde » 15 000
 Hammerfest kirke. Glassmaleri av Jardar Lunde » 15 000
 Volda kommune. Innkjøp av maleri av Dagfinn Werenskiöld .. » 10 000
 Fylkeshuset i Molde. Relieff av Tomasello » 30 000
 Karasjok rådhus. Relieff av Iver Jåks » 76 000
 Lindesnes kommune. Skulptur av Arne Vigeland » 60 000
 Barnevernsakademiet i Oslo. Relieff av Emma Mattiassen og Arne Nilsen » 10 500
 Trøgstad kommune. Skulpturer av Solveyg Schaeffer og Sigurd Nome » 40 000

Statlige bygg:

Statens Gartnerskole. Skulptur av Dagfinn Kjølrsrud » 20 000
 Tinghuset i Sandvika. Billedteppe av Karin Sundby » 25 000
 Gaustad Sykehus. Treskulptur av Dagfinn Werenskiöld » 10 000
 Sørenskriveren i Toten. Maleri av Anne Lise Knoff til plassering i vigselrommet » 7 000
 Hamar lærerskole. Applikert sceneteppes av Thorvald Moseid .. » 50 000
 Alta spesialskele. Utarbeiding av utsmykkingsplan » 10 000
 Universitetet i Bergen. Finansiering av utsmykkingsoppgaver og drift av kunstnerverkstedet » 219 000
 Universitetet i Oslo. Skulptur av Asbjørn Høglund, leie av kunst fra Unge Kunstneres Samfund og innkjøp av grafikk » 180 000
 Universitetet i Tromsø. Innkjøp av fri kunst » 30 000

Universitetet i Trondheim. Avsetning til kunstnerisk utforming av torget på Gløshaugen kr. 100 000
 Norges Idrettshøgskole. Innkjøp av skulpturer av Ada Madsen, Stefanny Hillgård og Palle Storm, samt et relieff av Else Hagen .. » 70 000
 Birkelid off. skole. Utførelse av en 2 meter høy modell av Dagfinn Kjølrsruds utkast til skulptur » 15 000
 Huseby off. skole for blinde. Finansiering av utsmykkingsoppgaver utført av Carl Nesjar og leie av skulpturer fra Norsk Billedhoggerforening » 52 000
 Eik off. lærerskole. Innkjøp av fri kunst » 50 000
 Statens Landbruksmaskinistiskole. Innkjøp av fri kunst » 30 000
 Oslo Tinghus. Relieff og frittstående skulptur utført av Annasif Døhlen » 65 000
 Stavanger Posthus. Utkast til skulptur utført av Trond Botnen » 10 000
 Til forberedende arbeid og konsulentonorar » 52 500
 Til sammen kr. 1 750 000

Rådet har gitt tilsagn om tilskott i 1974 til Møre og Romsdals fylkesbåter, kr. 30 000, til kunstnerisk utsmykking av selskapets ferjer. Selskapet skaffer selv en tilsvarende sum.

2. Innkjøp av norsk samtidskunst.

Innkjøpsutvalget for norsk samtidskunst har i 1973 kjøpt inn i alt 104 kunstverk, fordelt på 46 malerier, akvareller og materialbilder, 9 skulpturer og 49 tegninger og grafiske blad. En fortegnelse over innkjøpte kunstverk følger som vedlegg nr. 10. Utvalget har i 1973 foretatt innkjøp på utstillinger i Tromsø og Steinkjer, Trondheim, Kristiansund, Ålesund, Bergen, Haugesund, Kristiansand, Skien, Larvik, Drammen, Oslo, Moss og Fredrikstad.

Utvalget har besøkt 105 utstillinger, hvorav 79 i Oslo og 26 utenfor hovedstaden. Av bevilgningen til innkjøp av samtidskunst er 65 pst. brukt til innkjøp på utstillinger i Oslo, mens 35 pst. av innkjøpsmidlene er brukt til kjøp ellers i landet.

Formålet med innkjøpsordningen for norsk samtidskunst er ikke å bygge opp noen kunstsamling med indre sammenheng eller annen representativ natur. Utvalget har mer som oppgave å registrere dagens situasjon i norsk bildende kunst, og i sin innkjøpspolitikk forsøker utvalget å ta hensyn både til den «eksperimentelle» og den «etablerte» kunst.

Storparten av innkjøpte kunstverk i årene

1968—71 har Rådet gitt som gaver til samfunnshus i Finnmark, Troms, Nordland, Møre og Romsdal, Sogn og Fjordane, Hordaland, Rogaland, Aust- og Vest-Agder, Telemark og Buskerud. Innkjøpte kunstsverk i 1972—73 ble presentert for offentligheten på en utstilling i Oslo Kunstforening i januar 1974. Rådet har ennå ikke tatt stilling til hvor kunstverk innkjøpt i disse to årene skal plasseres. Inntil videre står kunstverkene til disposisjon for institusjoner som arbeider med kunstutstillinger. Selskapet Kunst på Arbeidsplassen har i de siste årene lånt flere kunstverk til å supplere egne vandreutstillinger.

3. Støtte til debuterende kunstnere.

Kunstnere som bare i liten utstrekning har vært med på kollektive utstillinger og som skal ha sin første separatutstilling, kan søke om tilskott til materialutgifter. Styret for Materialfondet behandler alle søknader og avgir uttalelse om det bør gis tilskott og om hvor stort tilskottet bør være. Se retningslinjene i årsmeldingen for 1969, vedlegg nr. 16.

I 1973 har disse kunstnere fått tilskott til sin debututstilling:

Tore Ruvik. Moss Kunstforening	kr.	1 400
Kai Rolf Bjerke. Unge Kunstneres Samfund	»	2 500
Øivind Botn. Unge Kunstneres Samfund	»	3 000
Berit Løken. Unge Kunstneres Samfund	»	3 000
Harald Peinud. Unge Kunstneres Samfund	»	1 800
Snorre Kyllingmark. Unge Kunstneres Samfund	»	3 000
Ove Enehaug. Galleri 1, Bergen	»	3 000
Ragnar Sten. Unge Kunstneres Samfund	»	3 000
Elvind Skjerpeng. Galleri 1, Bergen	»	2 200
Kjell Bendiksen. Galleri 1, Bergen	»	2 500
Jon O. Hermansen. Unge Kunstneres Samfund	»	3 000
Elisabeth Balstad. Unge Kunstneres Samfund	»	2 800
Paul Band. Henie Onstads Kunstcenter	»	4 000
Steinar Christensen. Bergens Kunstforening	»	4 000
Sidsel C. Carlsen. Oslo Kunstforening	»	4 000
Terje Moe. Oslo Kunstforening	»	4 000
Astrid Eidseth Rygh. Unge Kunstneres Samfund	»	2 300
Anne Marie Vadum. Oslo Kunstforening	»	4 000
Sidsel Westbø. Oslo Kunstforening	»	4 000
Ingar Øistad. Norske Grafikeres		

Galleri	»	3 000
Per Christiansen. Kunstnerforbundet	»	3 000
Birger Larsen. Galleri 71, Tromsø	»	2 000
Unni Løwe. Kunstnerforbundet	»	3 000
Kjell Rune. Kunstnerforbundet	»	3 000
Brita Skjølsvold. Unge Kunstneres Samfund	»	3 000
Gerhard Stoltz. Galleri 1, Bergen	»	3 000
Kjell Thorjussen. Galleri B, Fredrikstad	»	3 000
Inga Brit Grøndahl. Unge Kunstneres Samfund	»	3 000
Björg Heggstad Jakkhell. Unge Kunstneres Samfund	»	3 000
Bård Breivik. Galleri 1, Bergen	»	3 000
Svein Jacobsen. Unge Kunstneres Samfund	»	3 000
Kjell A. Johansen. Galleri Messel	»	3 000
Olaf Karlsen. Farsund Kunstforening	»	2 500
Leonard Rickhard. Kunstnerforbundet	»	3 000
Ola Stavseng. Unge Kunstneres Samfund	»	3 000
Helge Krøvel Velle, Galleri 1, Bergen	»	3 000
Jostein Ytredal. Unge Kunstneres Samfund	»	3 000
Marianne Heske. Galleri 1, Bergen	»	3 000
Hild Wisland. Kunstnerforbundet	»	3 000
Terje Ythjall. Unge Kunstneres Samfund	»	3 000
Til sammen	kr.	119 000

Avsetningen til debuterende kunstnere var på kr. 120 000.

Av bevilgningen var disponert kr. 28 400 som tilsagn til debutanter som søkte om støtte i 1972, men som av budsjettmessige grunner ikke kunne gis tilskott før i 1973. I 1973 ble behandlet søknader fra 34 debutanter.

4. Tilskott til andre tiltak for bildende kunst og brukskunst.

Fra avsetningen til disposisjon for andre tiltak for bildende kunst og brukskunst (kr. 372 000) er gitt følgende tilskott:

Utstillinger:

Norsk Brukskunst. Vandreutstilling av billedvevarbeider	kr.	20 000
Kunst på Arbeidsplassen. Kjøp av brukskunst til vandreutstilling	»	30 000
Unge Kunstneres Samfund. Arrangement av Vårutstillingen i Tromsø	»	15 000
Hadsel Kunstforening. Utstilling av Erik Pløens arbeider	»	1 500
Tromsø Museum. Assuranseutgif-		

ter for utstillingen «Samisk kunst og brukskunst» » 1 550
Lørenskog Kunstforening. Arrangement av utstillingen «Romerikskunstnere» » 10 000

Monumenter:

Fløterkomitéen, Flisa. Til skulpturen «Tømmerfløteren» utført av Oddmund Raudberget » 30 000
Johan Bojer-komitéen, Rissa. Til Dyre Vaas monument over Johan Bojer » 30 000
Stiklestadnemnda. Til Dyre Vaas statue over Olav Haraldson » 50 000
Landslaget for Spelemenn. Minnesmerke over Arne Bjørndal utført av Sophus Madsen » 10 000
Komitéen for reising av minnesmerke over Dølenes innvandring til Bardu. Relieff utført av Marja Refsum » 20 000
Hedmarken Fogderiforening. Til «Arbeidshestens monument» utført av Skule Waksvik » 15 000
Nemnda for Garborg-monumentet, Time. Til monument utført av Fritz Røed » 70 000

Andre formål:

(utgivelse, utstyr o. a.)
Landslaget Kunst i Skolen. Utgivelse av jubileumshefte » 30 000
Norske Grafikere. Utgivelse av jubileumsbok » 6 500
Brukskunstverstedet i Elverum. Innkjøp av utstyr » 5 000
Kunstsentret Bakke Gård, Trondheim. Innkjøp av utstyr » 30 000
Trondhjems Kunstforening. Innkjøp av maleri av Thorvald Eriksen » 16 000
Risør Malerklubb. Innkjøp av arbeider av Torstein Rusdal og Johan Seeland » 4 500
Oslo Kunstforening. Godtgjørelse av lagerleie og administrasjon av Norsk kulturråds innkjøp av samtidskunst » 25 000
Til sammen kr. 420 050

Overskridelsen på kr. 48 050 er dekket av bevilgning på kr. 50 000 gitt til Nasjonalgalleriet i 1972 som garanti for Rolf Nesch-utstillingen, og som ikke ble effektiv.

Se også tilskott gitt av Andre formål, s. 41.

5. Materialfondet

Styret for Materialfondet har i 1973 behandlet 34 lånesøknader. Etter tilråding fra

styret har Rådet gitt 28 søkere lånetilsagn på til sammen kr. 239 195. Til støping av skulpturer har 15 billedhoggere fått låne kr. 180 300, mens resten er lånt til malere, grafikere og tekstilkunstnere.

**Økonomisk oversikt over Materialfondet
1965 - 73**

Avsatt	Lånetilsagn	Utbetalt	Tilbakebetalt
1 800 000	2 071 021	1 677 974	410 931

Enkelte av lånetilsagnene vil ikke bli benyttet fordi kunstverkene som det er søkt om lån til, ikke er kommet til utførelse. Andre lånetilsagn er ikke — eller vil ikke — bli benyttet fullt ut, fordi arbeidene kan falle rimeligere enn søkeren har antatt. En foreløpig avregning ved utgangen av 1973 viste at summen av slike «ledige» fondsmidler er så vidt høy at det ikke var nødvendig med ny avsetning av midler til Materialfondet for 1974.

Om retningslinjer for Materialfondet henviser vi til årsmeldingen for 1965, vedlegg nr. 2.

Utlån av Munch-grafikk.

I 1969 inngikk Rådet avtale med Oslo Kommunes Kunstsamlinger om å stille garanti mot skader ved deponering av inntil 200 blad Munch-grafikk i brannsikre kulturbygg i Norge. Garantiaftalen gjaldt for en prøveperiode på 3 år og ble i 1972 fornyet til å gjelde ut 1974. Hittil har det ikke vært noen skader eller tap på utlånte kunstverk.

I 1973 har Oslo Kommunes Kunstsamlinger utlånt 168 grafiske blad fordelt slik:

8 grafiske blad i Alta Bibliotek			
24	»	»	» Rana Museum
46	»	»	» Stavanger Faste galleri
1	»	»	» Telemark Fylkesmuseum
35	»	»	» Tromsø Museum
23	»	»	» Trondhjems Kunstforening
31	»	»	» Ibsenhuset i Skien

De utlånte 168 grafiske blad har en samlet verdi på ca. 9 mill. kr.

KULTURVERN

I alt kom det i 1973 inn til Rådet 198 søknader (1972: 195) med en samlet søknadssum på kr. 10 416 906 (1972: kr. 9 689 225). 29 av søknadene nevnte ikke noen bestemt søknadssum. I tillegg til disse søknadene som kommer direkte til Rådet, oversender Riksantikvaren hvert år oversikter over en rekke prosjekter vedrørende restaureringer. Med sikte på behandling i 1973 oversendte Riksantikva-

ren i desember 1972 en oversikt på 275 prosjekter med en søknadssum på til sammen kr. 21 700 000. (I desember 1973 ble oversendt oversikt over prosjekter til behandling i 1974, i alt 306 tiltak med en samlet søknadssum på kr. 23 758 372).

Søknader om større tilskott til nybygg ved muséene og større ombyggings- eller innredningsarbeider er behandlet under Kulturbygg og registrert der.

Ved kongelig resolusjon 9. mars 1973 ble det avsatt 3 200 000 til kulturverntiltak, i tillegg ble kr. 156 300 av avsetningen til registrering av faste kulturminner for 1972 overført til registrering av faste kulturminner 1973. Midlene ble fordelt slik:

A Spesifiserte tiltak:

1. Fem spesifiserte tiltak ved de kulturhistoriske museer	kr. 435 000
2. Syv spesifiserte tiltak vedrørende bevaring av kulturhistorisk verdifulle hus, anlegg og miljøer	» 817 500
3. Fem andre spesifiserte tiltak	» 497 600
4. Fem spesifiserte fornminnetiltak	» 220 000
5. To spesifiserte konserverings-tiltak	» 130 000
Til sammen	<u>kr. 2 100 100</u>

B Avsetninger til bruk i løpet av året:

1. Til tiltak ved de kulturhistoriske museer	kr. 355 000
2. Til tiltak for bevaring av kulturhistorisk verdifulle hus, anlegg og miljøer....	» 270 000
3. Til lokalhistorie	» 200 000
4. Til konservering	» 70 000
5. Til disposisjon til andre kulturverntiltak	» 204 900
Til sammen	<u>kr. 1 099 900</u>

A og B til sammen

kr. 3 200 000¹⁾

¹⁾ I tillegg er kr. 156 300 av bevilgningen til Registrering av faste kulturminner for 1972, ført over til 1973.

Postene A 2, A 3 a og b, A 4, A 5, B 2 og delvis B 5 vedrører tiltak under Riksantikvarens og Fornminneutvalgets arbeidsfelt som nå er overført til Miljøverndepartementet. Vi viser til detaljert oversikt sist i avsnittet.

A. Spesifiserte tiltak:

A. 1 Tiltak ved de kulturhistoriske museene:

a. Stiftelsen Rød Herregård, innvendig restaurering av hagesalong	kr. 50 000
b. Norsk Folkemuseum, konserveringsutstyr	» 15 000
c. Romsdalsmuseet/Fiskerimuseet på Hjertøya, reparasjon av tranbrenneri og anskaffelse av instruksjonsbåt	» 50 000
d. Eidsberg og Mysen historielag, flytting av låve til Folkenborg museum	» 70 000
e. Aksjonskomitéen for Vesterålen kultursentrum, kjøp av Melbu hovedgård	» 250 000
Til sammen	<u>kr. 435 000</u>

Merknader:

a. Stiftelsen Rød Herregård. Innvendig restaurering av hagesalong. Stiftelsen fikk i 1972 kr. 50 000 til samme tiltak. Rådet har tidligere gitt tilskott til den utvendige restaureringen av hagesalongen.

b. Norsk Folkemuseum. Anskaffelse av nytt utstyr til konserveringsatelieret. Ved denne moderniseringen av atelieret har museets egne håndverkere konstruert flere av redskapene for atelieret, slik at bare de mest vitale delene måtte kjøpes. Derved ble kontantutgiftene betydelig redusert.

c. Romsdalsmuseet/Fiskerimuseet på Hjertøya. Reparasjon av tranbrenneri og anskaffelse av instruksjonsbåt til båtbyggeriet. Kaianlegget med tranbrenneriet trengte meget sterkt til reparasjon.

d. Eidsberg og Mysen historielag. Flytting av gammel låve til Folkenborg museum. Den eneste muligheten for å redde den verdifulle gamle låven med tilliggende stall var å flytte den til museet. Låven vil med sine dimensjoner harmonere godt med den store Narvestadbygningen som er kjernen i museumsområdet. Totale kostnader er kr. 147 000. Bevilgningen er gitt under forutsetning av at Eidsberg kommune og/eller Østfold fylke bevilger resten.

e. Aksjonskomitéen for Vesterålen kultursentrum. Kjøp av Melbu hovedgård. Hovedgården vil bli fredet under tilsyn av Riksantikvaren. Aksjonskomitéen tar sikte på å gjøre Melbu hovedgård til et kultursentrum i bygda. Samlingene til Vesterålen bygdemuseum skal få plass i hovedbygningen og den bygningshistoriske avdeling på museet skal bli plassert på eiendommen. Hovedhuset skal også kunne brukes til kunstutstillinger, møtevirksomhet osv. Rådet har

gitt tilsagn om kr. 250 000 for 1974 også, slik at det ialt blir gitt kr. 500 000 til dette kjøpet.

A 2 Bevaring av kulturhistorisk verdifulle hus, anlegg og miljøer:

a. Tyholmen i Arendal	kr. 187 500
b. 4 gamle handels- og gjestgiversteder i Hordaland	» 100 000
c. Lærdalsøyri, Sogn og Fjordane, rehabilitering av gammelt bygningsmiljø	» 200 000
d. Gamlebyen Fredrikstad, restaurering og brannsikringsarbeider	» 100 000
e. Stiftelsen Modum Blaafarveværk, Modum, restaurering av bygningene	» 80 000
f. Lillesand kommune, kjøp av havneområdet ved Strandgata 47	» 100 000
g. Sikring av tekniske kulturminner	» 50 000
Til sammen	<u>kr. 817 500</u>

Merknader:

a. Tyholmen i Arendal. Restaurering av fire bygninger. Rådet ga i 1971 tilsagn om kr. 1 500 000 fordelt over 8 år til restaurering av Nedre Tyholmen. Arendal bystyre vedtok på møte 24. januar 1973 å gå inn for bevaring av Nedre Tyholmen. Rådet har derfor avsatt kr. 187 500 til tiltaket i 1973.

b. 4 gamle handels- og gjestgiversteder i Hordaland. Fylkeskonservatoren i Hordaland og Historisk Museum i Bergen har utarbeidet en verneplan for de gamle handels- og gjestgiverstedene i Hordaland. Denne planen tar i første rekke sikte på å restaurere hovedbygningene på handels- og gjestgiverstedene i Færøysund, Krosshamn, Bruknappen og «Kræmmerholmen».

c. Lærdalsøyri, Sogn og Fjordane. To gamle bygningsmiljøer på Lærdalsøyri er regulert til verneområder. Det er nedsatt en aksjonskomité blant huseierne som har laget en plan for å rehabilitere og sikre de gamle bygningsmiljøene. Rådet har gjennom Kirke- og undervisningsdepartementet tatt den saken opp med Miljøverndepartementet, idet Rådet mener bevaringen av hele dette miljø naturlig hører hjemme i Miljøverndepartementet. Men Rådet har gitt tilsagn om garanti for kr. 200 000 til arbeidet i 1974, om det ikke skulle bli mulig for Miljøverndepartementet å overta saken.

d. Gamlebyen Fredrikstad. Rådet har tidligere bevilget i alt kr. 103 000 til å restaurere bygningene i Gamlebyen. Tilskottet

i 1973 er gitt for å utbedre skadene etter en brann i Gamlebyen som totalt ødela ett hus og gjorde skade på et annet.

e. Stiftelsen Modum Blaafarveværk, Modum. (Stiftet 1971). Restaureringen av bygningene. Rådet bevilget kr. 230 000 i 1971 til restaureringsarbeider. Stiftelsen tar sikte på å nytte anlegget til et integrert kultur- og friluftssentrum. Det skal bl.a. gi plass til bygdetun, leirskole og stevneplass. Rådet har gitt tilsagn om ytterligere kr. 120 000 i 1974 til restaurering av bygningene.

f. Lillesand kommune. Kjøp av havneområdet ved Strandgata 47. Dette området danner i dag en naturlig grense mellom havna og de gamle bygningspartiene i Strandgata. Planer om et kombinert hotell- og forrettingsbygg på tomten ble sterkt imøtegått av fylkeskonservatoren i Aust-Agder og Riksantikvaren. Ved hjelp av tilskott fra Kulturfondet har kommunen nå ekspropriert området, og vil nytte det til grøntareal og småbåthavn. Rådet har til sammen bevilget kr. 220 000 til kjøp av eiendommen, fordelt med kr. 100 000 i 1973 og kr. 120 000 i 1974.

g. Sikring av tekniske kulturminner. Rådet har i treårsperioden 1971—73 gitt til sammen kr. 160 000 til sikring av tekniske kulturminner. Tilskottene blir administrert av Norsk Teknisk Museum. I 1971—72 ble gitt kr. 110 000, og i 1973 kr. 50 000 til slik restaurering.

Tilskottene er brukt til følgende tiltak:

Molstadkvern Mølle, restaurering	kr. 30 000
Mørk Sag og Mølle, kjøp og restaurering	» 52 100
Kåen Sag og Mølle, Rakkestad, sikring	» 50 000
Nes Jernverk, sikring av stål-ovnspipe	» 7 900
Ofredal Sag og Mølle, reparasjon av tak og renner	» 10 000
Nordal Sag, sikringsarbeider	» 10 000
Til sammen	<u>kr. 160 000</u>

A 3 Andre spesifiserte tiltak:

a. Registrering av faste kulturminner	kr. 220 000
b. Norsk Sjøfartsmuseum, kjøp av skonnerten «Svanen»	» 100 000
c. Det Norske Samlaget, utgivelse av Aagot Noss: «Jochim Frichs draktakvareller» ..	» 90 000
d. Kunstindustrimuseet i Oslo, Vestlandske kunstindustrimuseum og Stavanger kunstforening, utstilling av Frida Hansens vevnader	» 40 000

- e. Foreningen til norske Fortidsminnesmerkers Bevaring, seminar om konservering av norske stavkirker » 47 600

kr. 497 600

Merknader:

a. Registrering av faste kulturminner. Rådet gjorde i 1971 vedtak om å sette i gang en nasjonal registrering av faste kulturminner. Vi viser til årsmeldingene for 1971 og 1972. Det ble avsatt kr. 200 000 til tiltaket i 1972, men da sekretariatet som skal lede arbeidet, først ble etablert 1. januar 1973, er kr. 156 300 av fjorårets bevilgning ført over til budsjettet for 1973. Det samlede budsjett for 1973 blir dermed på kr. 376 300. Vi viser til årsmelding fra Sekretariatet som følger som vedlegg nr. 11.

b. Norsk Sjøfartsmuseum. Norsk Sjøfartsmuseum er ved hjelp av tilskott fra Kulturrådet, Sosialdepartementet og Oslo kommune blitt i stand til å kjøpe skonnerten «Svanen». Rådet har tidligere bevilget kr. 150 000 til restaurering av skuta. «Svanen» er nå etablert som egen stiftelse under Norsk Sjøfartsmuseum. Formålet med stiftelsen er å drive «Svanen» som et museumsfartøy og sammen med andre institusjoner bruke fartøyet som et ledd i allmennundervisning og i sosialt ungdomsarbeid.

c. Det Norske Samlaget. Det Norske Samlaget arbeider med en serie på flere bind om «Norske Folkedrakter sett med kunstnarauge». Kulturrådet bevilget i 1970 kr. 60 000 til første bind i serien av konservator Aagot Noss. Aagot Noss har også skrevet annet bind som omhandler Joachim Frichs draktakvareller. Rådet vil ikke ta standpunkt til støtte til nye bind i serien, men har satt som forutsetning for tilskott til de første bindene at forlaget holder verket på lager.

d. Kunstindustrimuseet i Oslo, Vestlandske kunstindustrimuseum og Stavanger Kunstforening. Utstillingen av Frida Hansens vevnader ble en stor suksess. Frida Hansen er en av de få norske kunstnere som representerer den europeiske Art Nouveau. De fleste av hennes store billedtepper ble solgt til utlandet og kunstneren har vært lite kjent her hjemme etter første verdenskrig. Utstillingen tok samtidig sikte på å få en vitenskapelig undersøkelse av Frida Hansens arbeider (det ble bl.a. utarbeidet en stor katalog over alle hennes arbeider), og på å gjøre kunstneren mer kjent i Norge.

e. Foreningen til norske Fortids-

minnesmerkers Bevaring; Seminar. Foreningen til norske Fortidsminnesmerkers Bevaring arrangerte den 24.—27. mai 1973 et seminar på Urnes og Solvorn om konservering av stavkirkene. Seminaret ble holdt i forbindelse med restaureringen av stavkirken på Urnes. En allsidig sammensatt forskningsgruppe har klarlagt at disse kirkene i dag blir truet av ødeleggelser i form av sopp- og insektangrep m.m. Det ble i en uttalelse fra seminaret presisert at stavkirkene må behandles analogt med museumsgjenstander, der hovedprinsippet må være at ingen opprinnelige deler fjernes. På bakgrunn av dette seminaret har Kulturrådet oppnevnt et utvalg med representanter fra Fortidsforeningen, Riksantikvaren og Norsk kulturråd, som skal utarbeide en landsplan for brannsikring av stavkirkene. Se Kap. I, Utvalg og utredninger, og side 34.

A 4 Fornminnetiltak:

- a. Penne, Lista, Vest-Agder, helle-ristningsfelt, hustuffer og rikt gravfelt fra jernalderen kr. 50 000
- b. Vistehola, Randaberg, Rogaland, boplass fra steinalderen, kjøp av grunn » 50 000
- c. Kongshaugen på Valderøy og Ellefrøysa på Godøy, Giske, Møre og Romsdal, gravrøyser m.m. fra romertiden » 50 000
- d. Geite, Levanger, Nord-Trøndelag, rike gravhauger, kjøp av grunn » 20 000
- e. Træna, Nordland, hustuffer og hellere fra steinalderen » 50 000
- Til sammen kr. 220 000

Tilskottene er gitt i samsvar med tilråding og prioritering fra Fornminneutvalget. I tillegg er det gitt kr. 3 120 som tilleggsbevilgning for å sikre fornminnefeltet på Geite av avsetningen til disposisjon for kulturverntiltak.

A 5 Konserveringstiltak:

- a. Stavanger Museum, innredning av konserveringsatelier kr. 100 000
- b. Foreningen til norske Fortidsminnesmerkers Bevaring, Bergensavdelingen, restaurering av kalkmaleriene i Moster gamle kirke » 30 000
- Til sammen kr. 130 000

Merknader:

a. Stavanger Museum. Stavanger Museum har tidligere fått kr. 500 000 til å kjøpe «Frue Meieri» til konserveringsatelier. Museet

fikk kr. 100 000 i 1972 til innredningsarbeider og konserveringsutstyr, og Kulturrådet har også i 1973 bevilget kr. 100 000 til samme formålet.

b. Foreningen til norske Fortidsminnesmerkers Bevaring, Bergensavdelingen. Foreningen fikk i 1970 kr. 40 000 til restaurering av de verdifulle kalkmaleriene i Moster gamle kirke. Restaureringsarbeidene er blitt forsinket da en rekke problemer i forbindelse med murkonservering måtte avklares før arbeidet kunne fullføres. Restaureringen er nå igang igjen og Rådet har bevilget kr. 30 000 til arbeidet i 1973.

B Avsetninger til bruk i løpet av året:

B 1 Til tiltak ved de kulturhistoriske museene:

Trysil Bygdemuseum til Målstugua	kr. 20 000
Andøymuseet til fullføring av to hus	» 15 000
Odalstunet til tilbygg til Gjersøyenbygningen	» 15 000
Rennesøy Bygdemuseum til maling av husmannsstue	» 3 000
Steinkjer Museum til restaurering av husmannsplass	kr. 22 500
Folkemuseet for Trondheim og Trøndelag til reparasjon av Holtålen stavkirke	» 30 000
Rana Bygdemuseum til innredning av museets sokkeletasje ..	» 50 000
Bagn Bygdesamling til flytting av hus	» 25 000
Urskog-Hølandsbanen til restaurering av smalsporet lokomotiv	» 12 000
Gruetunet til konservering av gjenstander	» 5 000
Lårdal Bygdemuseum til fullføring av Tveitenstua	» 35 000
Tingvoll Bygdemuseum til fullføring av skolehus	» 40 000
Hemnes Bygdesamling til ildhus	» 19 000
Nordfjord Folkemuseum til flytting av låve	» 20 000
Hedmarksmuseet til konserveringsutstyr	» 20 000
Osen Heimbygdlag til restaurering av to sjøbuer	» 11 000
De Samiske Samlinger til oppbygging av permanente utstillinger ¹⁾	» 12 500
Til sammen	<u>kr. 355 000</u>

¹⁾ I tillegg ble det bevilget kr. 2 500 av midler til disposisjon til andre kulturverntiltak.

Dessuten har Rådet gitt følgende tilsagn for 1974:

Vesterålen kultursentrum, kjøp av Melbu hovedgård	kr. 250 000
Bryggens Museum, Bergen. Engasjement av leder for den utadrettede virksomheten ved museet i 1974	» 48 000

B 2 Bevaring av kulturhistorisk verdifulle hus, anlegg og miljøer:

Kronstad hovedgård, Bergen ..	kr. 40 000
Bugården, Bryggen i Bergen ..	» 40 000
Forsfjordbrygga, Mosjøen	» 20 000
Foreningen til norske Fortidsminnesmerkers Bevaring, Troms avdeling, restaurering av Skippergt. 11, Tromsø	» 40 000
Torskangerpollen, Vågsøy, Sogn og Fjordane	» 20 000
St. Mariegt. 109, Sarpsborg	» 40 000
Universitetets Oldsaksamling, restaurering av empirehuset på Isegran i Fredrikstad	» 40 000
Fylkeskonservatoren i Vestfold, «Skipper Sørensens hus», Brevik ..	» 20 000
Lensmannsgården i Bakka, Sira, Vest-Agder	» 10 000
Til sammen	<u>kr. 270 000</u>

Dessuten har Rådet gitt følgende tilsagn for 1974:

Tyholmen, Arendal	kr. 187 500
Modum Blaafarveværk	» 120 000
Lillesand kommune, kjøp av eiendom	» 120 000
Stokke kommune, restaurering av Bogen gamle pleiehjem	» 75 000
Lærdalsøyri, rehabilitering av gammelt miljø	» 200 000
Universitetets Oldsaksamling, restaurering av Isegran	» 50 000

B 3 Lokalhistorisk arbeid:

Søknadene om tilskott til lokalhistorisk arbeid blir vurdert av et sakkyndig utvalg, se Kap. I, Utvalg og utredninger. Disse tilskottene er gitt:

Norsk lokalhistorisk institutt til Historisk leksikon	kr. 94 500
Norsk kulturråds pris for lokalhistorie	» 15 000
Hartvig Dannevig, til bearbeidelse av innsamlet tradisjonsstoff fra Sørlandskysten ..	» 30 000
Årbok for Hadeland	» 3 000
Årbok for Valdres	» 4 000
Håløygminne	» 3 000
Årbok for Senja	» 4 000

Røyken historielags årbok .. »	1 000
Dølaminne (årbok for Hal- lingdalen) »	4 000
Årbok for Glåmdalen »	7 000
Cappelens Forlag til trykking av rapport fra lokalhistorisk seminar på Utstein kloster 1972 »	5 000
Institutt for sammenliknen- de kulturforskning, til inn- samling av tradisjonsstoff om førindustrielle forhold på landsbygda »	20 000
Vest-Finnmark bobliotek, Xerox-kopier av folketellinger m. m. »	2 840
Agder Studiesamnemnd til lokalhistorisk seminar »	3 570
Landslaget for Bygde- og By- historie, landsmøte »	3 090 ¹⁾
Til sammen	<u>kr. 200 000²⁾</u>

¹⁾ Dertil er bevilget kr. 910 av avsetning til Andre formål.

²⁾ Se også under Andre formål.

Dessuten er gitt disse tilsagnene for 1974:

Norsk lokalhistorisk institutt, til	
Historisk leksikon	kr. 15 000
Årbok for Glåmdalen	» 5 000
Romerike Historielag, til Rome- rikstun	» 5 000
Årbok for Gauldal Historielag	» 4 000
Agder Historielag, årbok	» 5 000

Norsk kulturråd vedtok på rådsmøtet 15. mai å opprette en pris for lokalhistorie.

Prisen for lokalhistorie 1973 ble gitt til statsstipendiat, tidligere folkehøgskolelærer Knut Hermundstad for fremragende lokalhistorisk arbeid, særlig i Valdresbygdene.

Norsk lokalhistorisk institutt har siden 1969 arbeidet med Norsk historisk leksikon for tidsrommet 1500 til 1850. Arbeidet har vært finansiert av Norsk kulturfond. Manuskriptarbeidet beregnes avsluttet umiddelbart etter årsskiftet og leksikonet ventes utgitt høsten 1974.

B 4 Konserveringstiltak:

Titti Arenfeldt-Omdal til re- staurering av malerier på Gimle gård, Kristiansand ..	kr. 6 000
Soknepresten i Vang til ante- pendium og messehagel i St. Thomaskirken på Fille- fjeld	» 7 800
Kjose menighetsråd til ante- pendium i Kjose kirke	» 700
Al sokneråd til messehagel i Al kirke	» 600
Tjøtta menighetsråd til mes- sehagel i Tjøtta kirke	» 800

Hjelmeland sokneråd til mes- sehagel i Hjelmeland kirke.. »	1 000
Rørosmuseum til konservering av gjenstander i kirkesam- lingen	» 11 650
Mære sokneråd til middelal- derkrusifiks i Mære kirke .. »	7 000
Foreningen til norske Fortids- minnesmerkers Bevaring, Ber- gensavdelingen, til sikring av omgivelsene rundt Hopper- stad stavkirke	» 6 000
Karlsøy sokneprestembete til helgenfigurer og altertavle i Helgøy kirke	» 8 000
Beiarn menighetsråd til pre- kestol og kirkeskip i Beiarn kirke	» 9 000
Vrådal sokneråd til alterbord og middelalderkrusifiks i Vrå- dal kirke	» 10 000
Skaun menighetsråd til ante- mensale i Skaun kirke	» 1 450 ¹⁾
Til sammen	<u>kr. 70 000</u>

¹⁾ I tillegg ble bevilget kr. 10 550 av midler til disposisjon til andre kulturverntiltak, nedenfor.

B 5 Til disposisjon til andre kultur- verntiltak:

Fylkeskonservatoren i Sør- Trøndelag til utredning om kulturvernsituasjonen i Røros	kr. 25 000
Universitetets Oldsaksamling til kjøp av middelalderkiste fra Vang i Valdres	» 30 000
Fylkeskonservatoren i Vest- Agder til etnologiske under- søkelser i Øyslebø og Span- gereid	» 15 000
Raumnes historielag til inn- samling av gamle fotografier	» 10 000
De Samiske Samlinger til opp- bygging av permanente ut- stillinger	» 2 500
Skaun menighetsråd til ante- mensale i Skaun kirke	» 10 550
Tromsø Museum til registre- ring av kvænsk-norsk kultur i Varanger	» 15 000
Norsk Folkemuseum, Univer- sitetets Oldsaksamling, Kunst- industrimuseet i Oslo og Riks- antikvaren til prøveregistre- ring av kirketekstiler i Møre og Romsdal	» 15 000
Universitetet i Trondheim, Videnskapsselskabets Oldsak- samling til sikring av forn- minnefeltet Geite i Levanger	» 3 120

Ringerikes Museum til oppussing av Jørgen Moe-minnet »	8 000
Kristiansund kommune til Bevaringsplan for Grip kr.	5 000
Norsk institutt for by- og regionforskning til trykking av Marjorie Parker: «Vern om faste kulturminner — Lovgivning og forvaltning»	» 19 000
Foreningen til norske Fortidsminnesmerkers Bevaring til oppussing av kontorlokaler »	6 000
Arkitekt MNAL Bjørn Simonnæs til rehabiliteringsanalyse av Marken i Bergen	» 5 000
Stiftelsen Bryggens Museum til engasjement av leder for den utadrettede virksomheten ved museet i høstsemesteret 1973	» 25 000
Reidar Fønnebø til registrering av Nordmannsslepene på Hardangervidda	» 3 360
Lands Museum, til kjøp av Peder Aadnes-skatoll	» 7 370 ¹⁾
Til sammen	kr. 204 900

¹⁾ I tillegg ble bevilget kr. 2 630 av avsetning til Andre formål.

Dessuten er gitt følgende tilsagn for 1974: Fabritius forlag til utgivelse av «Kaupanger stavkirke» norsk utgave

kr. 20 000

Foreningen til norske Fortidsminnesmerkers Bevaring, Bergensavdelingen, til registreringsarbeid vedrørende eiendommen Lysøen, Os .. » 30 000

Fra 1. januar 1973 er saker som gjelder Riksantikvaren, Lov om bygningsfredning og Lov om fornminne overført til Miljøverndepartementet. Følgende tilskott fra Norsk kulturfond er gitt til tiltak som etter overføringen sorterer under Miljøverndepartementet:

Alle spesifiserte tiltak under A 2, Bevaring av kulturhistorisk verdifulle hus, anlegg og miljøer til sammen kr. 817 500.

Videre under A 3, Andre spesifiserte tiltak:

Registrering av faste kulturminner i Norge, kr. 220 000 (+ kr. 156 300 som er overført fra bevilgningen til samme formål i 1972.)

Norsk Sjøfartsmuseum, kjøp av skonnerten «Svanen», kr. 100.000.

Videre alle tilskottene under A 4, Fornminnetiltak, til sammen kr. 220 000.

Av B. Avsetninger til bruk i løpet av året:

Alle tiltak under B 2, avsetning til bevaring av kulturhistorisk verdifulle hus, anlegg og miljøer, i alt ni tiltak, til sammen kr. 270 000.

Videre under B 4, Konserveringstiltak: Foreningen til norske Fortidsminnesmerkers Bevaring, Bergensavdelingen, sikring av område rundt Hopperstad stavkirke kr. 6 000.

Av B 5, Avsetning til disposisjon til andre kulturverntiltak:

Fylkeskonservatoren i Sør-Trøndelag, til utredning om kulturvernssituasjonen i Røros	kr. 25 000
Sikring av fornminnefelt, Geite i Levanger	» 3 120
Kristiansund kommune, bevaringsplan for Grip	» 5 000
Norsk institutt for by- og regionforskning, trykking av Marjorie Parker: «Vern om faste kulturminner, Lovgivning og forvaltning»	» 19 000
Bjørn Simonnæs, til rehabiliteringsanalyse av Marken, Bergen »	5 000
Reidar Fønnebø, til registrering av Nordmannsslepene på Hardangervidda	» 3 360

Av avsetning til Andre formål er det også stilt garanti for Riksantikvaren ved salg av et gammelt orgel fra Holt kirke, opp til kr. 23 500.

Minnemedaljen utgitt ved 1100-års-minnet for rikssamlingen — bruk av overskottet ved salget

Ved kongelig resolusjon av 5. februar og 30. april 1971 ble oppnevnt en komité som hadde til oppgave å lage en samordningsplan for arrangementer i 1972 i forbindelse med 1100-årsminnet for rikssamlingen i Norge. Formann i komitéen var h.r.advokat Knut Tvedt. Blant de tiltak som komitéen tok opp var pegin-gen av en minnemedalje (jfr. St.prp. nr. 124 for 1971—72). Etter anmodning fra Jubileumskomitéen påtok Norsk kulturråd seg å stå som arrangør av en konkurranse om utformningen av minnemedaljen. Kr. 25 000 ble avsatt til formålet (jfr. årsm. 1971). — Konkurransen om minnemedaljen ble vunnet av billedhoggeren Nils Aas med utkastet «Det stig av hav». Videre påtok rådet seg å stå som oppdragsgiver for Den Kongelige Mynt til utførelsen av medaljene, og å finansiere gullkjøpet for et beløp inntil 1 mill. kroner for framstilling av 1 500 medaljer i gull. Vedtaket forutsatte at inntektene ved salg av minnemedaljen ble innbetalt til Norsk kulturråd, som ville avgi innstilling til Kirke- og undervisningsdepartementet om anvendelsen av overskottet etter at utlegget til gullkjøpet var tilbakebetalt. Jubileumskomitéen uttalte (jfr. St.prp. 124) at overskottet ved salget av minnemedaljen bur-

de brukes til kulturvernformål og midlene forvaltes av Norsk kulturråd.

Den Kgl. Mynt fremstilte minnemedaljen i følgende antall:

Gullmedaljer 45 mm:	1 500 stk.
Sølvmedaljer 45 mm:	15 000 stk.
Bronsemedaljer 45 mm:	17 000 stk.
Bronsemedaljer 70 mm:	5 000 stk.

Samlede produksjonskostnader var kr. 1 015 200. Herav har Norsk kulturfond lagt ut kr. 977 776 til gullkjøp og garanti.

Salget av minnemedaljen ble tilrettelagt gjennom samarbeid mellom Norsk kulturråd, Kirke- og undervisningsdepartementet, Jubileumskomiteén, Statens Informasjonstjeneste og Myntboden A/S som har forestått salget.

Ved utløpet av 1973 har salget av minnemedaljen gitt et netto overskott på kr. 1 523 245. Salget av medaljer fortsetter i 1974 og avsluttes ved årets utløp.

Etter forslag fra Finansdepartementet er midlene plassert som rentebærende kontolån til statskassen, og disponeres av Norsk kulturråd med Kirke- og undervisningsdepartementets godkjenning.

Blant de kulturvernoppgaver som etter omfang og art er klart nasjonale oppgaver, har Rådet ment at brannsikringen av stavkirkene burde gis høyeste prioritet. Kulturrådet vedtok derfor med samtykke fra Kirke- og undervisningsdepartementet å bruke midlene til denne oppgaven. Det er nedsatt et særlig utvalg (se side 9) med dosent Kjell Bondevik som formann, som skal lage en prioriteringsplan for brannsikringstiltak ved stavkirkene. Dette arbeidet knytter seg naturlig til bevilgninger fra Norsk kulturfond på i alt kr. 500 000 som tidligere er gitt til brannsikringsanlegg i stavkirkene i Borgund og Urnes.

KULTURBYGG

I 1973 kom inn i alt 36 søknader (i 1972: 35 søknader) med en samlet søknadssum på vel 22 millioner kroner. Som nevnt under Bildende kunst og Kulturvern er søknader om større tilskott til innredninger, reparasjoner og ombygninger regnet som byggesaker og tatt med i denne tallopgaven.

Ved kongelig resolusjon 9. mars 1973 ble bevilget 7 millioner kroner til kulturbygg. Følgende tilskott ble gitt:

1. Ibsenhuset i Skien. Sluttbevilgning nybygg	kr. 2 000 000
2. Kulturhus på Husnes. Sluttbevilgning nybygg	» 1 000 000
3. Glomdalsmuseet. Avsetning nybygg	» 500 000

4. Førdehuset. Avsetning nybygg	kr. 1 000 000
5. Bryggens Museum. Avsetning nybygg	» 500 000
6. Kunsternes Hus. Ombyggingsarbeider	» 270 000
	kr. 5 270 000

Videre ble avsatt til disposisjon for andre byggetiltak og for prosjekt i 1973	kr. 1 730 000
Til sammen	kr. 7 000 000

Merknader:

1. Ibsenhuset i Skien. Rådet har i årene 1966—73 bevilget i alt 6 mill. kr. til oppføring av Ibsenhuset. Byggearbeidene startet i mai 1971 og Ibsenhuset sto ferdig i august 1973. Norsk kulturråd holdt sitt møte der 23. august, i forbindelse med reisen i Telemark 23.—25. august. Huset har kostet 27 mill. kr. hvorav 21 mill. kr. er finansiert ved lokale tilskott og lån.

2. Kulturhus på Husnes. Første byggetrinn ble ferdig i januar 1972 og kostet 2,5 mill. kr. Denne delen som inneholder festsal, møte- og utstillingsrom, bibliotek og kontorer er finansiert ved hjelp av lokale tilskott og låneopptak. Andre byggetrinn som skal inneholde en kombinert teater-, konsert- og kino-sal er kalkulert til 2,3 mill. kr. Rådet bevilget i 1972 1 mill. kr. til finansiering av andre byggetrinn og ga samtidig tilsagn om ytterligere 1 mill. kr.

3. Glomdalsmuseet i Elverum. Rådet bevilget i 1971 kr. 500 000 og ga tilsagn om ytterligere 1 mill. kr. til finansiering av et kombinert utstillings- og administrasjonsbygg kostnadsberegnet til 4,3 mill. kr. Byggearbeidet startet i januar 1973 og huset var ferdig i november 1973.

4. Førdehuset. I forbindelse med behandlingen av innstillingen fra Førde-utvalget i 1972 vedtok Rådet å gi tilsagn om 4,5 mill. kr. til finansiering av kulturavdelingen i Førdeanlegget. Byggearbeidet vil bli påbegynt i 1974 og Rådet har lovet å utbetale beløpet over årene 1973—75.

5. Bryggens Museum i Bergen. Rådet ga i 1972 tilsagn om 1,5 mill. kr. til toppfinansiering av nybygget Bryggens Museum som var kostnadsberegnet til 9,7 mill. kr. Skipsreder Erling D. Næss har gitt en gave på 7,3 mill. kr. til formålet. Bergen kommune har stilt gratis tomt til disposisjon. Rådet har lovet å utbetale sitt tilskott med kr. 500 000 i 1973 og 1 mill. kr. i 1974.

6. Kunstnernes Hus i Oslo. I 1972 ga Rådet tilsagn om kr. 270 000 til finansiering av restaurerings- og ominnredningsarbeider, kalkulert til kr. 650 000. Oslo og Bærum kommuner ga henholdsvis kr. 270 000 og kr. 40 000 til formålet, mens kr. 70 000 ble dekket av Kunstnernes Hus. Byggearbeidene ble utført i 1973 og samlet kostnad ble kr. 950 000. Kunstnernes Hus har søkt Norsk kulturråd, Oslo og Bærum kommuner om tilleggsbevilgning til dekning av overskridelsen.

Til disposisjon for andre byggetiltak og forprosjekt i 1973.

I samsvar med innstilling fra Det rådgitte utvalg for byggesaker har Rådet gitt disse tilskott:

Rogaland Teater. Tilleggsbevilgning til ombygging og tilbygg. Rådet har i 1968 og 1969 bevilget i alt 1 mill. kr. til formålet	kr. 300 000
Narvik kommune. Utbygging av «Verdensteatret» til permanent bygg for kunst- og kulturtiltak..	» 300 000
Vestfold Fylkesmuseum. Tilleggsbevilgning til oppføring av kombinert magasin- og utstillingsbygg. Rådet bevilget i 1971 kr. 150 000 til formålet	» 50 000
Hardanger Folkemuseum. Reising av ildfast bygg og utstillingsrom, magasiner, verksted og kontorlokaler	» 500 000
Kunstindustrimuseet i Oslo. Installasjon av vare- og publikumsheis	» 150 000
De Sandvigske Samlinger. Tilbygg med magasin- og utstillingsrom	» 175 000
Den Norske Opera. Utredning om bygningstekniske arbeider	» 12 000
Studieatelieret i Stavanger. Innredningsarbeider	» 35 000
Stavanger Kunstforening. Innredning av nytt galleri	» 20 000
Avsetning til ekstraordinære tiltak for kulturbygg på landsbygda	» 200 000
Til sammen	<u>kr. 1 742 000</u>

Overskridelsen, kr. 12 000, er tatt av midler avsatt til Generell disposisjon. (Se side 40, Andre tiltak, Den Norske Opera).

Oversikt over langsiktige tilsagn:

Uten at det har vært foretatt avsetninger har Rådet i årene 1968—73 gitt følgende tilsagn om tilskott til kulturbygg:

1. Konserthuset i Oslo. Nybygg	kr. 1 500 000
2. Kristiansand Teater. Nybygg	» 800 000
3. Rogaland Teater. Lysanlegg	» 750 000
4. Glomdalsmuseet i Elverum. Nybygg	» 500 000
5. Førdehuset. Nybygg	» 3 500 000
6. Bryggens Museum i Bergen. Nybygg	» 1 000 000
7. Sulitjelma Gruvemuseum. Nybygg	» 550 000
8. Moide Kulturhus. Nybygg	» 1 000 000
9. Stord Kulturhus. Nybygg	» 2 000 000
10. Det Norske Teatret. Utredningsarbeid om nybygget	» 250 000
11. Tromsø Husflidslag. Innredningsarbeider	» 150 000
12. Ringebu Ungdomssenter. Nybygg	» 100 000
13. Hålogaland Teater. Ombyggingsarbeider	» 500 000
Til sammen	<u>kr. 12 600 000</u>

Disse tilsagn vil komme til utbetaling i kommende treårsperiode og Rådet vil således måtte regne med disse beløpene i planene for 1974—76.

Merknader:

1. Konserthuset i Oslo. Rådet ga i 1968 tilsagn om i alt 6 mill. kr. til reising av Konserthuset. Hittil er 4,5 mill. kr. avsatt og utbetalt fra Kulturfondet til finansiering av første byggetrinn. Resten av tilsagnet på 1,5 mill. kr. har Rådet vedtatt å utbetale når byggearbeidene nærmer seg avslutning. Etter planen skal Konserthuset stå ferdig høsten 1976.

2. Kristiansand Teater. Rådet har i årene 1967—70 avsatt til sammen 1 mill. kr. til oppføring av nytt kombinert teater- og konserthus i Kristiansand. I 1971 ga Rådet tilsagn om ytterligere kr. 800 000 til toppfinansiering av denne byggeoppgaven.

3. Rogaland Teater. I 1969 ga Rådet tilsagn om dekning av 75 pst. av utgiftene til lysanlegg for alle statlig støttede teatre. På grunn av planer om oppføring av tilbygg utsatte Rogaland Teater bestillingen av lysanlegget. Byggearbeidene er nå igang og installasjon av nytt lysanlegg vil finne sted i løpet av våren 1974. Lysanlegget vil koste ca. 1,5 mill. kr., hvorav Rådets andel blir ca. kr. 1 125 000. Rådet avsatte kr. 375 000 til formålet i 1970 og må således regne med en utbetaling på ca. kr. 750 000 i 1974.

4.—6. Glomdalsmuseet, Førdehuset og Bryggens Museum. Se merknadene side 34.

7. Sulitjelma Gruvemuseum. I samsvare med forslag fra Norske Kunst- og Kulturhistoriske Museer vedtok Rådet i 1973 å gi tilsagn om kr. 550 000 for 1974 til oppføring av nybygg for Sulitjelma Gruvemuseum. Bygget er kostnadsberegnet til kr. 800 000 og den øvrige finansieringen dekkes ved tilskott og lån fra Fauske kommune og Sulitjelma Gruver.

8. Molde Kulturhus. Molde kommune søkte i 1973 om 1,4 mill. kr. til finansiering av første byggetrinn i et kulturhusprosjekt. Første byggetrinn, som er kalkulert til 2,7 mill. kr., vil inneholde et kombinert teater- og konsertlokale som Regionteatret i Møre og Romsdal vil få førsteretten til å bruke. Rådet mente at kommunen bør finansiere en større del av bygget enn hva finansieringsplanen forutsatte, og vedtok å gi tilsagn om 1 mill. kr. fra Kulturfondet i 1974 til toppfinansiering av dette kulturhuset.

9. Stord kulturhus. Stord kommune søkte i 1972 om tilskott til oppføring av et kulturhus i sambygg med en svømmehall. Rådet ga i 1973 tilsagn om 2 mill. kr. fra Kulturfondet, fordelt med 1 mill. kr. over hvert av årene 1975 og 1976, til toppfinansiering av kulturavdelingen i Stordhuset. Hele byggeprosjektet er kostnadsberegnet til ca. 20 mill. kr., og den øvrige finansiering tenkes dekket ved et rentefritt lån på 7,5 mill. kr. fra Stord Verft samt ved kommunalt tilskott og lån.

10. Det Norske Teatret. I 1973 vedtok Rådet å gi tilsagn om kr. 250 000 for 1974 til finansiering av fortsatt planleggingsarbeid med nytt teaterbygg i Karl Johan-kvartalet.

11. Tromsø Husflidslag. Av kulturvernmidler har Rådet tidligere bevilget kr. 90 000 til utvendig restaurering av Skippergt. 11 i Tromsø. Tromsø Husflidslag ønsker å gjøre huset brukbart til produksjons- og kursvirksomhet og innredningsarbeidene er kalkulert til kr. 150 000. I 1973 vedtok Rådet å gi tilsagn om kr. 150 000 for 1974 til finansiering av innredningen.

12. Ringebu Ungdomssenter. Rådet ga i 1973 tilsagn om kr. 100 000 for 1974 til finansiering av et byggeprosjekt som rommer lokaler for både kirkelige aktiviteter og konsert- og billedkunst-arrangementer. Huset som har kostet ca. kr. 550 000 ble ferdig i 1972.

13. Hålogaland Teater. Tromsø kommune søkte i 1973 om kr. 500 000 til innredning av «Verdensteatret» (den gamle kinoen) til produksjons- og spillelokaler for Hålogaland Teater. Ominnredningsarbeidene er kalkulert til ca. 1 mill. kr. og Rådet vedtok å

dekke 50 pst. av kostnadene, begrenset oppad til kr. 500 000, til innredning av «Verdens-teatret».

TIDSSKRIFT OG PERIODISKE PUBLIKASJONER

Ved kongelig resolusjon av 9. mars 1973 ble det satt av kr. 300 000, samme sum som de to foregående år. I alt er det kommet inn 20 søknader med en samlet søknadssum på kr. 735 635. Tre søknader nevner ingen sum. De tilsvarende tall i 1972 var 21 søknader, søknadssum kr. 546 700.

Disse tidsskriftene var med i Kulturrådets Innstilling om fordeling av midler i 1973:

Gruppe A

(tidsskrifter som klart faller innenfor Kulturrådets arbeidsområde og som derfor i prinsippet kan regne med årvisse tilskott):

Kunst og Kultur	kr. 43 000
Norsk Musikk Tidsskrift	» 10 000
Vinduet	» 33 000
Fant	» 24 000
Kunsten Idag	» 50 000
Profil	» 14 000

Gruppe B

(allmennkulturelle tidsskrift som må vurderes på fritt grunnlag fra år til år):

Samtiden	kr. 25 000
Kirke og Kultur	» 25 000
Syn og Segn	» 25 000
Kontrast	» 20 000
Minervas Kvartalskrift	» 18 000
Ergo	» 13 000
Til sammen	<u>kr. 300 000</u>

Hele avsetningen ble således disponert ved begynnelsen av året. En tilleggsbevilgning på kr. 10 000 til Kunsten Idag ble derfor tatt av Andre formål (se side 41).

Etter at «Kulturtidsskriftutredningen 1972» fra Arnljot Strømme Svendsen og Bjørn Asbjørnsen var trykt, ble den sendt alle støttede tidsskrift, forlag som utgir tidsskrift og en rekke institusjoner til uttalelse. Kulturrådet drøftet innstillingen og uttalelsene på sitt rådsmøte i oktober. Rådet fant ikke å burde følge forslagene i utredningen på flere punkter. Det ble nedsatt et internt utvalg med formannen, Hartvig Kiran, Audgunn Oltedal og Sigurd Muri som medlemmer, til å legge fram nytt forslag til retningslinjer. Utvalget vil avslutte sitt arbeid i 1974.

SAMISK KULTUR

I 1972 førte Rådet for første gang opp eget kapittel for samisk kultur ved fordelingen av fondsmidler. Tidligere ble tilskott til slike formål ført på de forskjellige fagområdene, eller av avsetningen til Generell disposisjon.

Til sammen kom det i 1973 inn 24 søknader med en samlet søknadssum kr. 594 410.

Ved kongelig resolusjon av 9. mars 1973 ble avsatt kr. 350 000 til samiske kulturtiltak, fordelt slik:

1. Samisk litteratur	kr. 130 000
2. Samisk kunst og brukskunst .. »	55 000
3. Filmopptak av samiske arbeidsprosesser	» 85 000
4. Andre tiltak for samisk kultur »	80 000

1. Samisk litteratur:

Avsetningen til samisk litteratur er brukt slik:

Komitéen til fremme av tiltak for samisk litteratur	kr. 50 000
Karasjok bibliotek, kjøp av bøker til spesialsamling av samisk litteratur	» 15 000
Frikirkens Finnmarksmisjon, til bladet Nuorttanaste	» 30 000
Frikirkens Finnmarksmisjon, til utgivelse av sang- og salmeboken Sion Lavlagak	» 7 000
Bladet Nordkalott	» 30 000
Bladet Nordkalott til nedbetaling av lån ved innkjøp av offsettrykkeri	» 4 000
Barnebladet Mánáide	» 10 000
Til sammen	kr. 146 000

Overskridelsen på kr. 16 000 er dekket av avsetningen til Andre tiltak for samisk kultur. Av denne avsetningen er også brukt kr. 4 500 til honorarer for lyrikk og skjønnlitterære bidrag på samisk trykt i Sagat, Nuorttanaste og Nordkalott, med opp til kr. 1 500 til hver av avisene. Honorartilskottet har vært en prøveordning for årene 1971—73, jfr. årsmelding 1971.

Komitéen til fremme av tiltak for samisk litteratur, som ble nedsatt i 1971 etter forslag fra Karasjok bibliotek, har nå hatt sitt andre fulle arbeidsår. Komitéen består av Alf Isak Keskitalo, Jon Eldar Einejord, Nils Jernsletten, Hans Henriksen og Ole Henrik Magga. Karasjok bibliotek har vært sekretær for komitéen. Keskitalo har bedt seg fritatt for formannsvervet da han ble ansatt ved Nordisk Samisk Institutt, og komitéen har valgt Einejord som ny formann fra 1974. Komitéen har fungert som sakkyndig

utvalg for Norsk kulturråd i saker som gjelder samisk litteratur. Komitéens hovedarbeid har vært å stimulere interessen for samisk litteratur gjennom seminarer og møtevirksomhet. Komitéen har utgitt «Cállagat I» (samling av lyrikk og prosa, illustrert). Jai-kesamling (Nils Jernsletten) og manuskript til en barnebok av samiske barn er sendt Universitetsforlaget. En lyrikkantologi (samisk lyrikk gjennom et hundreår) er sendt Det Norske Samlaget. Komitéen har flere andre prosjekter i arbeid, for eksempel skal tradisjonsstoff som er samlet på lydbånd, tilrettelegges for publisering. Komitéen synes å være kommet godt i gang med sitt arbeid. Rådet vil føre samarbeidet videre også i 1974, før det tas standpunkt til eventuell endelig samarbeidsform.

De samiske avisene Nordkalott, som også utgir barnebladet Mánáide, og Nuorttanaste er avhengige av årlige tilskott fra Norsk kulturfond. Tilskottsordningen for periodiske publikasjoner trykt på samisk er til vurdering i et utvalg nedsatt av Norsk kulturråd i samråd med Norsk Sameråd, jfr. årsmelding 1969. Utvalget vil ventelig avgi sin innstilling i 1974.

Som et resultat av Norsk kulturråds tidligere bevilgninger (i alt kr. 27 000), sendte Karasjok bibliotek i 1973 ut sin første trykte katalog for bibliotekets samiske avdeling til og med 1971. Disse bøker omfatter hele feltet fra det mest elementære til forskningsrapporter, eldre kildeskrifter og dessuten noe generell Finnmarks-litteratur og bøker om beslektede kulturer. — Denne katalog gir nå full oversikt over verdens største samling Lapponica.

I tillegg til bevilgninger gitt av avsetningen til samisk kultur er det gitt kr. 10 000 av Andre formål til Den norske Bokklubben som tilskott til utgivelse av billedbøker på samisk. Da denne utgivelsen ble oppgitt, vil midlene bli brukt til tiltak for barnelitteratur på samisk, i samråd med Den norske Bokklubben.

2. Samisk kunst og brukskunst:

I 1970 satte Rådet ned et sakkyndig utvalg med mandat til å kjøpe inn samisk kunst og brukskunst og å gi tilråding om plassering av de innkjøpte arbeidene. Mandatet er senere utvidet til ikke bare å gjelde innkjøp, men alle tiltak på feltet.

Avsetningen er brukt slik:

Universitetsforlaget, til utgivelse av Anny Haugen: Samiske vev- og strikkemønstre fra Finnmark	kr. 15 000
Innkjøpskomitéen for samisk kunst og brukskunst	» 10 000

Karasjok husfildslag, til kurs i samisk bånd- og billedvev	» 4 000
Sameinternatet, Sameskolen på Snåsa, til utsmykning med samisk kunsthåndverk	» 5 000
Skoganvarre skole til utsmykning med samisk kunst og brukskunst..	» 5 000
Den samiske yrkes- og husflids-skole i Kautokeino, til utsmykning med samisk kunst og brukskunst..	» 5 000
Sirma skole, til utsmykning med samisk kunst og brukskunst	» 5 000
Til sammen	kr. 49 000

Kr. 6 000 gikk tilbake til Fondet.

Rådet legger stor vekt på innkjøpene av samisk kunst og brukskunst, både fordi en på den måten inspirerer til fremstilling av kvalitetsprodukter og fordi innkjøpene stilles ut og brukes til utsmykning på skoler og andre steder der samer ferdes.

3. Filmopptak av samiske arbeidsprosesser:

Filmnemnda i Norske Kunst- og Kulturhistoriske Museer startet sommeren 1972 med opptak av samiske arbeidsprosesser. Fra Norsk kulturråd ble bevilget kr. 50 000 til opptak m.m.

I 1973 foretok filmnemnda to reiser til Finnmark for fortsatte opptak. Første tur gikk til Karasjok i mars/april, annen tur til Sirma i Tanadalen i mai. I 1973 ble det avsatte beløp bevilget til dette prosjektet.

Materialet foreligger i en original i farger, og denne oppbevares i laboratorium. Dessuten finnes en arbeidskopi i svart/hvitt sammen med alle lydbåndopptak. Stills i farger og svart/hvitt samt negativer oppbevares på Institutt for folkelivsgransking.

4. Andre tiltak for samisk kultur:

Avsetningen er brukt slik:	
Overskridelse, avsetning til litteratur	kr. 16 000
Institutt for Kristen Oppseding, til utgivelse av Min Kirkebok på samisk	» 10 000
Noregs Boklag, samisk utgave av Jan Magnus Bruheim: Då dyra samlast til dyreteing	» 5 000
Honorartilskott til samiske blad for lyrikk og skjønnlitterære bidrag skrevet på samisk (se merknad under pkt. 1)	» 4 500
Registrering og forarbeid til publisering av tradisjoner m.m. om de samiske slektene i Loppa	» 10 000
Norske Samers Riksforbund til publisering av landsmøteprotokoll	» 8 000

Tromsø Museum til kjøp av lyd-bånd for overspilling av arkivopp-tak av samisk folkemusikk	» 7 500
Til sammen	kr. 61 000

Ved årets utgang forelå flere søknader som ikke var ferdig behandlet fordi de var kommet sent inn. Rådet overførte derfor resten av avsetningen på denne posten til Andre formål.

UTVALG OG UTREDNINGER

Ved kongelig resolusjon av 9. mars 1973 ble avsatt kr. 400 000 med denne fordeling:

a. Rådets faste rådgivende utvalg	kr. 94 000
b. Ad hoc utvalg	» 121 400
c. Andre utvalg og utredninger i løpet av året	» 184 600
	kr. 400 000

Av disse midler ble utbetalt i 1973:

a. Faste utvalg	kr. 82 137
b. Ad hoc utvalg	» 125 290
c. Andre utvalg og utredninger..	» 50 979
Til sammen	kr. 258 406

Mange komité- og reiseregninger som gjaldt arbeid i 1973 var ikke kommet inn ved utgangen av året, og må utbetales i 1974. Regnskapsoversikten gir derfor ikke bildet av de beløp som faktisk er gått med i 1973.

Følgende utvalg ble ferdig med sine utredninger i 1973:

	Avsatt	Brukt
Utvalg for tiltak for norsk ballett	16 400	16 148
Utredning om studio for elektronisk musikk	0	1 889

Utvalget for tiltak for norsk folkekunst

(om sammensetning og mandat vises til årsmelding 1972) kom i arbeid i april 1973 og har holdt 5 møter i løpet av året. Utvalget peker på at mandatet er meget omfattende, men håper å kunne avgi sin innstilling i løpet av første halvår av 1975.

Utvalget for registrering og bevaring av gamle fotografier,

oppnevnt i juni 1972 (se årsmelding 1972) har hatt 14 ordinære møter og har deltatt i nordiske symposier. Utvalget har satt seg inn

i muligheter for EDB-behandling av registrering av fotografier. Utvalget tar sikte på å avgi innstilling i løpet av første halvår 1975.

I 1973 har Kulturrådet nedsatt følgende nye ad hoc-utvalg eller arbeidsgrupper:

	<u>Avsatt</u>	<u>Brukt</u>
1. Utvalg for utredning om musikkaktiviteter for barn og ungdom	30 000	30 000
2. Arbeidsgruppe for utredning om studio for elektronisk musikk	0	1 889
3. Utvalg for norsk-finske kulturforhold i Nord-Norge	15 000	0 ¹⁾
4. Utvalg for planlegging av brannsikringstiltak ved norske stavkirker	0	0

¹⁾ Anvist i januar 1974.

Merknader:

Utvalg for tiltak for ballett i Norge leverte sin innstilling i mars 1973.

Innstillingen er trykt og blir sendt Stortinget som vedlegg til årsmeldingen. Norsk kulturråds uttalelse til Kirke- og undervisningsdepartementet om innstillingen følger som vedlegg nr. 12.

Utredning om studio for elektronisk musikk. Vi viser til merknadene under musikk, side 23.

Utvalg for utredning om musikkaktiviteter for barn og ungdom. Vi viser til årsmeldingen for 1972, s. 25, om forslaget fra den forberedende arbeidsgruppen for denne saken. Arbeidsgruppen pekte på at hele dette store sakområdet nå burde greies ut, ikke bare den frivillige opplæringen som foregår ved skolene, i skoleorkestre, skolekor og -korps, men også i de kommunale musikkskolene. De kommunale musikkskolene blir i dag drevet etter ulike regler og ulike retningslinjer rundt i kommunene.

Norsk kulturråds utvalg har hatt kontakt med Arbeidsutvalget i Norsk Musikkskoleråd og drøftet en rekke faglige spørsmål. (Norsk Musikkskoleråd er et nyetablert kontaktorgan mellom representanter for de kommunale musikkskolene, med ni medlemmer, og er tilknyttet Landslaget Musikk i Skolen.) Utvalget har dessuten hatt drøftinger med de faglige råd i Kirke- og undervisningsdepartementet. (Om sammensetning og mandat for utvalget, se oversikten i kap. I, Utvalg og utredninger.) Utvalget hadde sitt første møte

høsten 1973, og tar sikte på å avgi sin utredning høsten 1975.

Utvalget for norsk-finske kulturforhold i Nord-Norge. Utvalget ble nedsatt i samråd med Kirke- og undervisningsdepartementet og Nord-norsk kulturråd etter en henvendelse til departementet fra fylkeskulturnemnda i Finnmark. Bakgrunnen er de mange oppgaver som bør utredes og vurderes når det gjelder finsk-norske kulturmiljøer i Finnmark og Nord-Troms. Kontakten mellom distriktene i disse fylkene og Finland er blitt stadig sterkere p.g.a. utbyggingen av vegnettet og nye mellomriksforbindelser. Det kommer mange finske arbeidere til Nord-Norge, og det er økende interesse for finsk språk og kultur i Finnmark og Nord-Troms, også for vern om kulturminner fra tidligere finske innvandringer. Rådet minner i denne forbindelse om at det av Norsk kulturfond tidligere er bevilget kr. 50 000 til Museet i Vadsø, til en avdeling som viser den finske innvandrerulturen. Vi viser til mandatet, vedlegg nr. 3. Et tilsvarende utvalg er oppnevnt i Finland. Utvalget tar sikte på å levere sin innstilling på forsommeren 1974.

Utvalg for planlegging av brannsikringstiltak ved norske stavkirker. Utgiftene til utvalgets arbeid bekostes av Kulturfondet, mens brannsikringstiltakene blir satt i gang ved hjeip av midlene fra salg av Minnemedaljene ved 1100-års-jubileet, se Kulturvern, side 33—34.

Av avsetningen under c, Andre utvalg og utredninger, bekostes eventuelle nye utvalg som Kulturrådet oppnevner i løpet av året, og tilskott gis til utredninger på kulturområdet som settes i gang av fylkeskommunale, kommunale eller andre lokale instanser, hvor Norsk kulturråd finner det riktig å være representert eller gi støtte. Kulturrådet har således påtatt seg å dekke utgiftene for Utvalget for kulturplanlegging i Mongstad, som kom i gang med arbeidet i 1973, og for et tilsvarende utvalg i Risør (industrivekstsenter). Norsk kulturråds formann er med i begge utvalg. Vi viser ellers til den fullstendige listen over utvalg i kap. I.

Utredninger og utvalgsarbeid vil alltid være en viktig del av Norsk kulturråds arbeidsoppgaver. Dette har flere ganger vært understreket i Stortinget. Rådet viser også til Stortingsmelding nr. 8 (1973—74) Om organisering og finansiering av kulturarbeid, der departementet nevner utgreiings- og rådgivingsarbeid som en av Norsk kulturråds hovedoppgaver.

ANDRE FORMÅL
(Generell disposisjon)

Ved kongelig resolusjon av 9. mars 1973 ble avsatt kr. 1 050 000, samme beløp som i 1972. I 1973 kom det inn i alt 93 søknader som ble registrert under benevnelsen «Andre formål», (i 1972: 77). Men Rådet har, som tidligere år, måttet gi tilskott av denne avsetningen til tiltak som har vært registrert under andre grupper (litteratur, musikk osv.), slik at denne avsetningen også fungerer som en slags reserve der de andre avsetningene ikke strekker til.

Fra og med 1973 har Rådet sløffet en egen avsetning til Film. Rådet viser til begrunnelsen i «PM til Kirke- og undervisningsdepartementet om statens støtte til kulturformål og forholdet mellom statsbudsjettet og Norsk kulturfond» (Vedlegg nr. 2 til Stortingsmelding nr. 8 Om organisering og finansiering av kulturarbeid). Tilskott til filmformål gis nå av denne avsetning, på samme måte som tilskott til frie teatergrupper, ballett o.a. Dette gir Rådet muligheter til fri vurdering og prioritering hvert år.

Også Norsk kulturråds ærespris dekkes av denne posten.

Rådet har i 1973 gitt følgende tilskott:

Teater og ballett:

Kari Blakstad, Barthold Halle og Karel Hlavaty, til produksjon av forestillingen «Menneske» (ballett, pantomime)	kr. 80 000
Tønsberg kommune, til ny oppføring av Kåre Holts «Kristina av Tønsberg»	» 50 000
Tønsberg Alternativteater, til framføring av Samuel Beckettstykker	» 5 000
Teatergruppen MuSiDra (Helge Reistad) lyd- og lysutstyr	» 20 000
Høvik Ballett, oppsøkende virksomhet	» 30 000
Norsk Ballettforbund, sommerkurs for ballettpedagoger	» 15 000
Henie-Onstads Stiftelser, til bestilling av en ballett: «Stravinsky in Memoriam»	» 10 300
Teaterhistorisk Selskap, til utgivelse av publikasjonen «Teater i Drammen» ved Liv Jensson	» 5 000
Noregs Ungdomslag, katalog over amatørteaterstykker	» 3 500
	kr. 218 800

Film:

Fri kunstnerisk kortfilm:

K-film v/ Lars Groth «Visjon» ..	kr. 35 595
Zenith Film: «Du menneske»	» 55 000
Svein Magnussen: «Sen vår»	» 7 000

Andre filmtiltak:

Punktfilm, utstyr «trick-kamera» (formell eier er Norsk Filminstitutt)	kr. 14 400
Norsk Filminstitutt til redning av 3 norske arbeiderfilmer fra 1930-årene	» 9 000
	kr. 120 995

Seminarer, kulturkonferanser, festivaler:

Festspillene i Nord-Norge, distriktarrangementer	kr. 10 000
Gjøvik kommune til «Gjøvikuken 1973» (kulturuke)	» 8 000
Impulsbåten i Møre og Romsdal, oppsøkende virksomhet	» 15 000
Impulsbåten i Hordaland, oppsøkende virksomhet	» 15 000
Kjell Skeide, oppsøkende virksomhet i Nordland	» 5 000
Halden Kulturutvalg, Haldenfestivalen 1973, til diverse kulturinnslag	» 8 600
Noregs Ungdomslag, seminar for amatørteaterledere	» 20 000
Seljord Kunstforening, garanti utstilling/seminar	» 20 000
Festivalkomitéen, Mandal, garanti	» 3 000
Nemnda for norsk-svensk kulturuke, Verdal	» 8 000
Kunstnerforbundet, Bergen, kunstseminar	» 5 000
NKKM, utdanningsseminar	» 12 000
Jærfestivalen 1972, dekning av underskott	» 5 000
	kr. 134 600

Andre tiltak:

Stavanger kommune, sosiokulturell undersøkelse (Europarådsprosjekt)	kr. 25 000
Bygdelagssamskipnaden i Oslo, kunstnerhonorar ved 75-års jubileum	» 8 000
Skien kommune, til forestillinger ved åpningen av Ibsenhuset	» 100 000
Professor H. P. L'orange, til arbeid med utgivelse av «Antikkens arkitektur»	» 30 000
Folkeakademienes Landsforbund, til katalog ved vandrestillingen «Dukker i folkedrakter»	» 30 000
Nordnorgeforeningen «Midnattsol» i Grenlandsregionen, jubileumsutstilling ved 10-årsjubileum	» 10 000
Den Norske Opera, tomteteknisk undersøkelse	» 12 000
	kr. 215 000

Kulturrådets egne tiltak:

Norsk kulturråds ærespris 1973.... kr. 25 000

Suppleringsstilskott

Som nevnt ovenfor, har Rådet av avsetningen til Andre formål dessuten gitt supplerende tilskott til tiltak som etter sin art hører hjemme under andre budsjettposter, men som ikke fikk plass der.

Litteratur

PR-tiltak for ny norsk skjønnlitteratur i bibliotekene kr. 37 000
 Refusjon av innkjøpshonorar for ny norsk dramatikk (se s. 18) » 25 000
 Det Norske Samlaget (se s. 18) .. » 33 000
 Norsk Forfattersentrum (se side 18—19) » 12 500

kr. 107 500

Musikk

Musikkselskabet Harmonien, harpe (se s. 21) » 30 000
 Landslaget for Spelemenn, 50-årsloge (se s. 21) » 20 000
 Norske Amatørsymfoniorkestres Landsforbund, jubileumsskrift .. » 5 000
 Schola Cantorum, Molde, framføring av Bachs juleoratorium .. » 2 000

kr. 57 000

Billedkunst og brukskunst

Kunstnergruppen Mira, Stavan-ger, innredning av verksted kr. 40 000
 Kunstnergruppen Lyn, Bergen, innredning av verksted » 20 000

Bodø Kunstforening, utstillings-

kasser » 25 000

kr. 85 000

Kulturvern

Riksantikvaren, garanti ved salg av orgel fra Holt kirke (se s. 33) kr. 23 500
 Dreyers forlag, kjøp av dr. Hauglids verk om norske stavkirker (tilsagn gitt 1972) » 45 000
 Fjell sokneråd, kopi av St. Olav-figur » 5 000
 Gjøvik Bys Vel, kjøp av gammelt Gjøvikglass » 11 400
 Lands Museum, kjøp av Peder Aadnes-skatoll (se s. 33) » 2 630
 Lokalhistorisk utvalg, årbøker og seminar (se s. 32) » 4 910

kr. 92 440

Tidsskrift

Kunsten Idag, tilleggsbevilgning (se s. 36) kr. 10 000

Samisk kultur

Barnelitteratur på samisk (se s. 37) kr. 10 000

I alt til Andre formål 1973

kr. 1 076 335

På rådsmøte i november ble det vedtatt å overføre til Generell disposisjon de ubrukte beløp fra disposisjonsmidler under de øvrige kapitler, til sammen kr. 28 297. Den opprinnelige avsetning til Andre formål, kr. 1 050 000, ble således økt til **kr. 1 078 297**. Restbeløpet, kr. 1 962, ble ført tilbake til Fondet.

Kap. IV. Administrasjon.

Norsk kulturråds administrasjon i meldingsperioden:

administrerende direktør Ingeborg Lyche
konsulent i særklasse Harald Brinchmann
(til 1. juli 1973)
konsulent II Hans Stokland
(fra 1. august konsulent I)
førstesekretær Karin Bakken
(fra 1. november konsulent II)
førstesekretær Berit Weyer Larsen
førstesekretær Torkild Alsvik
førstesekretær Egil Sinding-Larsen
(fra 1. november 1973)
møtesekretær (sekretær I) Marit Øvrebø
bokholder/kasserer Kari Hilden
kontorfullmektig Unni Furunes
arkivar Irene Braarud

En fullmektig/assistentstilling er delt mellom Inger Nilssen og Tove Sørli Evenrud.

Konsulent Brinchmann var sykmeldt til 1. juli 1973, da han på grunn av sykdom måtte ta avskjed med pensjon. Han er fremdeles knyttet til Rådet med enkelte oppgaver på time-basis. Under hans permisjon fungerte konsulent Stokland som konsulent i særklasse, og Kulturrådet engasjerte cand. mag. Aasne Svingjom Bjørshol som vikar i førstesekretærstilling til 31. desember 1973.

Kontorfullmektig Unni Furunes har svangerskapspermisjon fra 13. september og i hennes fravær er Inger Nilssen engasjert som kontorfullmektig i full stilling. Ellers engasjerer Rådet ekstrahjelp fra Vikartjenesten til maskinskriving og annet kontorarbeid i pressperioder og ved sykdomsforfall.

I de årlige utredninger til departementet har Kulturrådet gjort rede for arbeidssituas-

sjonen i administrasjonen, som gjennom mange år har vært vanskelig. Kravene stiger særlig til Kulturrådet som rådgivende og koordinerende organ for fylkeskommunale og lokale kulturinstanser.

Rådet vil si seg glad for at det nå er opprettet en ny stilling som kontorsjef, til avlastning for direktøren for en del administrative og budsjettmessige oppgaver.

Ved kongelig resolusjon av 9. mars 1973 ble avsatt kr. 1 050 000, med denne fordeling:

I. Lønner	kr. 760 000
II. Inventar og utstyr	» 16 000
III. Andre utgifter	» 274 000
	<u>kr. 1 050 000</u>

Regnskapet for 1973 viser underskudd på postene I og III:

I. Lønner	kr. 855 865
II. Inventar og utstyr	» 13 651
III. Andre utgifter	» 282 391
	<u>kr. 1 151 907</u>

Merknader:

I. Lønner: Det har vært til dels langvarige sykepermisjoner i 1973. Konsulent Harald Brinchmann hadde sykepermisjon fram til 1. juli. Kontorfullmektig Unni Furunes hadde svangerskapspermisjon fra 13. september. Det har også vært flere lengre sykepermisjoner, hvor vikarer har måttet engasjeres. Kontorutgifter og møteutgifter var for lavt budsjettet.

Overskridelsen på administrasjonsutgiftene må Rådet dekke med innsparte midler.

Kap. V. Økonomisk sammendrag. Landsdelsoversyn.

Litteratur:

Avsatt ved kongelig resolusjon kr. 6 300 000
Brukt eller disponert » 6 931 729

	Budsjett	Disponert eller gitt tilskott
Innkjøpsordning og honorarrefusjon	4 300 000	5 055 201
Barne- og ungdomslit- teratur	500 000	415 683
Eldre norsk litteratur ..	130 000	126 500
Essayistikk	80 000	65 000
Verdifulle oversettelser..	100 000	100 000 ¹⁾
Arbeid for norsk littera- tur i utlandet	100 000	82 693
Ny norsk dramatikk	40 000	40 000 ²⁾
Litterære priser	20 000	16 652
Norsk Forfattersentrum	590 000	590 000 ³⁾
Nynorsk litteratur	300 000	300 000
Til disposisjon	140 000	140 000
Overskridelse	631 729	
	6 300 000	6 931 729

¹⁾ Dessuten kr. 2 500 tatt av disposisjonsmidler
litteratur.

²⁾ Dessuten kr. 5 000 tatt av disposisjonsmidler
litteratur og kr. 25 000 tatt av Andre formål.

³⁾ Dessuten kr. 9 000 tatt av disposisjonsmidler
litteratur og kr. 12 500 tatt av Andre formål.

Musikk

Avsatt ved kongelig resolusjon kr. 1 800 000
Tilbakeført bevilgning 1972 til
Filharmonisk Selskaps Orkes-
ter til turné i Nord-Norge » 100 000
Ubrukte midler fra 1972 til fol-
kemusikk og folkedans » 11 729
Brukt eller disponert » 1 911 729

	Budsjett	Brukt eller disponert
Tilskott gitt ved konge- lig resolusjon	947 000	947 000
<i>Avsetninger:</i>		
Tilskott instrumentkjøp	150 000	143 000
Tiltak for folkemusikk og folkedans	135 000	146 729
Overført fra 1972	11 729	
Til andre musikktiltak ..	568 000	668 000
Tilbakeført bevilgning fra 1972	100 000	
Overført til Andre formål		7 000
	1 911 729	1 911 729

Bildende kunst og brukskunst

Avsatt ved kongelig resolusjon kr. 3 550 000
Ubrukt garanti til Nasjonalgal-
leriet fra 1972 » 50 000
Brukt eller disponert » 3 597 050

	Budsjett	Disponert eller gitt tilskott
Tilskott gitt ved konge- lig resolusjon	888 000	888 000
<i>Avsetninger:</i>		
Kunstnerisk utsmykking	1 750 000	1 750 000
Innkjøp av samtidskunst	250 000	250 000
Støtte til debuterende kunstnere	120 000	119 000
Til disposisjon for andre tiltak	372 000	420 050
Materialfondet	170 000	170 000
Ubrukt bevilgning 1972..	50 000	
Tilbake til fondet		2 950
	3 600 000	3 600 000

Kulturvern

Avsatt ved kongelig resolusjon kr. 3 200 000
Overført fra 1972 » 156 300¹⁾
Brukt eller disponert kr. 3 356 300

	Budsjett	Disponert eller gitt tilskott
Tilskott gitt ved konge- lig resolusjon	2 256 400	2 242 075
<i>Avsetninger:</i>		
Tiltak ved de kultur- historiske museene	355 000	355 000
Tiltak for bevaring av hus, anlegg og miljøer..	270 000	270 000
Lokalhistorie	200 000	200 000 ²⁾
Til andre kulturverntil- tak	204 900	204 900 ³⁾
Til konservering	70 000	70 000
Tilbake til fondet		14 325
	3 356 300	3 356 300

¹⁾ Kr. 156 300 ble ført over fra budsjettet for
Registrering av faste kulturminner i 1972 til
samme formål i 1973.

²⁾ Dessuten ble kr. 4 910 bevilget av «Andre
formål».

³⁾ Dessuten ble bevilget kr. 2 630 av «Andre
formål».

Kulturbygg

Avsatt ved kongelig resolusjon kr. 7 000 000
Brukt eller disponert » 7 000 000

	Budsjett	Disponert eller gitt tilskott
Tilskott gitt ved kongelig resolusjon	5 270 000	5 270 000
Til disposisjon for andre byggetiltak	1 730 000	1 730 000
	7 000 000	7 000 000

Tidsskrift

Avsatt ved kongelig resolusjon kr. 300 000
Brukt eller disponert » 300 000

	Budsjett	Disponert eller gitt tilskott
Tilskott gitt ved kongelig resolusjon	300 000	300 000 ¹⁾
	300 000	300 000

¹⁾ Senere på året dessuten gitt en tilleggsbevilgning på kr. 10 000 av Andre formål.

Tiltak for samisk kultur

Avsatt ved kongelig resolusjon kr. 350 000
Brukt eller disponert » 325 000

	Budsjett	Disponert eller gitt tilskott
Samisk litteratur	130 000	130 000 ¹⁾
Samisk kunst og brukskunst	55 000	49 000
Filmopptak av samiske arbeidsprosesser	85 000	85 000
Andre tiltak	80 000	61 000
Overført til Andre formål		19 000
Tilbake til Fondet		6 000
	350 000	350 000

¹⁾ I tillegg er brukt kr. 16 000 fra posten Samisk kultur, andre tiltak.

Utvalg og utredninger:

Avsatt ved kongelig resolusjon kr. 400 000
Brukt » 258 406

	Budsjett	Utbetalt
Faste valg	94 000	82 137
Ad hoc valg	121 400	125 290
Andre valg og utredninger	184 600	50 979
		258 406
Tilbake til Fondet		141 594 ¹⁾
	400 000	400 000

¹⁾ Se Administrasjon.

Andre formål (Generell disposisjon):

Avsatt ved kongelig resolusjon kr. 1 050 000
Overført fra andre avsetninger » 28 297
Brukt eller disponert » 1 076 335

	Budsjett	Brukt eller disponert
Avsetning	1 050 000	
+ overført fra andre poster	28 297	
Teater- og ballett-tiltak		218 800
Filmtiltak		120 995
Seminar, konferanser, festivaler		134 600
Litteratur		107 500
Musikk		57 000
Billedkunst og brukskunst		85 000
Kulturvern		92 440
Tidsskrift		10 000
Samiske barnebøker		10 000
Diverse andre tiltak		215 000
Norsk kulturråds ærespris		25 000
		1 076 335
Tilbake til Fondet		1 962
	1 078 297	1 078 297

Administrasjon:

Avsatt ved kongelig resolusjon kr. 1 050 000
Brukt » 1 151 107

	Budsjett	Brukt
Lønner	760 000	855 865
Inventar og utstyr	16 000	13 651
Andre utgifter	274 000	282 391
Overskridelse	101 907	
	1 151 907	1 151 907

Overskridelsen må dekkes av innsparingene på Utvalg og utredninger.

LANDSDELSEOVERSIKT

Rådet vil igjen minne om at en stor del av tilskottene fra Norsk kulturfond går til tiltak som gjelder hele landet. Nesten alle tiltak for norsk litteratur må kalles «landsomfattende tiltak» som ikke kan knyttes til noen bestemt landsdel. Det gjelder innkjøpsordningen for ny norsk skjønnlitteratur til folkebibliotekene, bevilgningen til Norsk Forfattersentrum, til nynorsk litteratur, barne- og ungdomslitteratur osv.

Innen musikken gjelder også mange av de større tiltakene hele landet, som støtte til Grieg-utgaven, utgivelse av norsk musikk på plater og som noter, tiltak for norsk folkemusikk og -dans. Innkjøpte billedkunstverk vil bli spredt over hele landet. Støtte til samisk kunst og kultur-

vern bør også regnes som en nasjonal oppgave som en ikke kan si hører hjemme bare i Nord-Norge.

Følgende oversikt viser at tilsammen nærmere 13 millioner av den samlede bevilgning på 25 millioner kroner ble brukt til landsomfattende tiltak.

Innkjøpsordningen for ny norsk skjønnlitteratur	ca. kr. 5 055 000
Barne- og ungdomslitteratur ..	» 415 683
Norsk Forfattersentrum	» 611 500
Støtte til nynorsk litteratur	» 333 000
Andre litteraturtiltak	» 568 845
Tidsskrift	» 310 000
Griegutgaven	» 37 000
Debutkonserter	» 30 000
Arbeid for norsk folkemusikk og folkedans	» 135 000
Utgiving av norsk musikk på plater og som noter	» 369 900
Utgiving av klassisk norsk musikk på plater og som noter..	» 390 000
Bestillingsverk, komponistkonkurranser	» 81 000
Studio for elektronisk musikk ..	» 250 000
Andre musikktiltak	» 348 405
Tiltak for samisk kultur	» 325 000
Innkjøp av norsk samtidskunst ..	» 275 000
Støtte til debuterende kunstnere ..	» 119 000
Materialfondet for bildende kunstnere	» 170 000
Andre tiltak bildende kunst....	» 134 500
Sekretariatet for registrering av faste kulturminner i Norge	» 376 300
Historisk leksikon	» 94 500
Andre landsomfattende kulturverntiltak	» 310 960
Utvalg og utredninger	» 258 406
Andre tiltak (seminar, priser etc.)	» 603 905
Administrasjon	» 1 151 907
	kr. 12 954 811

Resten av midlene for 1973, til sammen kr. 12 045 189, fordeler seg slik på fylker og landsdeler (innbyggertallet i parentes):

	Tilskott	Folketall
Østfold	kr. 352 000	(225 530)
Akershus	» 121 300	(340 281)
Oslo	» 1 116 500	(472 609)
Oppland	» 263 200	(175 673)
Hedmark	» 730 000	(180 801)
Buskerud	» 103 600	(203 135)
Vestfold	» 120 000	(179 281)
Telemark	» 2 195 000	(157 474)
Østlandet i alt	kr. 5 002 200	(1 934 784)

Aust-Agder	kr. 398 500	(82 697)
Vest-Agder	» 253 270	(127 825)
Rogaland	» 719 000	(276 030)
Sørlandet i alt	kr. 1 370 770	(486 552)
Hordaland	kr. 1 710 500	(166 017)
Bergen	» 1 449 000	(213 717)
Sogn og Fjordane ..	» 1 331 000	(102 081)
Møre og Romsdal ..	» 361 195	(227 732)
Vestlandet i alt	kr. 4 851 695	(709 547)
Sør-Trøndelag	kr. 265 740	(237 732)
Nord-Trøndelag	» 113 620	(119 905)
Trøndelag i alt	kr. 379 360	(357 637)
Nordland	kr. 755 300	(241 778)
Troms	» 169 550	(140 116)
Finnmark	» 153 840	(77 743)
Fellestiltak i Nord-Norge	» 55 000	
Nord-Norge i alt	kr. 1 133 690	(459 637)

Merknad:

En del av de bevilgninger som er oppført under Oslo, kan også sees som nasjonale tiltak, som ekstraordinært bidrag til Nasjonalgalleriet, kunstnerisk utsmykking av Norges Idrettshøgskole o.a., se side 46.

Fylkesoversikt

Østfold		
Østfold Ungdomssenter, kontrabass	4 000	
Trøgstad kommune, kunstnerisk utsmykking	40 000	
Stiftelsen Rød Herregård, restaurering	50 000	
Eidsberg og Mysen Historielag, flytting av bygning Gamlebyen, Fredrikstad, restaurering og brannsikring av bygninger	70 000	
St. Mariegt. 109, Sarpsborg, reparasjoner	40 000	
Empirebygningen på Isegran, Fredrikstad, bevaring	40 000	
Halden Kulturutvalg, Haldenfestivalen 1973	8 600	352 600

Akershus

Henie-Onstads Stiftelser, bestilling av balletten «Stravinsky in Memoriam»	10 300
Henie-Onstads Stiftelser, konsert med Morton Subotnik	4 000

Norsk kulturfond — Arsmelding 1973

Bærum Yrkesskole, kunstnerisk utsmykking	25 000		De Sandvigske Samlinger, tilbygg	175 000	
Sentralsykehuset i Akershus, kunstnerisk utsmykking	15 000		Bagn Bygdesamling, flytting av bygning	25 000	
Tinghuset i Sandvika, kunstnerisk utsmykking ..	25 000		Arbok for Hadeland	3 000	
Lørenskog Kunstforening, utstillingsutstyr	10 000		Arbok for Valdres	4 000	
Urskog-Hølandsbanen, restaurering av smalsporet lokomotiv	12 000		Dølaminne	4 000	
Raumnes Historielag, innsamling av gamle fotografier	10 000	121 300	Soknepresten i Vang, konservering av kirketekstiler i St. Thomaskirken	7 800	
			Lands Museum, kjøp av Peder Aadnes-skatoll	10 000	
			Gjøvik kommune, «Gjøvik-ukene 1973»	8 000	
			Gjøvik Bys Vel, innkjøp av gammelt Gjøvik-glass ..	11 400	263 200
Oslo			Hedmark		
Groruddalen Orkesterforening, 2 klarinetter	4 000		Brumunddal Orkesterforening, flygel	10 000	
Norsk Billedhoggerforening, utstyr til bronsestøperi	60 000		Hamar Tourist Service, garanti janitsjarfestival..	5 000	
Nasjonalgalleriet, innkjøp av maleri av Lars Hertvig	80 000		Toneheim Folkehøgskole, flygel	8 000	
Barnevernsakademiet i Oslo, kunstnerisk utsmykking	10 500		Toneheim Folkehøgskole, pauker	2 000	
Gaustad sykehus, kunstnerisk utsmykking	10 000		Ytre Rendal, Musikkens Venner, flygel	8 000	
Universitetet i Oslo, kunstnerisk utsmykking..	180 000		Hamar Lærerskole, kunstnerisk utsmykking	50 000	
Norges Idrettshøgskole, kunstnerisk utsmykking ..	70 000		Statens Landbruksmaskinistiskole, Blæstad, kunstnerisk utsmykking	30 000	
Huseby off. skole for blinde, kunstnerisk utsmykking	52 000		Fløterkomitéen, Flisa, monument	30 000	
Oslo Tinghus, kunstnerisk utsmykking	65 000		Hedemarken Fogderiforening, monument	15 000	
Kunstnernes Hus. Ombyggingsarbeider	270 000		Elverum Brukskunstverksted, utstyr	5 000	
Kunstindustrimuseet i Oslo, heis	150 000		Glomdalsmuseet, nybygg..	500 000	
Norsk Folkemuseum, konserveringsutstyr	15 000		Trysil Bygdemuseum, Målstugua	20 000	
Norsk Sjøfartsmuseum, kjøp av skonnerten Svanen	100 000		Odalstunet, Gjersøyenbygningen	15 000	
Universitetets Oldsaksamling, kjøp av kiste fra Vang	30 000		Gruetunet, konservering av gjenstander	5 000	
Bygdelagssamskipnaden i Oslo, kunstnerhonorar ved 75-års jubileum	8 000		Hedmarksmuseet og Domkirkeodden, konserveringsutstyr	20 000	
Den Norske Opera, tomte-teknisk undersøkelse	12 000	1 116 500	Arbok for Glåmdalen	7 000	730 000
Oppland			Buskerud		
Vågå kulturutvalg, flygel	8 000		Drammens Byorkester, obo	4 000	
Sorenskriveren i Toten, Gjøvik, kunstnerisk utsmykking	7 000		Kongsberg Janitsjarfestival, workshop - seminar, jazzfestivalen 1973	10 000	
			Stiftelsen Modum Blaa-farveværk, restaurering ..	80 000	
			Røyken Historielags årbok	1 000	

Al menighetsråd, konservering messehagel	600		Birkelid off. skole, Brennåsen, kunstnerisk utsmykking	15 000	
Ringerikes Museum, oppussing av Jørgen Moe-minnet	8 000	103 600	Kristiansand Teater, kunstnerisk utsmykking ..	150 000	
Vestfold			Fornminne Penne, Lista ..	50 000	
Eik off. Lærerskole, kunstnerisk utsmykking	15 000		Lensmannsgården Bakka, bevaring	10 000	
Vestfold Fylkesmuseum, nybygg	50 000		Agder Studiesamnemnd, lokalhistorisk seminar ..	3 570	
Tønsberg kommune, ny oppføring av Kåre Holts «Kristina av Tunsberg» ..	50 000		Titti Arenfeldt-Omdal, Kristiansand, konservering av malerier	6 000	
Tønsberg Alternativteater, framføring av Samuel Becket-stykker	5 000	120 000	Kjose menighetsråd, konservering av antependium ..	700	
Telemark			Fylkeskonservatoren i Vest-Agder, etnologiske undersøkelser i Øyslebø og Spangereid	15 000	253 270
Skien kommune, flygel i Ibsenhuset	10 000		Rogaland		
Ibsenhuset, nybygg	2 000 000		Lindenes kommune, kunstnerisk utsmykking ..	60 000	
Skien kommune, forestillinger ved åpningen av Ibsenhuset	100 000		Stavanger posthus, kunstnerisk utsmykking	10 000	
Lårdal Bygdemuseum, Tveitenstua	35 000		Nemnda for Garborgmonumentet, Time, reising av monument	70 000	
«Skipper Sørensens hus», Brevik, restaurering	20 000		Rogaland Teater, tilbygg ..	300 000	
Vrådal Sokneråd, konservering av kirkekunst i Vrådal kirke	10 000		Studieatelieret i Stavanger, innredning	35 000	
Seljord Kunstforening, garanti utstilling/seminar ..	20 000	2 195 000	Stavanger Kunstforening, innredning galleri	20 000	
Aust-Agder			Fornminne Vistehola, Randaberg, sikring	50 000	
Statens Gartnerskole, Grimstad, kunstnerisk utsmykking	20 000		Stavanger Museum, innredning av konserveringsatelier i Frue Meieri	100 000	
Grimstad Gymnas, kunstnerisk utsmykking	30 000		Rennesøy Bygdemuseum, maling av husmannsstue ..	3 000	
Risør Malerklubb, innkjøp av kunst	4 500		Hjelmeland sokneråd, konservering av messehagel ..	1 000	
Tyholmen, Arendal, bevaring av 4 bygninger	187 500		Kunstnergruppen MIRA, Stavanger, innredning av kunstnerverksted	40 000	
Lillesand kommune, kjøp av havneområdet Strandgt. 47	100 000		Stavanger kommune, sosio-kulturell undersøkelse Jærfestivalen 1972, dekning av underskudd	5 000	719 000
Hartvig Dannevig, tradisjonsstoff fra Sørlandskysten	30 000		Hordaland		
Festivalkomitéen, Mandal, garanti	3 000		Voss mållag, Sivleseminar ..	8 000	
Riksantikvaren, garanti ved salg av gammelt orgel ..			Eidsbøen ungdomsskole, Austevoll, kunstnerisk utsmykking	10 000	
Holt kirke	23 500	398 500	Loddefjord skole, Langevåg, kunstnerisk utsmykking	25 000	
Vest-Agder			Landslaget for Spelemenn, Voss, monument	10 000	
Kristiansand Byorkester, bratsj, kontrabass	15 000				

Valen sjukehus, kunstnerisk utsmykking	7 500		Nordfjord Folkemuseum, flytting av låve	20 000	
Kulturhuset på Husnes, nybygg	1 000 000		Torskangerpollen, Vågsøy, bevaring	20 000	
Verneplan for gamle handels- og gjestgiversteder (v/ fylkeskonservatoren i Hordaland)	100 000		Fortidsminnesmerkeforeningen, Bergensavdelingen, sikring av område rundt Hopperstad stavkirke	6 000	1 331 000
Foreningen til Norske Fortidsminnesmerkers Bevaring, Bergen, bevaring av kalkmalerier i Moster kirke	30 000		Møre og Romsdal		
Impulsbåten i Hordaland, oppsøkende virksomhet ..	15 000		Operauken i Kristiansund, framføring av «Den Glade Enke»	25 000	
Fjell sokneråd, kopi av St. Olav-figur til Fjell kirke	5 000		Alesund kommune, framføring av «Den Glade Enke»	25 000	
Hardanger Folkemuseum, nybygg	500 000	1 710 500	Alesund Symfoniorkester, obo	4 000	
Bergen			Alesund kirkekor, kirke-musikk-uke	4 695	
Mariakirken Menighetsråd, komponistkonkurranse ..	15 000		Hareid og Ullstein Fellesorkester, kontrabass	4 000	
Rolf Stenersen-samlingen i Bergen, kjøp	500 000		Sula ungdomsskole, Langevåg, kunstnerisk utsmykking	15 000	
Skoleanlegget Slåtthaug i Fana, kunstnerisk utsmykking	50 000		Alesund gymnas, kunstnerisk utsmykking	10 000	
Universitetet i Bergen, kunstnerisk utsmykking ..	219 000		Kristiansund gymnas, kunstnerisk utsmykking ..	24 500	
Bryggens Museum, nybygg	500 000		Alesund maskinistskole, kunstnerisk utsmykking ..	20 000	
Kronstad Hovedgård, Bergen, restaurering	40 000		Fylkessjukehuset i Alesund, kunstnerisk utsmykking..	16 000	
Bugården, Bryggen, Bergen, restaurering	40 000		Volda kommune, kunstnerisk utsmykking	10 000	
Stiftelsen Bryggens Museum, engasjement av leder for utadrettet virksomhet	25 000		Fylkeshuset i Molde, kunstnerisk utsmykking	30 000	
Bjørn Simones, rehabiliteringsanalyse av Marken i Bergen	5 000		Romsdalsmuseet/Fiskerimuseet på Hjertøya	50 000	
Kunstnerforbundet, Bergen, kunstseminar	5 000		Fornminnene Kongshaugen på Valderøy og Ellef-røysa. Godøy, Giske	50 000	
Musikkselskapet Harmonien, Bergen, harpe	30 000		Tingvoll Bygdemuseum, skolehus	40 000	
Kunstnergruppa LYN, Bergen, innredning av kunstnerverksted	20 000	1 449 000	Osen Heimbygdlag, restaurering av 2 sjøbuer	11 000	
Sogn og Fjordane			Kristiansund kommune, bevaringsplan for Grip ..	5 000	
Høyanger ungdomsskole, kunstnerisk utsmykking..	15 000		Impulsbåten i Møre og Romsdal, oppsøkende virksomhet	15 000	
Førdehuset, nybygg	1 000 000		Schola Cantorum, Molde, oppføring av Bachs jule-oratorium	2 000	361 195
Selje og Stadlandet ungdomsskoler, kunstnerisk utsmykking	70 000		Sør-Trøndelag		
Lærdalsøyri, rehabilitering og istandsetting av gamle boligmiljøer	200 000		Musikkselskapet Fossegri-men, Brekstad, fagott ..	4 000	
			Midt-Trøndelag Orkesterforening, Heimdal, waldhorn	4 000	

Universitetet i Trondheim, kunstnerisk utsmykking..	100 000		Hemnes Bygdesamling, ildhus	19 000	
Johan Bojer-komiteén, Rissa, monument	30 000		Forsfjordbrygga, Mosjøen, restaurering	20 000	
Kunstsentret Bakke gård, Trondheim, utstyr	30 000		Tjøtta menighetsråd, konservering av messehagel..	800	
Trondhjems kunstforening, maleri av Thorvald Eriksen	16 000		Belarn menighetsråd, konservering av kirkekunst ..	9 000	755 300
Folkemuseet for Trondheim og Trøndelag, Holtålen stavkirke	30 000				
Landslaget for Bygde- og Byhistorie, landsmøte	3 090		Troms		
Rørosmuseet, konservering av kirkesamling	11 650		Bjarkøy kulturnemnd, flygel	8 000	
Skaun menighetsråd, konservering av antemensale	12 000		Tromsø kommune, flygel..	10 000	
Fylkeskonservatoren i Sør-Trøndelag, utredning om kulturvernssituasjonen på Røros	25 000	265 740	Hasvik ungdomsskole, kunstnerisk utsmykking ..	15 000	
			Universitetet i Tromsø, kunstnerisk utsmykking..	30 000	
Nord-Trøndelag			Unge Kunstneres Samfunds Vårutstilling i Tromsø....	15 000	
Frol Orkester, horn	3 000		Tromsø Museum, utstilling samisk kunst	1 550	
Stiklestadnemnda, monument	50 000		Komiteén til reising av minnesmerke over Dølenes innvandring til Bardu, monument	20 000	
Fornminne Geite, Levanger, sikring	23 120		Skippergt. 11, Tromsø, restaurering	40 000	
Steinkjer Museum, husmannsplass	22 500		Håløygminne	3 000	
Mære sokneråd, konservering av kirkekunst	7 000		Årbok for Senja	4 000	
Nemnda for norsk-svensk kulturuke, Verdal	8 000	113 620	Soknepresten i Karlsøy, konservering av kirkekunst i Helgøy kirke	8 000	
			Tromsø Museum, registrering av kvænsk-norsk kultur..	15 000	169 550
Nordland					
Lødingen Folkeakademi, piano	5 000		Finnmark		
Straume Mannskor, flygel	10 000		Festspillene i Nord-Norge, Finnmark Symfoniorkester /Alta Motettkor, konsert under Festspillene	20 000	
Ballangen kulturnemnd, piano	8 000		Båtsfjord kirke, kunstnerisk utsmykking	15 000	
Vega kulturnemnd, piano	8 000		Hammerfest kirke, kunstnerisk utsmykking	15 000	
Bodø Orkesterforening, pauker	4 000		Karasjok rådhus, kunstnerisk utsmykking	76 000	
Hadsel Kunstforening, utstilling	1 500		Alta spesialscole, kunstnerisk utsmykking	10 000	
Narvik kommune, utbygging av «Verdensteatret»	300 000		De Samiske Samlinger, permanente utstillinger	15 000	
Kjell Skeide, oppsøkende virksomhet i Nordland ..	5 000		Vest-Finnmark bibliotek, Xerox-kopier av folkefortellinger	2 840	153 840
Fornminne Kirkhellaren, Sanda, Træna	50 000				
Aksjonskomiteén for Vesterålen kultursentrum, kjøp av Melbu hovedgård	250 000				
Andøymuseet, reparasjon av to bygninger	15 000				
Rana Bygdemuseum, innredning	50 000				

Tiltak for samisk kultur, til sammen kr. 325 000, er oppført som nasjonale tiltak, se side 45.

Regionale tiltak for Nord-Norge

Nord-norsk Forfatterlag,
antologien «Nord-Norge i
prosa og lyrikk» 10 000
Bodø Kunstforening, ut-
stillingskasser til Nord-
Norske Kunstutstilling .. 25 000

Festspillene i Nord-Norge,
distriktsarrangementer .. 10 000
Nordnorsk Viseforum, stif-
telsesmøte 10 000 55 000

Oslo, 6. mars 1974.
Hartvig Kiran

Ingeborg Lyche

Undervedlegg

1. Mandat for utvalget for utredning om frivillige musikkaktiviteter for barn og ungdom.
2. Mandat for utvalget for amatørteater.
3. Mandat for utredning om norsk-finske kulturforhold.
4. Mandat for utvalget for brannsikring av stavkirker.
5. Forslag om bevilgning til Norsk kulturfond for 1974.
6. Liste over de 189 bøker som kom med under innkjøpsordningen for ny norsk skjønnlitteratur 1973.
7. Liste over barnebøker innkjøpt til institusjoner for barn.
8. Norsk Forfattersentrum — Årsmelding 1973.
9. Melding fra Det Norske Samlaget om bruken av tilskott som forlaget fikk til ny norsk litteratur 1973.
10. Liste over kunstverk innkjøpt 1973.
11. Årsmelding fra Sekretariatet for registrering av faste kulturminner.
12. Norsk kulturråds uttalelse om innstillingen fra Ballettkomiteén.

Vedlegg nr. 1.**Mandat for utvalget for utredning om frivillige musikkaktiviteter for barn og ungdom.**

Utvalget skal legge fram:

1. Oversikt over omfanget og driftsformen for eksisterende kommunale musikkskoler i Norge.
2. Vurdering av situasjonen for barn og ungdom når det gjelder adgangen til frivillige musikkaktiviteter.
3. Forslag til retningslinjer for etablering og drift av kommunale musikkskoler.
4. Beskrivelse av hvordan instrumental- og vokalopplæring kan innpasses i grunnskolenes undervisningsopplegg, bl.a. med sikte på å styrke kontakten med den lokale musikkvirksomheten. Herunder drøftes spørsmålet om bruk av instruktører i skolens undervisningsopplegg.

Vedlegg nr. 2.**Mandat for utvalget for amatørteater tiltak.**

1. Utvalget skal gi en kort, generell oversikt over utviklingen av amatørteaterarbeidet i Norge fram til i dag, arbeidsmåter og organisasjonsformer. Herunder bør utvalget også redegjøre for utviklingen og forholdet til amatørteaterlag og organisasjoner utenfor Samnemnda for amatørteaterarbeid, til Riksteatret og til andre frivillige opplysnings- og kulturorganisasjoner.
2. På bakgrunn av det innsamlede materialet og utvalgets egne drøftinger skal utvalget vurdere de nåværende arbeidsformer og organisasjonsforhold, og problemene amatørteaterarbeidet står overfor i den utviklingen vi er inne i.
3. Utvalget skal på fritt grunnlag legge fram forslag om framtidige organisasjonsformer for amatørteaterarbeid i Norge på landsplanet, regionalt og lokalt, og hvorledes bedre vilkår kan skapes for dette arbeidet.
4. Utvalget skal foreta økonomiske beregninger av hva nye tiltak vil medføre av utgifter.

Vedlegg nr. 3.**Mandat for utredning om norsk-finske kulturforhold.**

1. Utvalget skal gi en kort oversikt over den historiske utvikling og en redegjørelse for situasjonen i dag. Under dette punkt bør tas med redegjørelse for den omtrentlige utbredelse av finskøttet befolkning og finsk språk i Nord-Norge.
2. Utvalget skal gi en framstilling av de problemer og de oppgaver av språklig og kulturell art for den finskøttede befolkning som bør tas opp, derunder de praktiske problemer som reiser seg når det gjelder finsk-undervisning i gymnaset og i voksenundervisningen: lærebøker, ordbøker o.a. undervisningsmaterieell, utdanning av lærerkrefter o.l.
3. Utvalget skal, på bakgrunn av det innsamlede materiale, utarbeide forslag om praktiske tiltak for aktivisering av finsk kultur i Øst-Finnmark og andre deler av Nord-Norge hvor denne oppgaven er aktuell. Under dette punkt bør utvalget også redegjøre for muligheter for og ønskeligheten av en økt gjensidig kulturkontakt (kulturutveksling) mellom distrikt i Nord-Finland og i Nord-Norge.
4. Utvalget skal i tilslutning til de forslag som måtte bli utarbeidet under pkt. 3, peke på hvordan disse mest praktisk kan organiseres, i hvor stor utstrekning de kan gjennomføres innen de organisasjoner og institusjoner som finnes i dag, hva de eventuelt ville koste, og hvordan de etter utvalgets mening burde finansieres.
5. Utvalget skal arbeide i kontakt med en referansegruppe utpekt av Norsk kulturråd, som får tilsendt møtetreferater, utkast til disposisjoner og avsnitt, og som får høve til å kommentere, eventuelt supplere disse. Referansegruppen kan også selv stille forslag og utarbeide utkast til avsnitt. Referansegruppen arbeider i det vesentlige som korresponderende medlemmer.

Vedlegg nr. 4.**Mandat for utvalget for brannsikring av stavkirker.**

1. Utvalget skal utarbeide en plan for brannsikring og annen sikring for alle landets stavkirker.

2. Utvalget skal foreta en prioritering av sikringsarbeid for alle stavkirker, herunder også utarbeide plan for øyeblikkelige sikringstiltak som måtte anses nødvendige og fullstendig sikring av hver enkelt kirke.
3. Utvalget skal utarbeide en tempoplan for gjennomføringen av sikringsarbeidet i landsmålestokk.
4. Utvalget skal utarbeide en finansieringsplan for sikringsarbeidet for hver enkelt kirke, d.v.s. for de kirker som eies av Fortidsminnesmerkesforeningen, såvel som for de kirker som eies av private og for de kirker som eies av kommunen og der kommunen har vedlikeholdsplikten og må kunne forutsettes å bidra til arbeidet.

Vedlegg nr. 5.

Forslag til Kirke- og undervisningsdepartementet av 5. februar 1973 om bevilgning til Norsk kulturfond for 1974.

I merknadene til Budsjettinnstilling S. nr. 12 for 1972—73, kapitla 350—379: Kunst-, kultur-, ungdoms- og idrettsfremål, peikar Kyrkje- og undervisningsnemnda i Stortinget på at ein stor del av auken i løyvingane har gått til sentrale institusjonar som teater og nasjonale kulturbygg. Nemnda slår fast at dette har vore naudsynte løyvingar, men minner samstundes om fråsegna i budsjettinnstillinga året føre, der det mellom anna heitte slik:

«Komitéen legger stor vekt på tiltak som kan stimulere den kulturelle virksomhet i distriktene. Kulturproblemene har med rette fått en stadig viktigere stilling i diskusjonen om miljø- og trivselsproblematikken, og det er alment erkjent at en voksende andel av bevilgningsøkningene til kulturformål bør gå til å bedre vilkårene for kulturarbeidet på steder som i dag er svakt stillet.»

Auken for Norsk kulturfond i 1973 er 1,5 millionar kroner, eller bortimot 6,4 pst. samanlikna med ein oppgang på 26 pst. for kulturkapitla på statsbudsjettet. I fråsegna frå mindretalet i Stortingsnemnda heiter det:

«Kulturfondet har særlig viktige oppgaver å skjøtte i arbeidet for å styrke kulturlivet i distriktene. Dette arbeidet må ha høy prioritet. Kulturbudsjettet for 1973 viser sterkest økning for sentrale kulturinstitusjoner. De økninger som har vært nødvendige for å gi disse institusjoner en sunnere økonomisk basis, bør imidlertid ikke føre til stagnasjon eller tilbakegang for Norsk kulturfond og dets arbeid for kulturlivet i distriktene.»

Det er vanskeleg å sjå at løyvingane til Norsk kulturfond har teke konsekvensen av

dei synsmåtane som Kyrkje- og undervisningsnemnda har gjeve ord for. Det syner aller best ei jamføring mellom statsbudsjetta frå åra 1969—73 med ein samla auke på 73 pst., og løyvingane til Norsk kulturfond i sama tidbolken, der oppgangen er på 25 pst.

Norsk kulturråd er sjølv sagt på det reine med at løyvingane til kulturformål ikkje alltid kan halde fylgje med ekspansjonen på statsbudsjettet elles, og like eins at løyvingane til Norsk kulturfond åleine ikkje gjev noko fullgodt bilete av offentleg innsats på det kulturelle området. Det Kulturrådet, tilliks med Stortingsnemnda, ser på med uro, er den skorten på balanse som det er mellom løyvingane til sentrale nasjonale kulturformål og løyvingane til arbeidet med å hjelpe fram det lokale kulturliv. Rådet vil minne om at Norsk kulturfond fyrst og fremst var tenkt som instrument for ein ny og meir dynamisk kulturpolitikk, med siktemål mot ei sterkare kulturell distriktutbygging, ikkje berre i dei nye industrisentra, men i alle strok av landet.

Kulturfondet burde òg til kvar tid vera i stand til å by fram hjelp til viktige kulturformål som ingen kunne ha rekna med på førehand, men med ei trong økonomisk ramme og med store bundne utgifter som enno ikkje har kunna få rom på det ordinære statsbudsjettet, er det lite Kulturfondet har til reell disposisjon til slike formål. Av same årsaker er Kulturrådet heller ikkje i stand til på fullgod vis å fylle si oppgave som rådgjevar og sjølvstendig initiativtakar.

Med glede har Kulturrådet sett at kapitlet Nasjonale kulturbygg har teke over dei store nasjonale byggjeoppgåvene, som Konserthuset, Grieghallen og Sjøfartsmuseet. Men Rådet vil likevel minne om at det enno ikkje har funne rom til dei siste 1½ mill. kr. av sin del av løyvinga til Konserthuset.

Løyvingane til samfunnshus på budsjettet til Kyrkje- og undervisningsdepartementet fritek heller ikkje Kulturfondet for dei oppgåvene det har når det gjeld større kulturbygg i distrikta.

I brev til Kyrkje- og undervisningsdepartementet den 21. november 1972 om løyvinga for 1973 peika Kulturrådet på dei vanskanesom Rådet ville møte i 1973, med dei veksande utgiftene til innkjøpsordninga for ny norsk skjønnlitteratur, med krav om nye tiltak for kulturell distriktutbygging og tilsegner om tilskott til kulturbygg. Dei aukande utgiftene til innkjøpsordninga for skjønnlitteratur kjem både av at bokprisane stig, og at det kjem ut fleire bøker. Det vil seie at ordninga fyller føremålet: å vere ei effektiv hjelp for norsk skjønnlitteratur, men dei aukande utgiftene

her bør ikkje føre til stagnasjon på andre område.

Av langsiktige lovnader om stønad til bygg viser Rådet m.a. til Konserthuset i Oslo, som alt er nemnt, Førdeanlegget, Christiansand Theater og Bryggens Museum i Bergen. Det minner òg om planane for kulturanlegg i Risør, Mongstad, Stord og Kautokeino og planane for Permanenten i Bergen og store nasjonale samlingar som «De Heibergske samlinger». Attåt dette veit Rådet at det kjem til å koma nye planar om større eller mindre kulturbygg eller kulturanlegg i byar og landdistrikt. Det er nok å minne om nokre få: Rogaland Teater, kulturanlegg i Molde og i Narvik, Rørosheimen og sentret for sørsamisk kultur i Snåsa.

For tiltak av dette slaget, som ikkje går inn under kategorien «Nasjonale kulturbygg», må Kulturrådet rekne med auka fondsinnsats.

I det lokale musikklivet er det òg store oppgåver som ventar på å bli løyste. Som døme kan nemnast planane for musikklivet i Nord-Noreg, desse var ferdig utarbeidde i 1972, og Nordnorsk kulturråd og Nordnorsk musikkråd hadde vona at dei planlagde tiltaka kunne koma i gang i 1973.

Like eins er det mykje ugjort når det gjeld biletkunst i distrikta. Rådet minner om alle dei skular, sjukehus, postkontor og andre offentlege bygningar som ventar på hjelp til kunstnarleg utsmykking. Større innsats på dette området vil ikkje berre gje gode kunstnarar fleire oppgåver, men fyrst og fremst gje distrikta den kunstnarlege stimulans som elles har lett for å koma berre dei store sentra til godes.

Innanfor kulturvernet viser vi særleg til den store planen for ei fullstendig registrering av faste kulturminne, som kjem til å krevje rett stor innsats i åra framover.

Norsk kulturråd vil på nytt streke under det ansvar landet har for den samiske minoritetskulturen. Rådet har sett i verk fleire tiltak for samisk kultur og har med glede sett at arbeidet fører til resultat. Dei investeringane som er gjorde, har auka kulturinteressa og har i sin tur skapt nye ynskjemål som det må vera rimeleg å stette. Kulturfondet burde vera i stand til å bruke minst ein halv million kroner kvart år til samiske kulturtiltak.

I 1972 kom det inn omlag 860 søknader (1971: 789), med ein samla søknadssum på bortimot 70 mill. kroner. Til dette kjem så alle planane som kjem til Rådet frå Riksantikvaren.

Rådet er på det reine med at det er eit heller stort gap mellom løyvinga til Kulturfondet for 1973 og framlegget frå Rådet for same

året. Rådet er òg kjent med den økonomiske stoda som departementet må rekne med under førebuinga av budsjettet for 1974, og nøyer seg difor — under tvil — med å gjere framlegg om same summen som i fjor, kr. 40 000 000.

For Norsk kulturråd

Hartvig Kiran

Ingeborg Lyche

Vedlegg nr. 6.

Liste over de 189 bøkene som kom med under innkjøpsordningen for ny norsk skjønnlitteratur 1973.

a. Romaner, noveller o. l.

- Alsvik, Hans Chr.: Nattsøster (Cap.)
 Andersen, Astrid Hjertenæs: Svaner og nåtid (Asch.)
 Bang, Karin: Bedremanns barn (Dreyer)
 Berg, Bjørg: Maren-Anna (Asch.)
 Berkaak, Olav: Riaren (Gyld.)
 Bjørneboe, Jens: Stillheten (Gyld.)
 Borg, Victor: Min elskede mann (Mortensen)
 Borgen, Johan: Den store havfrue (Gyld.)
 Bruheim, Jan Magnus: Møte i myrkret (NBl.)
 Brøgger, Waldemar: Politiet arbeider også om søndagen (Cap.)
 Bye, Anders: Omkring Sara (Gyld.)
 Bø, Ingeborg L.: Der er vegen (Rune)
 Carling, Finn: Resten er taushet. Skisser om døden (Gyld.)
 Dahl, Tor Edvin: Guds tjener (Gyld.)
 Dahle, Kr.: Mennesker i skog og mark (Snøfugl)
 Dybwad, Asbjørn: De skinnhelliges samfunn (Dreyer)
 Efskind, Lasse: Trylleringen (Gyld.)
 Eggen, Bernt: Liktalet (Asch.)
 Eidem, Odd: Flaskepost (Cap.)
 Eriksen, Hans Kr.: Vandrere i grenseland (Tiden)
 Fjugstad, Helge: Nattlamper (Gyld.)
 Forfang, Asmund: I tråd med seg selv (Gyld.)
 Fønhus, Mikkjel: Under Skogsnuten (Asch.)
 Grimsmo, Ivar: Jeg — et menneske på jorden (Luth.)
 Harr, Karl Erik: Ytterst i verden (Cap.)
 Hauge, Knut: Spelemannen Siljufløyt (Asch.)
 Hauge, Yngvar: Den stengte porten (Asch.)
 Haugen, Guttorm P.: Trollharen på Bergsbu (Rune)
 Helmersberg, Inger: Når hvetekornet modnes (Dreyer)
 Henriksen, Vera: Blåbreen (Asch.)

Holt, Kåre: Folket ved Svanesjøen (Gyld.)
 Horvei, Knut: Aud (NBL.)
 Hølmekbakk, Sigbjørn: Tolv trøndere og to andre fortellinger (Gyld.)
 Høydal, Olaus: Murane (Ansgar)
 Haavardsholm, Espen: Grip dagen (Gyld.)
 Jensenius, Bertram: Korsteig barnehjein (Dreyer)
 Johansen, Margaret:men mannen ler (Tiden)
 Kabo, Kristine: Elviras unge år (Dreyer)
 Kleiven, Olav: Liv og lagnad (Ansgar)
 Klæbo, Arthur: Harpeleiken (Luth.)
 Kolstad, Arild: Gert (Gyld.)
 Krokvik, Sigrun: Kikkeren (Gyld.)
 Lange-Nielsen, Sissel: Sølvhjorten (Asch.)
 Lem, Steinar: Signaler (Asch.)
 Ljone, Oddmund: Skøyta går ut (Luth.)
 Lunde, Gunnar: Angst-rytme (Gyld.)
 Lønn, Øystein: Historie (Gyld.)
 Manus, Max Mikael: Arabesker (Gyld.)
 Mehren, Stein: Den store frigjøringen (Asch.)
 Middelthon, Charles B.: Døden i et kyss (Asch.)
 Mikaelson, Lasse: Laitas rike (Dreyer)
 Moe, Knut: Treskjæreren (Asch.)
 Nordrå, Annôk Sarri: Ravnas vinter (Cap.)
 Normann, Helene: Det tredje barnet (Nomi)
 Nyquist, Arild: Abel XIV (Asch.)
 Nyvik, Linde: Det blåser fra storfjellet (Ansg.)
 Olsen, Bjørn Gunnar: Reisen tilbake 1972 — 1973 (Asch.)
 Orvil, Ernst: Balanse (Gyld.)
 Otgard, Ragnar: Uteliggeren (Dreyer)
 Pedersen, Erling: Den siste sommeren (Asch.)
 Reinertsen, Eivind: En ikke helt trist dommedagsbok (Asch.)
 Rivenæs, Ivar: Historien om Richard Kahn (Grieg)
 Rogstad, Anker: Kidnapperen (Gyld.)
 Rusten, Ragna: Det er i dag det skjer (Saml.)
 Rystad, Harder: Grafitt og grønne enger (Mortensen)
 Sandel, Cora: Barnet som elsket veier (Gyld.)
 Saus, Anders: Mot dagning (Asch.)
 Schumann, Marta: Femja (Gyld.)
 Seeberg, Eva: Ja (Cap.)
 Sjur, Kirsti Blom: Bilde av et menneske (Asch.)
 Skagen, Fredrik: Papirkrigen (Cap.)
 Skjønberg, Simen: Fuglebrettet (Gyld.)
 Skogheim, Dag: Gå stille, tal sakte (Tiden)
 Slapgard, Bjarne: Under fri himmel (NBL.)
 Solumsmoen, Odd: Nærme seg livet (Asch.)
 Spetland, Guttorm: Ørn flyr over (Rune)
 Stenersen, Rolf: Synet (Gyld.)
 Stigen, Terje: Skumsøyene (Gyld.)
 Stokkelien, Vigdis: I speilet (Asch.)
 Strandmo, G.: Songen frå elva (Ansgar)
 Svenneby, Arne: Balladen om Moy (Gyld.)
 Svinsaas, Ingvald: Markadalsfolk (Tiden)

Sørbø, Anna: Der stien deler seg (Nomi)
 Thorsen, Thor: Tante Indianna (Cap.)
 Tofte, Rolf: Ja, det hender så mangt (Luth.)
 Tverbak, Eivind: Kong Godgest til Steig (Rune)
 Tvete, Bjarne: Fra madam Holmbergs vindu (Rune)
 Vestre, Bernt: Det er noe du ikke kan få (Asch.)
 Vikør, Jørgen: Sigden skjer mogen åker (Ansgar)
 Viveliid, Lars: Bjørndalssvarta (Saml.)
 Øvestad, Gerd O.: Helgenen fra Utstein (Grieg)
 Aas-Eng, Per: Bonde Kjær (Gyld.)
 Aavik, Asbjørn: Gyllen sand (Luth.)

b. *Lyrikk*

Antologi fra Club 7 (Tiden)
 Abrahamsen, Odd: Til Franz av Assisi (Dreyer)
 Albertsen, Ivar: Mennesker og murer (Lunde)
 Andersen, Astr. Hj. m. fl./Sandor Petöfi: Det må bli lys (Gyld.)
 Andersen, Sigrunn Tidemann: Til tonene (Asch.)
 Andersen, Åse/Pawelzick: Jeg synger Herrens pris (Luth.)
 Berg, Stein Ove: Dikt med egne mel. (Tiden)
 Bjerke, André/Shakespeare: Vintereventyret (Asch.)
 Bjørlykke, Stein Oscar: Ord i bønn (Luth.)
 Bjørnstad, Ketil: Nærmere (Asch.)
 Bojer, Jan: Fiskene forsvinner (Pax)
 Bolstad, Ølvind: Vær ikke redd ungdommen (Ny Dag)
 Bruflot, Arnfinn: Præriekvelden (Saml.)
 Bye, Erik: Jeg vet en vind (Cap.)
 Børte, Torstein: Kom såmann! (Luth.)
 Coward, Tore: En flirt med søster død (Gyld.)
 Dørumsgaard, Arne: Sommerfuglen og havet (Dreyer)
 Egeland, Bjørg: Lysrevner (Nomi)
 Egeland, Olga: Miniaturer (Asch.)
 Eldslott, Arnold: Rekviem (Gyld.)
 Falkelid, Kolbein: Reisenotater (Cap.)
 Fløgstad, Kjartan (gjendiktn.): Litteratur i revolusjonen (Pax)
 Foynes, Halvard: Sommer ur trip (Gyld.)
 Grimstad, Arne: Veg og vandrar (Luth.)
 Haganes, Jul: Nyper i frost (NBL.)
 Hagen, Ingeborg Refling: Jesabels latter (Asch.)
 Hauge, Alfred/Ylva Eggehorn: Skal vi dela — Jesus älskar dig (Nomi)
 Hilstad, Martin: Vera eit menneske (Luth.)
 Hofmo, Gunvor: Veisperringer (Gyld.)
 Hovden, Anders: Bak løynde kjeldar (Dreyer)
 Høverstad, Torstein Bugge: Dikt (Gyld.)
 Høydal, Aslaug: Alt som ventar (Ansgar)

Jonsmoen, Ola: Om desse steinane kunne tala (NBl.)
 Jürgens, Hans Georg: Gloselund (Asch.)
 Kaldestad, Per Olav: Kikkert (Saml.)
 Kiran, Hartvig: Viser for Mariann og andre (Saml.)
 Kittelsen, Erling: Trebuene (Asch.)
 Kolstad, Elinor og Johan Fr. Grøgaard/Majakovskij: Vladimir Iljitsj Lenin (Pax)
 Kristiansen, Hans: Lilje i blekkhus samt noen drypp fra min kjøkkenvask (Cap.)
 Lervik, Ellinor: Arethusa (Asch.)
 Lie, Arvid Torgeir: Sol og sekund (Gyld.)
 Lie, Tove: Speli dine øyne (Asch.)
 Mehren, Stein: Dikt for enhver som våger (Asch.)
 Mjøen, Heljar: Den lykkelige hverdag (Tanum)
 Monsen, Marit: Påfuglporten (Asch.)
 Myting, Rein: Kontraster (Nomi)
 Mørck, Sidsel: I forhold til (Asch.)
 Mørk, Petter: Nå er det sommer (Dreyer)
 Nag, Martin: Uro (Asch.)
 Nesse, Åse Marie: Til ord skal du bli (Saml.)
 Nordhaug, Liv: Livet selv (Luth.)
 Obrestad, Tor: Sauda og Shanghai (Gyld.)
 Orgland, Ivar: Nattstill fjord (Fonna)
 Paus, Ole: Blues for Pyttsan Jespersens pårørende (Tiden)
 Pettersen, Kjell: Arbeider til arbeider (Oktober)
 Rakeng, Oddvar: Fargesendinger (Tiden)
 Roald, Per: Aforismer (Dreyer)
 Ruste, Arne: Askeladd (Gyld.)
 Rygg, Magnar: Dikt (Saml.)
 Ruset, Arne: Spelemannslaget Love (Sam.)
 Rytter, Olav/Pusjkin: Min bauta (Saml.)
 Sandbeck, Vidar: Fjelltrall (Cap.)
 Sandnes, Anna: Ved fjøre sjø (Gyld.)
 Sandnes, Asbjørn: Ord ved veien (Lunde)
 Sandsdalen, Ingebjørg Kasin: Laterna magica (Cap.)
 Sandvik, Kjell: På heimveg (Forl. for flere)
 Saue, Gerd Grønvold: Bønn (Luth.)
 Schwarzott, Tone: Dørene (Cap.)
 Skard, Sigmund: Auga og hjarta (Gyld.)
 Skrede, Ragnvald: Gamaldans (Asch.)
 Stang, Jørgen: Vengeslag (NBl.)
 Strømsted, Finn: Noe grønt i Melkeveien (Asch.)
 Stubhaug, Arild: Du ber vatn i hendene (Saml.)
 Svånå, Trond/Ovid: Forvandlinger (Asch.)
 Sæther, Wera: Barnet og brødet (Dreyer)
 Sørby, Marit Hege: Duell (Gyld.)
 Torgersen, Fredrik Fasting: Et lite brev (Gyld.)
 Tveit, Tor O./Longfellow: Songen om Hia-watha (Saml.)
 Tyldum, Ingri: Risen og hjartet hans (Fonna)

Ulateig, Egil: Øyekast i en fremmed gate (Asch.)
 Ulshagen, Guri: Malmnen i vårt tre (Dreyer)
 Vindtorn, Kjell Erik: Med solbriller i tunnelen (Asch.)
 Vold, Jan Erik: Bok 8: Liv (Gyld.)
 Zwilgmeyer, Dagfinn: Gullharpen (Cap.)
 Ødegård, Knut (gjendiktning): Regn i mai (NBl.)
 Ørjavik, Kristofer J.: Ord mellom oss (Luth.)
 Øvretveit, Karl: Bivrost (Fonna)
 Aamodt, Bjørn: Tilegnet (Gyld.)

c. Skuespill

Bjørneboe, Jens: Tilfellet Torgersen (Pax)
 Eggen, Arnljot: Pendlerne (Gyld.)
 Havrevold, Finn: Avreisen (Asch.)
 Hoem, Edvard: Kvinnene langs fjorden (Saml.)
 Horvei, Knut: Gjallarbrui (NBl.)
 Mikkelsen, Magnar: Agentene (Cap.)
 Selmer, Odd: Spill (Gyld.)

Vedlegg nr. 7.

Støtte til barne- og ungdomslitteratur.

Disse 26 førsteutgavene av skjønnlitterære barne- og ungdomsbøker av norske forfattere, utgitt i 1972, er kjøpt inn i 500 eksemplarer og sendt til barnehjem, sykehus, internater og lærerskoler:

Abrahamsen, Aase Foss: Blomster fra Hiroshima (Gyld.)
 Arisland, Bjørg: Storesøster Marianne (Gyld.)
 Austveg, Inger: Ajele fra Etiopia (Nomi)
 Bredvei, Peder A.: Lac-San og almanakken (Ansgar)
 Broch, Ellinor: Oninga — irokesernes fange (Gyld.)
 Brodtkorb, Reidar: Farmen ved Nakhal Praxim (Damm)
 Brodtkorb, Reidar: Hansfossgjengen (Barnebladet Magne)
 Bruheim, Jan Magnus: Syskenringen (Noregs boklag)
 By, Sverre: Stryk Audunsson (Saml.)
 Gleditsch, Ulf: Vi gir oss ikke (Ansgar)
 Gulbrandsen, Eldbjørg: Saro fra Santalistan (Lunde)
 Hanssen, Arvid: Han Johannes og eg (Norsk Barneblad)
 Heggland, Johannes: Selja frå Salmeli (Norsk Barneblad)
 Kopperud, Milly: Barna på Mangarano (Lutherstiftelsen/Sambåndet)
 Lie, Rasmus (psevd): Lita grøn grasbok (Saml.)

Olsen, Johanna Bugge: Vi rømmer i morgen (Tiden)
 Refsland, Kaare Tronitz: Barna i fjellgården (Nomi)
 Rud, Nils Johan: TV-tømlingen (Barnebladet Magne)
 Rønningen, Bjørn: Gnurr som bor i en tønne (Barnebladet Magne)
 Sommerfelt, Aimée: Boka om Tavi og Marik (Cap.)
 Stokke, Bernhard: Langs farefulle veier (Barnebladet Magne)
 Tenfjord, Jo: Regnbuebroen (Eide)
 Vestly, Anne-Cath: Aurora fra Fabelvik (Tid.)
 Vinje, Kari: Den vesle jenta og den store tyven (Nomi)
 Østerud, Kari: Ole og Petra på Solbakken (Gyld.)
 Åsen, Kjell: Til øygarden med Åsne og Svein (Luth.)

Vedlegg nr. 8.

Årsmelding for Norsk Forfatter-sentrum 1973.

Generelt

Virksomheten i 1973 kan ikke umiddelbart sammenliknes med fjorårets. Resultatene bærer i en viss grad preg av framstøtet overfor 3. gym. klasser i fire prøvefylker (se eget avsnitt). I samtlige prøvefylker (Sør- og Nord-Trøndelag, Møre og Romsdal, Oppland) dekket Sentret alle kostnader — reiser, opphold og honorar fullt ut. Dessuten må det understrekes at forarbeidet og oppfølging av denne forsøksvirksomheten overfor de høyere skoler har tatt uforholdsmessig mye tid fra administrasjonen, men erfaringene er nå høstet og videreføringen av dette opplegget antas å ta forholdsvis mindre tid i 1974. Satsingen på spesielt 3. gym. klasser i år, og den høyere eller videregående skolen på lengre sikt, må nødvendigvis føre til at Sentret får en relativt lavere egeninntekt (oppdragsgiverandel) enn i fjor — fra kr. 157 074,— i 1972 til kr. 123 288,— i 1973.

En annen følge av forsøksvirksomheten i 3. gym. klassene er at fem forfattere tilsammen har dekket 110 klassebesøk. Dette vil nødvendigvis gi utslag på statistikken, på forskjellig måte. Et av utslagene er at antall oppdragstakere formidlet av Sentret ligger på 111, mot 133 året før. På den annen side har tallet på forfattere som har hatt fem oppdrag eller mer holdt seg konstant — 44, som i fjor. Blant disse forfatterne er det flere som har hatt få eller ingen oppdrag tidligere. Antall registrerte formidlinger totalt har

økt fra 768 i 1972 til 832 i år. På bakgrunn av at bevilgningene økte fra kr. 500 000 i fjor til kr. 590 000 i år — et beløp som i stor grad ble spist opp av prisstigninger — må resultatet sies å være tilfredsstillende.

Medlemstallet ved utgangen av 1973 var 202. I løpet av året fikk Sentret 27 nye medlemmer. 4 medlemmer meldte seg ut. På grunn av dødsfall eller manglende innbetalt kontingent utgikk 20 av medlemslista.

De 832 oppdragene fordelte seg på følgende måte (tallene for 1972 og 1971 i parentes):

Bibliotek	130	(204 — 105)
Gymnas	221	(122 — 153)
Andre skoler	155	(118 — 222)
Forskjellige	326	(325 — 432)

Det relativt høye oppdragstallet for bibliotekene i 1972 skyldes først og fremst at det året bar preg av barnebokuka som ble arrangert i biblioteker landet over. En liknende uke ble ikke arrangert i 1973.

Oppdragene fordelte seg geografisk på følgende måte:

Bergen	5,8 %	
Vestlandet	34,2 %	(Rogaland, Hordaland, Møre og Romsdal, Sogn og Fjordane.)
Nord-Norge	19,7 %	(Nordland, Troms, Finnmark.)
Sørlandet	1,4 %	(Aust- og Vest-Agder.)
Østlandet	23,0 %	(Østfold, Vestfold, Akershus, Buskerud, Telemark, Oppland, Hedmark.)
Oslo	7,8 %	
Trøndelag	8,1 %	(Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag.)

I år er det første gang Sentret lager en slik statistikk og det er foreløpig vanskelig å kommentere den på annen måte enn at den må være utgangspunkt for en eventuell rimeligere geografisk fordeling i 1974.

Virksomheten

Administrasjon

Den 15. mai sluttet forfatteren Edvard Hoem som konsulent. Som ny konsulent tilsatte styret cand. philol. Ellinor Kolstad. Hun tiltrådte stillingen fra 1. mai.

Da Kjell Askildsen hadde vært sykemeldt en tid og styret fikk melding om at sykemeldingen kunne komme til å strekke seg over lengre tid, ba styret Einar Økland om å vikariere for Askildsen, og den 15. august tiltrådte han som midlertidig daglig leder. Han har ledet Norsk Forfattersentrum i resten av perioden.

Den oppsøkende virksomhet

Arbeidsmønsteret er her stort sett det samme som i foregående år. Målsettingen er som før å nå stadig nye publikumsgrupper med tilbudene. Her ligger det fremdeles mye ugjort, noe som må tilskrives knapphet på driftsmidler og mangel på tid i det daglige formidlingsarbeidet.

Følgende arbeidsområder skal framheves særskilt:

Forsøksordning med forfatterbesøk i 3. gymnas-klasser

Tidlig på høsten satte Sentret i gang et godt planlagt besøk med gratis forfatterbesøk i alle avgangsklassene i gymnasene i 4 fylker. Ansvarlig for den praktiske planlegging og framdrift av forsøket var konsulent Elinor Kolstad. I hennes rapport om forsøket heter det:

Opplegg

En egen bevilgning på kr. 45 000 fra Kulturfondet var i 1973 øremerket forfatterbesøk i gymnaset. På grunnlag av et arbeidsbudsjett, fant vi å kunne dekke alle 3. gym.-klassene i følgende fire fylker: Nord- og Sør-Trøndelag, Møre og Romsdal og Oppland. På forsommeren ble flere forfattere kontaktet vedr. dette forsøket som skulle legges pedagogisk opp med tekstgjennomgåelse og kommentarer. Forfatterne Astrid Hjertenæs Andersen, Kolbein Falkeid, Johan Fredrik Grøgaard, Magnar Mikkelsen og Dag Solstad sa seg villige. De valgte selv ut tekster de ville kommentere, teksthefter til alle elevene ble mangfoldiggjort i NF og sendt skolene i god tid før besøket.

Melding om turnéene ble sendt lokalavisene og forfatternes forlag. Avisene fulgte godt opp med forhåndsomtaler, intervjuer og fylldige referater — forlagene med utsendelse av forfatternes bøker til de stedlige bokhandlere.

I alt førte turnéen til at 110 gymnasklasser fikk forfatterbesøk. Ett gymnas fraba seg besøk uten begrunnelse.

Konklusjon

NF har mottatt rapportskjemaer fra de aller fleste klassene. Elevene var oppfordret til å komme med kritikk, kommentarer og ønsker, og rapportene er svært oppmuntrende lesning for NF.

Alle klassene ønsker seg flere og varierende forfatterbesøk, og mange er det som uttrykker sin overraskelse over at tekster de hadde stilt seg negativt til på forhånd, hadde åpnet seg for dem ved kontakt med forfatteren. Kritikken var også positiv. Den gikk for det meste ut på at man hadde hatt for liten tid og arbeidet i for store grupper. Dette positive resultatet bekrefter i høy grad NF's kommentarer til budsjettforslaget for 1972 (referert i årsmeldingen for samme år), og har bevirket en tredobling av denne post på arbeidsbudsjettet for 1974, slik at vi håper å kunne dekke i alt 12 fylker i 1974. Posi-

tiv kritikk og ønsker fra elevene vil bli en hjelp til forbedringer når det gjelder dette forholdsvis omfangsrike prosjekt.»

Biblioteksturnéene

Sentret har en egen bevilgning til forfatterkvelder i bibliotek. For å spare utgifter til reise og diett har Sentret lagt opp til turnéer med ulike forfattere i ulike landsdeler. Det har vist seg at dette ikke er noen god ordning, og Sentret ser det som viktig å finne nye former for samvirke med bibliotekene. Til tross for gode tilbud har tidspunktet ofte vært ubeleilig for bibliotekene. Og frammøtet har vært svært varierende. Sentret har inntrykk av at biblioteker som fra før av er vant med å bruke forfattere og som ellers pleier å ha lett for å samle publikum, også er de som får de mest vellykkede forfatterkveldene. Arbeidet med å gjøre bibliotekene til et sted folk gjerne møtes, vil fortsette. Vi står trolig bare ved begynnelsen til et langsiktig arbeid her. Et foreløpig mål er å knytte bedre kontakt med fylkesbibliotekene og bibliotekarorganisasjonene.

NF og norske forfattere på oppdrag i andre nordiske land

Sentret har subsidiert Knut Ødegårds opplesninger på Island og har konkrete planer om å subsidiere opptredener av norske forfattere i Sverige neste år. Sentret vil gjerne medvirke til at norske forfattere blir brukt og kjent i andre nordiske land, men det er da en forutsetning at det blir finansiert utenom sentrets budsjett, f.eks. gjennom Nordisk kulturfond, UD eller Foreningen Norden.

NF's forfatterkvelder

Som en prøveordning har sentret i høst arrangert 3 forfatterkvelder helt i egen regi. Hensikten var å skape blest omkring Sentret, omkring forfattere som har bøker ute i høst og omkring forfattere som hørte til de 3 distriktene. Arrangementene ble holdt i Bergen (i Galleri 1, arrangert av NF/V), i Skien (i Ibsenhuset, arrangert av Porsgrunn/Skien-avdelingen av NF) og i Oslo (i Club 7, arrangert av staben her). Alle tiltakene ble vellykket og bør følges opp.

*Desentralisert virksomhet**Norsk Forfattersentrum/Vestlandsavdelingen*

Frem til 1. desember 1973 har forfatteren Gerhard Stoltz vært ansatt som vestlandssekretær i halvdagsstilling. Stillingen ble lyst ledig som heldagsstilling (med reservasjon for godkjenning av bevilgende myndighet) og forfatteren Cecilie Løveid sa seg villig til å fungere som midlertidig vestlandssekretær til stillingen kunne besettes. Det er ennå ikke

tilsatt noen, da den søkeren styret hadde innstilt som nr. 1, trakk sin søknad tilbake sent i desember.

NF/V har vist fremgang i antall formidlede oppdrag og styret har ment at man med en vestlandssekretær på full dag skulle kunne oppnå enda bedre resultater.

NF/V er formelt og administrativt underlagt styret og daglig leder i Oslo, men holder egne medlemsmøter og planlegger selv sin virksomhet. Vestlandsavdelingen har 33 medlemmer. Det ble i alt formidlet 111 oppdrag gjennom NF/V i 1973 — mot 63 i 1972.

Porsgrunn/Skien

Forfatterne i Porsgrunn/Skien har disponert kr. 10 000,— dette året. De har holdt en rekke lokale arrangementer og ellers holdt kontakten seg imellom. Den 3. og 4. november arrangerte Porsgrunn/Skien-avdelingen et week-end seminar der de summerte opp sitt eget virke og la planer for neste år. M.a. var det utsikter til en lokal turné med lokale forfattere. Til stede fra sentrets administrasjon var Ellinor Kolstad og Einar Økland. Fra sentret ble det stilt i utsikt at man burde kunne rekne med økonomisk støtte på konkrete opplegg.

Porsgrunn/Skien-forfatterne driver en selvstendig virksomhet med abonnentsalg av grafikk/lyrikk plakater og har hatt et godt resultat på dette området.

Nordnorsk forfatterlag

Etter søknad har Nordnorsk forfatterlag fått kr. 10 000,— i støtte fra NF til oppsøkende virksomhet. Det eksisterer ikke noe formelt organisatorisk samvirke mellom NF og Nordnorsk forfatterlag, da forfatterlaget selv ønsker en helt fri og uavhengig status, men i konkrete saker, som faller innenfor rammen av Sentrets virke, finner styret et samarbeid både naturlig og ønskelig.

Annen virksomhet

Tilbud til amatørteater

Høsten —73 begynte Sentret arbeidet med å få i gang en bredere kontakt og en manuskriptformidling mellom medlemmene og de grupper av teateramatører som finnes i landet. Sentret har lenge visst at mange medlemmer har liggende mindre stykker som passer for amatørteater, og det har også sporadisk vært gjort henvendelser fra amatørerne til Sentret. På denne bakgrunn har Sentret søkt å få i stand en katalog der alle medlemmenes dramatiske arbeider som de selv mener kan passe for amatørbruk er tatt med. Denne katalogen foreligger i manus, ferdig til stensilering. Den vil bli distribuert gratis

til alle aktuelle organisasjoner og grupper, og andre som ber om den. Amatørers bruk av tekster forutsettes honorert i samsvar med Norske Dramatikeres Forbunds takster. Sentret har grunn til å tro at det er en viktig sak som her er påbegynt. Arbeidet har skjedd i nær kontakt med Dramatikerforbundet.

Foldere

Tidlig i høst fikk Sentret trykt en egen brosjyre med informasjon om forfatterfolderne. Salget av foldere har vært dårlig. Da Sentret begynte å spre sin brosjyre, tok salget seg noe opp igjen. Det er nå 86 forskjellige forfattere som har egen folder. I 1973 var det 14 medlemmer som fikk trykt ny folder. Trykkingen foregår i puljer og vil fortsette.

Trykking av annet informasjonsmateriale

Det var Sentrets plan også å få trykt en spesiell folder med informasjon og reklame for Sentrets idé og drift. Dette prosjektet måtte utsettes av økonomiske grunner.

Trykking av en standardplakat med åpent rom til å anføre tid, sted, forfatternavn etc. for bruk ved Sentrets arrangementer er også blitt utsatt av økonomiske grunner.

Plakatsalget

Styret har vedtatt å sette ned prisen på plakaten til kr. 5,— pr. stk. Det er ennå et betydelig restopplag igjen. Salget går svært ujevnt. Det har vært en del ganske store bestillinger i løpet av året (av størrelsesorden 60—70 eks.), men forøvrig er de små. Det er ikke aktuelt å trykke flere plakater under disse omstendighetene.

Tilbud for 1974/utvidelse av data-banken

I år begynte Sentret tidlig å samle inn tilbudene for neste år. Det viser å være påkrevd med flere purringer på medlemmene for å få inn tilbudene. Den nye tilbudskatalogen vil bli noe mer omfattende enn den forrige, men fremdeles sakner Sentret et mer variert tilbud for barn. Publikum vil ofte ha bakgrunnsopplysninger om forfattere, og administrasjonen trenger også det, derfor har Sentret forsøkt å samle inn mer informasjon om medlemmene. I tillegg bygger Sentret opp et arkiv med fotos av medlemmene.

En ny type honorar

Sentret har funnet at det å arrangere kulturkvelder, forfatterkvelder o.l. med all planlegging, forarbeid og praktisk tilsyn må være likestilt med f.eks. å holde et foredrag eller kåseri om litteratur. Derfor vil Sentret i noen grad subsidiere honorar til forfattere som setter i gang med slike tiltak. Det har hittil ikke vært noen stor pågang her.

NF's forhold til andre*NF's forhold til publikum*

Det har vært mye velvilje, mye ros og ytterst lite misnøye fra publikum. Prosentvis er antall klager ubetydelig. Klagene har ingen klar tendens, dertil er de for få, men det dreier seg om at forfatterne talte lavt, snakket om andre ting enn det som var ventet, snakket for innviklet og vanskelig eller ikke fikk kontakt med sitt publikum. De positive rapportene er mer entydige. De samler seg om god kontakt og interessant og spennende møte med en forfatterpersonlighet, av og til kommer det også til uttrykk forbauselse over at en forfatter og hans litteratur var så bra eller lettfattelig.

NF's forhold til medlemmene

Det har vært minimalt med klager fra forfatterne. Det har hendt at noen har klaget over å ha fått få eller ingen oppdrag. Når Sentret har hatt mulighet til det, er dette blitt rettet på.

Det har vært holdt færre medlemsmøter dette året enn tidligere, men mangelen på viktige saker og forholdsvis dårligere fremmøte enn i tidligere år, har gjort at Sentret har innskrenket her. Det har vært bred enighet om alle vesentlige saker. Sentret har som tidligere vært flittig besøkt av medlemmer. Denne kontaktformen betyr fortsatt mye både for medlemmene og de ansatte.

NF's forhold til Norsk kulturråd

Samarbeidskontakten med Norsk kulturråd har vært god. Sentret fikk riktignok avslag på sin søknad om støtte til trykking av egen plakat under henvisning til rådets økonomi, men på bakgrunn av at Kulturrådet selv sliter med altfor små bevilgninger, må Sentret bare godta det. I høst er Sentret gjort kjent med at det vil få sitt tilskott direkte over statsbudsjettet. Dette innebærer at 1973 er siste året Sentret får sine midler av Kulturrådets bevilgning.

NF's forhold til pressen

Bortsett fra enkeltpersoners angrep på Sentret, har pressen vært generelt interessert og velvillig. Sentret har fått inn sine presse-meldinger, blitt omtalt og ellers fått mange oppslag i lokalpressen når medlemmer har vært ute på oppdrag.

NF's forhold til Den norske Forfatterforening

Det har vært en god og kameratslig kontakt med DnF i alle konkrete saker, og ved noen anledninger også et samarbeid, som f.eks. ved DnF's 80-års jubileum.

Konklusjon

Den kontinuerlige vekst og utvidelse av virksomheten Sentret har vist de første årene etter starten i 1968 synes å ha stoppet opp som en følge av den generelle utgiftsøkning og mangelen på relativ kompensasjon og vekst i den offentlige bevilgning til Sentret. En samlet vurdering for 1973 bare forsterker dette inntrykket. Sentret har ennå store uløste oppgaver. En stor og verdifull andel av medlemmene er ennå ikke brukt i den oppsøkende virksomhet, og store publikumsgrupper er fremdeles ikke nådd ut til. Disse oppgavene kan ikke løses ved fantasi og planlegging alene, men krever også en utvidelse av Sentrets økonomiske ramme. Etter 5 års prøvedrift kommer nå Norsk Forfattersentrum inn som fast post på statsbudsjettet. I dette ligger en overgang til en ny status for Sentret og en offentlig anerkjennelse av behovet for Sentrets formidlingsarbeid, men skal man komme Sentrets målsetting nærmere og unngå en fastlåsing til status quo i virksomheten (eller til og med en svekkelse av den) vil det være påkrevd med radikalt økte offentlige tilskott til Sentret, og til bruker-gruppene direkte, i tida framover.

Norsk Forfattersentrums styre

Arnlfjot Eggen Arild Kolstad Bjørn Nilsen
Einar Økland Kjell Askildsen

*Vedlegg nr. 9.***Melding frå Det Norske Samlaget om bruken av tilskott som forlaget fekk til nynorsk litteratur 1973**

Vi skal med dette gi melding om korleis Det Norske Samlaget har nytta det tilskotet vi fekk i 1973 til nynorsk litteratur, til saman kr. 333 000,—, jfr. Dykkar brev frå 13. september 1973. Vi viser også til vårt brev frå 8. februar 1974 om omdisponering av ein del av desse pengane.

1. Klassiske og norrøne bokverk

Under denne posten vart det i 1973 løyvd kr. 40 000. Desse bøkene har kome ut:

Norske balladar. Red. av Adel Gjøstein Blom og Olav Bø. 376 sider.

Platon: Kriton og Faldon. Omsetjing og innleiing ved Anfinn Stigen. 158 sider. (Jfr. vårt brev 8.2.74).

Snorre Sturlason: Den yngre Edda. 4. utg. Omsett av Eggen. 139 sider.

Agrip. Ei lita norsk kongesoge. 2. utg. ved Bjarne Fidjestøl. 38 sider.

2. Nyare utanlandsk litteratur

Under denne posten vart det løyvd kr. 9 000. Dette bøkene har kome ut:

- Charles Mangua: Kvinnesonen. Roman frå Kenya. Oms. av Asgjerd Taksdal. 200 sider.
Aleksander Pusjkin: Min bauta. Utval og omsetjing ved Olav Rytter. 99 sider.
Henry Wadsworth Longfellow: Songen om Hiawatha. Omsett av Tor O. Tveit. 192 sider.

3. Norsk Kulturarv

Under denne posten vart det løyvd kr. 35 000. Denne boka har kome ut:

- Reidar Sevåg: Det gjallar og det læt. Om norske blåseinstrument. 139 sider.

4. I manns minne

Under denne posten vart det løyvd kr. 70 000. Desse bøkene har kome ut:

- Nord-Norge i manns minne. Redigert av Asbjørn Eidnes. 176 sider.
Sogn og Fjordane i manns minne. Redigert av Sverre Myklebust. 180 sider.

5. Kvalitetsbilligbøker

Under denne posten vart det løyvd kr. 75 000. I tillegg til dei bøkene som er nemnde tidlegare under punkta 1 og 2, kom vi ut med 9 bøker i staden for 10 som vi søkte om. Vi viser til vårt brev frå 8. februar 1974. Desse bøkene kom ut:

- Jostein Nerbøvik: Norsk historie 1870—1905. 238 sider.
Norsk stadnamngransking. Ei artikkelsamling redigert av Ola Stemshaug. 230 sider.
Ase Gruda Skard: Liten blir stor. Tolv artiklar om barn, foreldre og samfunn. 190 sider.
Kjell Haugland: Problemet Irland. 130 sider.
Ivar Brunborg: Energi, industri og samfunn. 176 sider.
Distriktshøgskule — for kven? Redigert av Steinar Lægred. 124 sider.
Pål Repstad: Raud preikestol? Politikk i kyrkja. 107 sider.
Norvald Tveit: Eit vegopprør i Bygde-Norge. Fjærland. 148 sider.
Egil Ulateig: Den kvite mann i Kenya. Kvifor vert dei fattige fattigare? 148 sider.

6. Barne- og ungdomsbøker

Under denne posten vart det løyvd kr. 104 000. Desse bøkene har kome ut:

- Einar Økland og Kari Bøge: Du er så rar. 48 sider.
Rasmus Lie: Lita grøn grasbok. Illustrert av Tonje Strøm Aas. 2. oppl. 30 sider.
Inga Borg: Agnetas dag med pappa. Illustrert av forfattaren. 117 sider.

Johannes Heggland: Den kvite guden. 136 sider.

Ivar Kleiva: På ferie til utkantgrenda. Illustrert av Per Kleiva. 109 sider.

May Engvall: Motellmysteriet. 114 sider.

Viola Wahlstedt: Ingen trur på Aslak. 128 sider.

Inger og Lasse Sandberg: Vesle Anne flytter på ting. 32 sider.

Inger og Lasse Sandberg: Vesle Annes julegåve. 32 sider.

Annika Holm og Beppe Arvidsson: Plass for Vanna. 24 sider.

Sonja Åkesson og Monica Schultz: Mora og faren som bytte jobb. 21 sider.

Else Breen: Annleis. Illustrert av Unn Magnussen. 112 sider.

Sigurd Senje: Dum-dum-kuler. 120 sider.

Oslo, 28. februar 1974.

Andreas Skartveit
forlagssjef.

*Vedlegg nr. 10.**Liste over kunstverk innkjøpt i 1973**a. Malerier*

- Bodøgaard, Oscar: Stille høstdag, maleri på lerret
Botn, Øivind: Fra en drøm I, maleri på plate
Botn, Øivind: Fra en drøm II, maleri på plate
Botn, Øivind: Fra en drøm II, maleri på plate
Eikevik, Arvid: Fjellbekken, maleri på lerret
Eilertsen, Einar: Vårsuite nr. 4, akvarell
Herman-Hansen, Olav: Landskap II, akvarell
Heske, Marianne: Collage, collage
Hovig, Arve: Amøbeliv, maleri på lerret
Haarr, Elisabeth: Rhodesiateppe, billedvev
Isern, Ramon: Dette foregår mellom romfærere, collage
Johannessen, Ottar Helge: Øde landskap, maleri med tusj
Jørgensen, Knut: Prehistorisk aften, gouache
Jørgensen, Knut: Shoe shine love, gouache
Krogstad, Bjørn: I badet, maleri på lerret
Kyllingstad, Roald: Offiseren, pastell
Langmyr, Ragnhild: Studiefigur, pastell
Larsen, Knut Halvor: Gammel vegg, maleri på lerret
Lind, Victor: Natt, maleri på lerret
Lohne, Solveig: Fødsel, maleri på lerret
Løken, Berit: Bilde med rødt ornament, maleri på lerret
Løvberg, Alf: Enken, maleri på lerret
Nordvik, Kåre: Farvel oktober, akvarell
Nordvik, Kåre: Til vinteren IV, akvarell
Pedersen, Sigmund Sch.: Situasjon, maleri på plate

Petersen, Terje Torp: Fjellvandrere, maleri på lerret
 Revold, Sven: Ingen dag imorgen, maleri på lerret
 Risan, John Anton: Utkast til scene-teppe, collage
 Rødseike, Arne: Trær, akvarell
 Rødseike, Arne: Rød himmel, maleri på plate
 Rødseike, Arne: Ved stranden, maleri på plate
 Sigvaldsen, Tore S.: Oppstilling, maleri på lerret
 Sjølie, Ole: Nr. 5, maleri på lerret
 Stigen, Lise: Kloder og ting som fyker, maleri på lerret
 Stokkeland, Harald: Om våren, maleri på lerret
 Søholt, Inger F. Lampe: Grenser, maleri på lerret
 Tangen, Olaf: Hurra for nyttårskveld, maleri på plate
 Tangen, Olaf: Mitt inntog på Ringen rekreasjonshjem, akvarell
 Thrane, Ragnhild: Fragmenter, maleri på lerret
 Torsheim, Oddvar: Posttyven og Trufast, gouache
 Tønnesen, Bente: Sirkus, akvarell
 Warsinski, Ryszard: Bilde III, maleri på plate
 Ythjall, Terje: Oppstandelsen, maleri på lerret
 Ytredal, Jostein: Faen også, der kjem dei attende, akvarell
 Østensjø, Karl A.: Grønt landskap, maleri på lerret

b. Skulpturer

Christensen, Steinar: Den døde i et naturvernår, jern
 Enstad, Ola: Evnukk, betong
 Gunnerud, Arne Vinje: Okse, tre
 Grimeland, Joseph: Berit, bronse
 Haugstvedt, Tor: Angrep, blandingsteknikk
 Johnson, Elly: Sommerfuglen og kaktusen, blandingsteknikk
 Madsen, Ada: Min mor, bronse
 Siler, Gerhard: Kjempende slanger, marmor
 Søråune, John: Torso, bronse

c. Tegninger og grafikk

Aurdal, Siri: Utkast til utsmykning, tusjtegning
 Bleken, Håkon: Figur, kulltegning
 Bockelie, Marit: Roturen, etsning
 Dahl, Hans Normann: Han skal glemmes — forstått Bresjnev, blyanttegning
 Eikaas, Ludvig: Hund med brukket ben, radering
 Goa, Trygve: Søndag ettermiddag, linoleumsnitt
 Grimsrud, Jan: Jason King, litografi

Grimsrud, Jan: Den dagen på Teaterkaféen, tusjtegning
 Hebler, Herman: Tegn 4, serigrafi
 Hedemark, Louise Dahm: Stille menneskelandskap I, linoleumsnitt
 Helland, Ragna Thiis: Kinesisk vogn, radering
 Heske, Marianne: Litografi, litografi
 Holdbakk, Astrid W.: Kaktusgrafikk, fargeetsning
 Håland, Arve: Tegning, blyanttegning
 Håvarstein, Svein Magnus: Sjølportrett, tresnitt
 Jensen, Ulf Valde: Legende, fargeradering
 Kivijärvi, Kåre: Hamningsberg, fotografi
 Kjær, Anders: Solens begravelse, serigrafi
 Knoff, Anne Lise: Avstand — et dikt av Rolf Jacobsen, koldnål
 Kyllingstad, Roald: Mai, blyanttegning
 Lind, Victor: Blitz, serigrafi
 Lohne, Solveig: Vandring, etsning
 Lotherington, Hedy: oppover, tusj/blyanttegning
 Lotherington, Hedy: legende, tusjtegning
 Løe, Bjørn: Offerplass, etsning
 Nilsen, Karl Erik: Orpheus, radering
 Poenarud, Rigmor: Slutt, fargeetsning
 Radlgruber, Jan: Dagen freden kom III, tusjtegning
 Rødsand, Dag Arnljot: Lofotserien, litografi
 Rødsand, Dag Arnljot: Finnekrigen, grønn, serigrafi
 Selmer, Øystein: Norwegian wood, serigrafi
 Sjur, Arne Bendik: Hattemakerens bror, koldnål
 Sjur, Arne Bendik: Hjemmeværende, koldnål
 Sjur, Arne Bendik: Nevrotikeren, koldnål
 Sjur, Arne Bendik: Gammel kone, koldnål
 Skjerpig, Edwin: Med sterke band, aquatint
 Slettemark, Kjartan: Nixon vision, serigrafi
 Slettemark, Kjartan: Nixon vision, offset
 Slettemark, Kjartan: Nixon vision, offset
 Stavseng, Ola: Figur på jorda, fargetegning
 Steen, Knut: Jeg tenkte på hvordan Marie stod foran speilet, koldnål
 Storn, Willi: Tid til angsten, litografi/serigrafi
 Storn, Willi: Den gale fredsdue, litografi/serigrafi
 Tangen, Olaf: Takraset, blyanttegning
 Vagard, Sissel: Landskap med hus, blyanttegning
 Velle, Helge Krøvel: Gigant II, litografi
 Westbø, Sidsel: Kveld, serigrafi
 Aas, Nils: Med hatten i hånden, blyanttegning (Einar Gerhardsen)

*Vedlegg nr. 11.***Registreringen av faste kulturminner i Norge.
Rapport om virksomheten i 1973.****1. Personale, lokaler, administrative forhold.**

Sekretariatet ble formelt etablert 1. januar 1973, da sekretariatslederen tiltrådte sitt engasjement. Kontorfullmektig Ruth Christie Bjønness tiltrådte 15. januar 1973. Hun sa opp sitt engasjement høsten 1973 og sluttet ved utgangen av året. Som ny kontorfullmektig, med tiltredelse 1. januar 1974, er engasjert Inger Marie Helliksen.

Sekretariatet har sine kontorer i Rådhusgt. 7 c som eies av Oslo kommune og framleies av Foreningen til norske Fortidsminnesmerkers Bevaring. Kontorene ble overtatt fra foreningen 6. januar. Etter en mindre oppussing ble de tatt i bruk 29. januar 1973.

Sekretariatets kontormessige funksjoner har stort sett ikke budt på vesentlige problemer.

Angående anvisningsmyndighet, regnskapsforhold m.v. har en holdt seg til retningslinjer fra Norsk kulturråd, Kirkedepartementet og Finansdepartementet. Ordningen med Skattefogden i Oslo som kasserer og regnskapsfører er tilfredsstillende for så vidt som den avlaster sekretariatet både arbeids- og ansvarsmessig. Slik ordningen hittil har fungert, medfører den imidlertid at det er vanskelig for sekretariatet å ha full oversikt over sin regnskapssituasjon fra tid til tid. Regnskapsekstraktene som mottas fra skattefogden, har ikke referanse til sekretariatets budsjettposter og gir dermed også liten støtte ved oppsetting av budsjettforslag. Det vises til brev om dette av januar 1974 til Norsk kulturråd.

I samme sammenheng skal nevnes et annet økonomiforvaltningsspørsmål som har budt på visse problemer: Det at utbetalinger over ett budsjett stoppes 15. desember mens neste års budsjett ikke er formelt vedtatt før et godt stykke over nyttår. Dette fører til en uklar situasjon for sekretariatet ved overgangen til nytt budsjettår.

Et annet område hvor sekretariatet har hatt visse problemer, er arkivsystemet. Sekretariatet har ikke selv hatt ekspertise på dette området. En har derfor søkt råd på flere hold, bl.a. i Norsk kulturråd, hos Riksantikvaren, i Miljøverndepartementet og hos Statens arkivinspeksjon, — uten overbevisende resultat hittil.

2. Styret og arbeidsutvalget.

Styret hadde to møter i 1973, 14. mai og 7. desember. Arbeidsutvalget hadde i alt 18 møter, styremøtene medregnet. To av arbeidsutvalgsmøtene var tredagers samlinger (1.—3.

oktober og 5.—7. november). I alt 87 saker ble behandlet. Det vises til møtereferatene som er sendt styrets medlemmer og Norsk kulturråd.

3. Kontakter.

Sekretariatet har, i forståelse med styret og arbeidsutvalget, hatt en del faglige kontakter utad. Av disse nevnes: Riksantikvarieämbetet, Stockholm, Miljøverndepartementet, Rasjonaliseringsdirektoratet, Statistisk Sentralbyrå, Foreningen til norske Fortidsminnesmerkers Bevaring, Bergensavdelingen, fylkeskonservatorene i Akershus, Hordaland og Vest-Agder, Bergens Museum og Universitetet i Oslo (Institutt for klassisk arkeologi og kunsthistorie).

I mai deltok sekretariatslederen i et seminar om konservering av stavkirker, som ble arrangert i Solvorn av Fortidsminnesmerkeforeningens Bergensavdeling og Riksantikvaren med støtte fra Norsk kulturråd.

I juni deltok styrets formann og sekretariatslederen i årsmøtet til Landslaget for lokalhistorie som ble holdt i Trondheim.

Til publikasjonen «Framtid for fortiden» har sekretariatet gitt en kort skriftlig orientering om kulturminneregistreringen.

4. Det faglige utredningsarbeid.

Det vesentlige av styrets, arbeidsutvalgets og sekretariatets arbeid har vært nedlagt på dette området. Det faller naturlig i to deler:

For det første utviklingen av en gjennomtenkt metodikk for registreringen. Arbeidet med dette er fremdeles ikke avsluttet (februar 1974), men det ser ut til å kunne ut i et system med registrering i tre former: Kartfesting, fotografering og notering av systematiserte data på kort. Det legges vekt på tilpassing til moderne datateknikk og samordning med andre dataregistre, f.eks. slike som kommer som resultat av Geodatakomitéens innstilling. Selve registreringsarbeidet kommer etter alt å dømme til å bli sterkt desentralisert, med fylkeskonservatorene som lokalt sakkyndige ledere.

For det annet har det vært viktig å skaffe oversikt over allerede utførte registreringer og over behovet og interessen for kulturminneregistrering i de ulike deler av landet.

I denne sammenheng sendte styret i juni rundskriv til alle landets kommuner og til en rekke myndigheter og institusjoner m.v., der disse ble bedt om opplysninger og veiledende synspunkter. Fristen for svar var satt til 1. november 1973, og tanken var at svarene skulle gi grunnlag for en framdriftsplan for

registreringsarbeidet i 1974 og videre framover. — Reaksjonene på rundskrivene er noe ujevne. Men de som er kommet, vil — sammen med henvendelser som stadig kommer inn gjennom andre kanaler — trolig like vel gi grunnlag for en underbygd igangsetting og videreføring av registreringen. En er innstilt på smidighet når det gjelder å fange opp lokale initiativ som måtte melde seg fra tid til tid.

Utredningsvirksomheten har hittil begrenset seg til h.u.s. Andre kategorier av kulturminner vil bli tatt opp fortløpende. Det samme gjelder bl.a. spørsmålet om den praktiske organisering av registeret.

5. *Prøvevirksomhet.*

For å vinne erfaringer har en i løpet av 1973 tatt del i en del prøveregistreringer.

Følgende er gjennomført med bruk av det registreringsskjema m.v. som forelå i forslag i mai 1973:

- 1) Nittedal kommune. (Fylkeskonservatoren i Akershus)
- 2) Øyslebø/Spangereid. (Fylkeskonservatoren i Vest-Agder)
- 3) Grip. (Kristiansund kommune)
- 4) Aust-Agder. (Fylkeskonservatoren i Aust-Agder og Universitetet i Oslo)

Følgende er gjennomført etter improvisert regelverk godkjent av arbeidsutvalget:

- 5) Postvegen Faleide—Molde.

Til 1, 3 og 5 er det ytet økonomisk støtte over sekretariatets budsjett. Det samme gjelder følgende registreringer, der det ikke er tatt forbehold om bruk av noen bestemt metodikk:

- 6) Institutt for bygningsteknikk, Norges Landbrukshøgskole: registrering av driftsbygninger i landbruket, Voss.
- 7) Arkitekt Bjørn Simonnæs, Bergen: Registrering i Marken, Bergen.

Over sekretariatets budsjett er det dessuten bevilget midler til:

- 8) Kulturgeografisk registrering i Nordhordland.
- 9) Registrering av eldre bebyggelse i Lillestrand.
- 10) Registrering av eldre bebyggelse i Trondheim.

For disse er det forutsatt at sekretariatets registreringsmetodikk skal brukes. Det er dessuten forutsatt et økonomisk engasjement fra lokalt hold av samme størrelse som tilskottet.

Arbeidsutvalget har bestemt at f.o.m. 1974 skal den registrering som kulturminneregistreringen engasjerer seg i, ikke lenger betraktes som prøver.

6. *Sammenfatning.*

1973 var det første arbeidsåret for kulturminneregistreringen i Norge. Gjennom Kongsberg-seminaret og det tidligere utførte arbeid i Norsk kulturråd og i styret fantes det på forhånd et godt startgrunnlag.

Like vel måtte virksomheten nødvendigvis være preget av en viss usikkerhet og søking. Oppgavene har nok vist seg å være større enn en på forhånd trodde. Spesielt gjelder dette metodikken.

Sekretariatet vil understreke det nære og gode samarbeid som har vært, først og fremst med Norsk kulturråd, styret og arbeidsutvalget, men også med de mange andre det har vært i kontakt med.

Sekretariatet har, likesom styret og arbeidsutvalget, tatt til underretning at Norsk kulturråd har søkt om overføring av kulturminneregistreringen til Miljøverndepartementet. En har herfra gitt uttrykk for at det saklig sett ikke er noe å merke til en slik overføring. Det er imidlertid å håpe at saken blir avklart raskt. I motsatt fall kan kulturminneregistreringen i Norge kunne komme til å lide under inntrykket av at ingen riktig vil kjennes ved den.

Oslo, den 6. februar 1974.

Erik Aas jr.
Sekretariatsleder.

Vedlegg nr. 12.

Norsk kulturråds uttalelse om innstillingen fra Ballettkomiteén.

Norsk kulturråd har på møte 15/5, 13/11 og 12/12 1973 drøfta Innstilling fra Ballettkomiteén av 1970 om ballett og ballettutdanning i Norge.

Innstillinga har vore send til fråsegn til 23 institusjoner, kommunar og faglege råd. Dessutan har det kome fråsegner frå Oslo Ballettforening (dansarane ved Den Norske Opera), frå Ballettinstituttet (tidlegare Kirkenærs Ballettskule), og frå Trondhjem internasjonale Folkedansklubb (på vegner av dei internasjonale folkedansklubbane i Noreg).

Ei oversyn over samansetjing og mandat for Komiteén, samandrag av innstillinga og fråsegnene, følgjer vedlagt.

Norsk kulturråd har under sine drøftingar serleg vurdert dei framlegga i innstillinga der det kan bli spørsmål om at Kulturrådet gir tilskott i ein etablerings- eller prøveperiode. Det gjeld desse tre punkta i innstillinga:

Framlegget om ein Statens Ballettskule for profesjonell opplæring av ballett-

dansarar og -pedagogar (punkt 4 i innstillinga),

framlegg om eit regionalt ballettensemble lagt til Bergen og knytt til Den Nationale Scene, alternativt til Trondheim, knytt til Trøndelag Teater og Ringve Musikkhistoriske Museum (punkt 6 i innstillinga), og

framlegg om ei rammeløyving på anslagsvis kr. 400 000 pr. år i ein prøveperiode på 3 år til ei mindre, fri gruppe (punkt 7 i innstillinga).

På møtet 12. desember då Rådet drøfta fråsegnen til Kyrkje- og undervisningsdepartementet, var Kari Frisell og Marie Lovise Widnes Johansen ikkje til stades. Rådets medlem, Audgunn Oltedal, la fram ein dissens, som ligg ved.

Fleirtalet i Rådet, formannen, Aarseth, Bondevik, Egeland, Grimsmo, Holt, Leiro og Stenstadvold, vil gje slik fråsegn:

Innleiingsvis vil Norsk kulturråd seie seg samd i den generelle fråsegnen frå Ballettkomiteén i Kapitlet Ballett i kulturpolitisk samanheng der det heiter:

«Ballett og ballettutdanning har hittil ikke vært behandlet i noen utredning i vårt land. Når dette nå skjer for første gang, må en derfor prøve å se balletten som et ledd i en samlet kulturpolitikk, på grunnlag av det bredere kulturpolitiske syn som holder på å vokse fram. I dette syn er aktivisering, samarbeid og kommunikasjon sentrale begreper, og balletten har egenskaper som gjør at den bør få, og kan forsvare sin plass i helheten.»

Om dei tre framlegga som er nemnde ovanfor, vil Norsk kulturråd uttale:

Kulturrådet meiner balletten som kunstsleg nå bør bli stilt på line med dei andre kunstområda, når det gjeld staten sitt ansvar for den profesjonelle utdanninga. Rådet vil derfor stø framlegget om å opprette ein Statens Ballettskule for profesjonell opplæring av dansarar og ballettpedagogar. Rådet meiner ein slik skule bør stå fritt, på line med Statens Teaterskule, Musikkhøgskulen og Statens Operaklasser.

Statens Ballettskule skal ikkje berre gi opplæring til Den Norske Operas Ballett, men og ta sikte på kva talescenene kan trenge, og på ballett som eit sjølvstendig kunstområde.

Rådet kan difor ikkje gå inn for framlegget frå Komiteén om at skulen bør bli lagt til Den Norske Opera. Rådet vil og vise til at alle dei fråsegnene som er komne inn, med unnatak av Den Norske Opera, går i mot framlegget om at ein bør leggje Statens Ballettskule i Folketeaterbygningen.

Rådets medlem Stenstadvold sluttar seg til

framlegget frå Ballettkomiteén om at skulen bør bli lagt i Folketeaterbygningen.

Av dei andre kunstslega er det, utanom operaen, teater og musikk som balletten er nærast knytt til. Rådet vil difor rå til at departementet undersøker om det er mogleg å planleggje slik at ein kan plassere Statens Ballettskule saman med Statens Teaterskule, helst og med Musikkhøgskulen, og, om det kan høve, med Statens Operaklasser. Fellesskap mellom desse institusjonane vil kunne gjere eit samarbeid mogleg når det gjeld sume teoretiske og praktiske fag og ymse skolefunksjonar elles.

Rådet vil óg peike på kor mykje miljøfellesskap kan ha å seie for unge menneske på slike kunstområde som ligg nær kvarandre, som ballett, teater og musikk.

Kulturrådet vil rå til at departementet legg fram for Stortinget ei melding med framlegg om å skipe ein Statens Ballettskule, og ber Stortinget gjere eit prinsippvedtak om at Statens Ballettskule skal skipast så snart som mogleg og seinast innan ein fastsett dato, og gi samtykke frå Stortinget til straks å nemne opp eit interimstyre. Dette interimstyret bør få som oppgave å førebu skulen med organisasjonsform, kompetansekrav, program ved tilsetting av lærarar, romprogram, og utkast til lov og reglement.

Dersom det blir naudsynt, vil Kulturrådet være budd på å gi tilskott til etableringsutgifter i ei avgrensa periode innan det som er budsjettmessig mogleg, på tilsvarende måte som ved Musikkhøgskulen.

Rådets medlemmer Bondevik, Audgunn Oltedal og Aarseth ser helst at Statens Ballettskule blir lagt ein annan stad enn Oslo. Fleirtalet kan vanskeleg sjå at det kan vere mogleg å skipe denne skulen nokon annan stad. Oltedal viser til sin dissens, som følgjer fråsegnen.

I samband med framlegget om ein Statens Ballettskule, vil Rådet óg stø framlegget om at ein i samarbeid mellom Oslo kommune og ein av dei eksisterande Ballettskulane (Den Norske Operas Ballettskule eller Ballettinstituttet) prøver å setje igang eit forsøk med toårig kombinert grunnkurs med ballett som yrkesfag, som kombinert med opptaksprøver kan gi kompetanse for opptak i 2. år av Statens Ballettskule (jfr. punkt 1 i innstillinga). (Rådet viser her til den førebels fråsegnen frå Oslo kommune, og reknar med at fråsegn frå skulesjefen vil liggje føre i nær framtid).

Vidare vil Rådet prinsipielt stø framlegget om å skipe eit regionalt ballettensemble (punkt 6 i innstillinga). Rådet er samd med komiteén i å gi dette framleg-

get prioritet framfor framlegget om tilskott i ein prøveperiode til ei mindre, fri gruppe, i Henie-Onstadsentret, alternativt til Oslo, Trondheim eller Skien (punkt 7). Etter det førebels budsjettet Komitéen har rekna med (1972), vil netto driftsutgifter for eit slikt ensemble vere om lag kr. 850 000 pr. år. 75 pst., som Kulturfondet etter framlegget skulle dekkje, ville bli kr. 637 500. Jamvel om Kulturrådet meiner det ville vere sers viktig frå ein kulturpolitisk synstad å få til eit slikt regionalt ensemble, kan Rådet innan den noverande økonomiske ramma ikkje sjå at det kan vere mogleg å finne rom for eit slikt tilskott til ein prøveperiode. På møtet 13/11 1973 drøfta difor Rådet om det kunne vere mogleg å vurdere framlegga om eit regionalt ensemble, og om ei mindre, fri gruppe, under eitt.

Rådet kom fram til at det burde kunne vere mogleg å få i stand eit regionalt, mindre ensemble som òg måtte dekkje kravet om ei fri, meir eksperimenterande gruppe, ein ballettverkstad, med kunstnarleg eksperimentering og noko turnéverksemd som arbeidsoppgåver. Rådet vil serleg peike på Skien som ein rimeleg stad for ei slik regional, «fri» gruppe, eventuelt i nært samarbeid med eller knytt til Riksteatret. Rådet viser til den positive fråsegna som ligg føre frå Skien kommune, der Ibsenhuset er interessert i å gi rom til kunstnarleg verksemd. Rådet vil peike på at den viktigaste føresetnaden når ein skal velje staden for ei regional gruppe, er at det lokale miljøet helsar eit ensemble velkomen, og er viljug til kommunal innsats.

Alternativt bør ein undersøkje om Molde kommune ville kunne gi vilkår for ei slik gruppe. Så snart det kunne bli økonomisk mogleg, til dømes dersom Kulturfondet kunne bli fritatt for å hjelpe til med etableringsutgifter til Statens Ballettskule, er Rådet viljug til å hjelpe til med tilskott i ei slik regional, fri gruppe plassert utanom Oslo-området. I 1973 har Rådet gitt tilskott til einskilte ballett-tiltak med til saman kr. 135 300 av avsetninga til «Andre formål» (Generell disposisjon). Dersom det skulle vise seg mogleg i samarbeid med Riksteatret og med vedkomande kommune å få til eit forsøk med ei slik mindre, fri ballettgruppe i ein av dei to byane som er nemnde ovanfor, vil Norsk kulturråd vurdere eit tilskott i ein prøveperiode med opp til kr. 160 000 i 1974.

Rådet vil seie seg samd med Komitéen i at kontakten med publikum bør bli vidare utbygd gjennom gjestespel, turnear og oppsøkjande verksemd av anna slag (punkt 9 i innstillinga), og at det med dette formål for auga bør komme i stand eit organisert sam-

arbeid mellom Riksteatret, Rikskonsertane, Den Norske Opera og eventuelt eit nytt regionalt ensemble.

Rådet vil òg be departementet i si langtidsplanlegging vurdere fråsegna frå Ballettkomitéen om at det omkring 1980 blir skipa eitt regionalt ensemble til (punkt 8 i innstillinga.)

Når det gjeld framlegget frå Komitéen om å byggje ut Den Norske Operas Ballett til eit ensemble på 50 dansarar (punkt 5 i innstillinga), viser Rådet til dei sterke argumenta som er lagde fram i innstillinga. Rådet meiner utviklingsplanane for Den Norske Opera må vurderast av stat og kommune i samarbeid med dei årlege budsjetta.

I Kap. VIII i innstillinga drøfter Komitéen dei estetiske faga i skulen, og peiker på at korkje i barne- og ungdomsskulen eller i gymnaset har undervisning i dans, rytmikk eller anna rørsle vore obligatorisk, jamvel om einskilte spreidde forsøk har vore gjort, knytt til faga musikk eller kroppsøving (Trondheim, Halden, Volda, Tønsberg o. a.). Komitéen peiker på at ballett står faget kroppsøving nær og vil vere verdfullt på alle trinn, frå førskule til høgskule, som ein integrerande del av dette. Komitéen meiner at aktivisering gjennom rytmikk og rørsle bør ta til alt i førskulealder. På dei 4 fyrste trinn i grunnskolen bør folkedansar gå inn i undervisningsplanen, og på ungdomstrinnet bør ballett inngå som valfritt fag der det kan skaffast kvalifiserte lærarar. I det nye gymnaset bør balletten inngå som eitt av val-faga, ved sida av at det framleis bør kunne være ein komponent i faget kroppsøving.

For unge som planlegg ei yrkesutdanning i ballett, kan det bli aktuelt å få til eit to-årig kombinert kurs med ballett som yrkesfag (15—16 timer for veka), slik som omtalt ovanfor i avsnittet om Statens Ballettskule.

Komitéen går ut frå at det i dei 3-årige allmennfaglege studieretningar som vil avløyse det noverande gymnaset, vil bli mogleg å få til ei serskild estetisk studieretning, ulik det to-årige kombinerte kurs, for såvidt som denne estetiske studieretninga ikkje tek sikte på å gi yrkesopplæring.

Ut i frå desse føresetnadene gjer Komitéen framlegg om at departementet tek initiativ til at det blir sett i gang forsøk med ballett som estetisk studieretning.

Norsk kulturråd viser til det som mønsterplanen for grunnskolen (mellombels utgåve 1971) har teke med om dette spørsmål under kapitlet kroppsøving, serleg side 270 og side 273. Om lærestoffet for 4.—6. klassesteg heiter det: «Drama- og rytmeaktiviteter bør få bred plass», og for 7.—9. klassesteg: «De

grunnleggende aktiviteter videreføres på ungdomstrinnet. Arbeidet med drama- og rytmeaktiviteter utvikles etter hvert.» Ei meir detaljert utforming finn ein på side 273. Lengre enn dette finn Kulturrådet for tida at det ikkje kan gå. For gymnaset kan det verte spørsmål om å ha ballett som valfritt fag, dersom det kan vera råd å finna timar til ei slik utviding.

Når det gjeld stipend for ballettkunstnarar, vil Rådet stø framlegget frå Komitéen om å gje ballettkunstnarane fleire reisestipend (punkt 10). I samband med dette vil Rådet få seie seg glad for at talet på stipend er auka i statsbudsjettet for året som kjem, og vil vone at ballettkunstnarane må få ein rimeleg del av stipenda.

I spørsmålet om pensjonar, eller overgangsstønad og omskolering for ballettkunstnarane når dei må slutte som aktive dansarar (punkt 11), er Kulturrådet samd med fleirtalet i Komitéen. Rådet viser til fråsegna av 3. januar 1973 om innstillinga frå Kunstnarstipendkomitéen, der Rådet melde frå at det ville vente med å gi fråsegn om dette punktet til innstillinga frå Ballettkomitéen låg føre.

Rådet meiner framlegget frå fleirtalet i Komitéen er betre enn framlegget frå Kunstnarstipendkomitéen om at omskoleringsstønad skal bli gitt i form av stipend som er ein og ein halv gang grunnsommen i folketrygda. Rådet meiner at ein ikkje kan samanlikne tilhøva for desse kunstnarane med studentar under utdanning. Dei ballettdansarane som dette gjeld, vil vere etablerte kunstnarar i 40 års alderen, ofte med familie og dei økonomiske skyldnar som følgjer med. Kulturrådet vil derfor stø framlegget frå fleirtalet i Ballettkomitéen, om at dansarane i omstillingsperioden bør få ei etterløn på 80 pst. av pensjonsgrunnlaget, og minner om at eit slikt framlegg i 1969 vart gjort av pensjonsutvalet i De norske teatres forening. Kulturrådet meiner at ei slik omstillingsperiode bør vere opp til tre år.

Kulturrådet vonar at det grundige og verdfulle arbeidet som Ballettkomitéen av 1970 har gjort, må føre med seg betre vilkår for dette kunstslaget, som så lenge har vore heller lite påakta i vårt land.

for Norsk kulturråd

Hartvig Kiran

Ingeborg Lyche

Dissens frå Rådets medlem Audgunn Oltedal

Ballett, slik det vert praktisert i vårt land, har i hovudsak vore, og er framleis ein

eksklusiv og kostbar kunstart som berre når ei lita og svært snever gruppe menneske. Det er difor all grunn til å stilla spørsmål om kor store summar det er prinsipielt rett å bruka på denna kunstarten.

Spørsmålet om ballettkunsten kan utviklast gjennom nye former, og formidlast på andre måtar enn det som har vore hovuddelen av den til no, vil verta avgjerande for kor store offentlege summar det vil vera rimeleg å setja av til denne kunstarten.

Ballettkunsten må finne former som bryt med dei snevre rammer den idag er definert innanfor dersom den skal bli noko anna enn ein kunstart for ei lita gruppe menneske. Dette er også ein føresetnad for at ballettkunsten skal kunna gå inn i skuleverket som eitt av dei estetiske fag.

Formålet ved ein Statens Ballettskule, slik det er skissert i Ballettkomitéens innstilling, er tosidig: gje opplæring av profesjonelle

ballettdansarar og

ballettpedagogar.

Ein slik skule bør gje ei grunnutdanning for profesjonelle dansarar og pedagogar.

Men ei hovudsak ved eventuell etablering av Statens Ballettskule må vera å utdanna folk som kan gje opplæring i ballett ut frå dei prinsipp Ballettkomitéen skisserer for ballett som eitt av dei estetiske fag i skulen.

Når det gjeld vidare utdanning av profesjonelle dansarar, vil denne kunne takast vare på gjennom gode stipendordningar som gjev høve til full vidarekvalifisering ved internasjonalt kjende ballettskular.

Idag er storparten av det Noreg har av ballettkunst og ballettdansarar konsentrert til Oslo-området, — og mesteparten av dei offentlege investeringar i ballettkunsten går til Den Norske Opera.

Ein føresetnad for arbeidet med ei vidare utvikling av ballettkunsten må difor vera å få spreidd ballettmiljø til andre deler av landet.

Dette vil også vera vesentleg som erfaringsgrunnlag for etablering av ein Statens Ballettskule.

Ut frå desse vurderingar, og ut frå dei økonomiske rammer som vil stå til rådvelde, vil undertekna foreslå fylgjande prioritering av den offentlege investering i og utbygging av ballettkunsten:

1. Eit regionalt ballettensemble lagt til Bergen. Knytta til Den Nationale Scene. Det vil vera rimeleg at denne regionale ballettgruppa får eit nært samarbeid med dramalina ved Bergen offentlege Lærarskule.

2. Etablering av ei fri ballettgruppe. Denne bør helst ha Nord-Noreg som fast tilhaldsstad.

3. Etablering av ein Statens Ballettskule som gjev grunnutdanning for profesjonelle ballettdansarar og ballettpedagogar. Ved ein slik skule må det vera viktig å freista endra dei rammer som har gjort ballettkunsten til ein kunstart for ei lita og snever gruppe menneske.

Ei hovudsak ved ein Statens Ballettskule må vera å utdanna folk som kan gje opplæring i ballett ut frå dei pedagogiske målsetjingar Ballettkomiteén skisserer.

Vidareutdanning for profesjonelle ballettdansarar kan takast vare på ved ei godt utbygt stipendordning før kvalifisering ved internasjonalt kjende ballettskular.

Ein Statens Ballettskule vert lagt utanom Oslo og Oslo-området. Ved plassering av Ballettskulen kan m.a. Trondheim koma på tale.

Utflytting av Idrettshøgskulen frå Oslo, og eit eventuelt samarbeid med ein Statens Ballettskule, bør vurderast.

Underteikna vil slutte seg til fleirtalsfråsegnas vurdering av Kap. VIII. (drøfting av dei estetiske fag i skulen) i Ballettkomiteéns innstilling.

Audgunn Oltedal
